

قوانین بین الملل
مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان
قوانین و مقررات کشور

بسم الله الرحمن الرحیم

قوانین بین الملل (قوانین و مقررات کشور)

نویسنده:

واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر چاپی:

مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵

قوانین بین الملل (قوانین و مقررات کشور) ----- ۱۲

مشخصات کتاب ----- ۱۲

قوانین بین الملل ----- ۱۲

منشور سازمان ملل متحد ----- ۱۲

منشور سازمان ملل متحد ----- ۱۲

مقدمه ----- ۱۲

منشور سازمان ملل متحد ----- ۱۳

فصل اول اهداف و اصول (ماده ۱ تا ۲) ----- ۱۳

فصل دوم عضویت (ماده ۳ تا ۶) ----- ۱۴

فصل سوم ارکان (ماده ۷ تا ۸) ----- ۱۴

فصل چهارم مجمع عمومی (ماده ۹ تا ۲۲) ----- ۱۴

فصل پنجم شورای امنیت (ماده ۲۳ تا ۳۲) ----- ۱۶

فصل ششم حل و فصل مسالمت امیز اختلافات (ماده ۳۳ تا ۳۸ ----- ۱۷

فصل هفتم اقدام در مورد تهدید علیه صلح نقض صلح و اعمال تجاوز (ماده ۳۹ تا ۵۱) ----- ۱۷

فصل هشتم قراردادهای منطقه‌ای (ماده ۵۲ تا ۵۴) ----- ۱۹

فصل نهم همکاری اقتصادی و اجتماعی بین‌المللی (ماده ۵۵ تا ۶۰ ----- ۱۹

فصل دهم شورای اقتصادی و اجتماعی (ماده ۶۱ تا ۷۲ ----- ۲۰

فصل یازدهم اعلامیه راجع به سرزمینهای غیر خود مختار (ماده ۷۳ تا ۷۴) ----- ۲۱

فصل دوازدهم نظام قیمومت بین‌المللی (ماده ۷۵ تا ۸۵ ----- ۲۱

فصل سیزدهم شورای قیمومت (ماده ۸۶ تا ۹۱) ----- ۲۳

فصل چهاردهم دیوان بین‌المللی دادگستری (ماده ۹۲ تا ۹۶ ----- ۲۳

فصل پانزدهم دبیرخانه (ماده ۹۷ تا ۱۰۱) ----- ۲۴

فصل شانزدهم مقررات مختلفه (ماده ۱۰۲ تا ۱۰۵) ----- ۲۴

فصل هفدهم ترتیبات موقتی راجع به امنیت (ماده ۱۰۶ تا ۱۰۷ ----- ۲۵

فصل هجدهم اصلاحات (ماده ۱۰۸ تا ۱۰۹) ----- ۲۵

فصل نوزدهم تصویب و امضا (ماده ۱۱۰ تا ۱۱۱) ----- ۲۵

عهدنامه ۱۹۶۹ وین ـ اتریش ----- ۲۶

بخش اول مقدمه (ماده ۱ تا ۵) ----- ۲۶

بخش دوم انعقاد معاهدات و لازم‌الاجرا شدن آنها ----- ۲۷

فصل اول انعقاد معاهدات (ماده ۶ تا ۱۸) ----- ۲۷

فصل دوم - تحدید تعهد (ماده ۱۹ تا ۲۳) ----- ۲۹

فصل سوم - لازم الاجرا شدن و اجرای موقت معاهدات (ماده ۲۴ تا ۲۵ ----- ۳۰

بخش سوم رعایت ، اجرا و تفسیر معاهدات ----- ۳۱

فصل اول - رعایت معاهدات (ماده ۲۶ تا ۲۷) ----- ۳۱

فصل دوم - اجرای معاهدات (ماده ۲۸ تا ۳۰) ----- ۳۱

فصل سوم تفسیر معاهدات (ماده ۳۱ تا ۳۳) ----- ۳۱

فصل چهارم - معاهدات و کشورهای ثالث (ماده ۳۴ تا ۳۸ ----- ۳۲

بخش چهارم اصلاح جرح و تعدیل معاهدات (ماده ۳۹ تا ۴۱ ----- ۳۳

بخش پنجم بی اعتباری ، فسخ و تعلیق اجرای معاهدات ----- ۳۳

فصل اول ترتیبات کلی (ماده ۴۲ تا ۴۶) ----- ۳۳

فصل دوم بی اعتباری معاهدات (ماده ۴۶ تا ۵۳) ----- ۳۴

فصل سوم فسخ و تعدیل اجرای معاهدات (ماده ۵۴ تا ۶۴ ----- ۳۵

فصل چهارم روشها (ماده ۶۵ تا ۶۸) ----- ۳۶

فصل پنجم آثار بی اعتباری ، فسخ ، یا تعلیق‌اجرای یک معاهده (ماده ۶۹ تا ۷۲ ----- ۳۷

بخش ششم مقررات متفرقه (ماده ۷۳ تا ۷۵) ----- ۳۸

بخش هفتم امنا ، اخطارها ، تصحیحات و ثبت معاهدات (ماده ۷۶ تا ۸۵ ----- ۳۸

اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری ----- ۴۰
فصل اول در تشکیل دیوان (ماده ۱ تا ۳۳) ----- ۴۰
فصل دوم صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری (ماده ۳۴ تا ۳۸) ----- ۴۳
فصل سوم ـ آیین دادرسی (ماده ۳۹ تا ۶۴) ----- ۴۴
فصل چهارم در آرا مشورتی (ماده ۶۵ تا ۶۸) ----- ۴۶
فصل پنجم ـ اصلاحات (ماده ۶۹ تا ۷۰) ----- ۴۶
ضمیمه عهدنامه وین ----- ۴۷
مناسبتهای خاص سازمان ملل متحد دهه ها و سالهای بین‌المللی ----- ۴۸
خصوصی ----- ۴۹
از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ----- ۴۹
از قانون مدنی ----- ۴۹
از قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب - در امور مدنی ----- ۴۹
از قانون راجع به ازدواج - مصوب مردادماه ۱۳۱۰ ----- ۴۹
از قانون امور حسبی - مصوب دوم تیرماه ۱۳۱۹ با اصلاحیه‌های بعدی ----- ۴۹
از قانون کار - مصوب ۲۹ آبان ماه ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی ----- ۴۹
از قانون اقدامات تأمینی - مصوب ۱۲ اردیبهشت‌ماه ۱۳۳۹ ----- ۴۹
اخذ تامین از اتباع دولتهای خارجی از قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی ----- ۴۹
قانون مجازات عبوردهندگان اشخاص غیر مجاز از مرزهای کشور - مصوب ۱۴ مهر ۱۳۶۷ ----- ۴۹
آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران ----- ۴۹
آیین نامه تعیین مرجع گواهی وکالت در دعاوی در ممالکی که دولت ایران در آن نمایندگی ----- ۴۹
آیین نامه اجرایی صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی جمهوری اسلامی ایران ----- ۴۹
تصویبنامه در خصوص ماده ۲۴ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ ----- ۴۹
تصویبنامه در خصوص الحاق تبصره (۲) به ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون راجع به ورود و اقامت ----- ۴۹
آیین نامه اجرایی ماده ۱۹ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران ----- ۴۹

ضوابط پذیرش سرمایه گذاری خارجی تحت پوشش قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی ----- ۴۹
آیین نامه اجرایی قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکتهای خارجی ----- ۴۹
تصویبنامه در رابطه با سرمایه‌گذاریهای مشمول قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی ----- ۵۰
آیین نامه استملاک اتباع خارجه - مصوب سال ۱۳۲۸ ----- ۵۰
تصویبنامه راجع به استملاک اتباع خارجه - مصوب مهرماه سال ۱۳۴۲ ----- ۵۰
آیین نامه اجرایی راجع به استملاک اتباع بیگانه در ایران - مصوب مردادماه سال ۱۳۴۴ ----- ۵۰
تصویبنامه در خصوص الحاق عبارتی به ضوابط پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی تحت پوشش قانون جلب و حمایت سرمایه ----- ۵۰
اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران ----- ۵۰
آیین نامه اجرایی قانون ورود و اقامت اتباع بیگانه - مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۵۲ ----- ۵۰
تصویب نامه راجع به اصلاح آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی – مصوب ۱۳۸۲ ----- ۵۰
تصویب نامه راجع به صدور ویزای ورود مکرر یک ساله برای سرمایه گذاران خارجی، پرسنل و کارکنان منسوب به آ ----- ۵۰
تصویب‌نامه درخصوص ممنوعیت سفر اتباع ایرانی به سرزمین فلسطین اشغالی - ۱۶ ۱۰ ۱۳۸۶ ----- ۵۰
عمومی ----- ۵۰
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی منع و مجازات جنایت آپارتاید ----- ۵۰
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون ----- ۵۰
قرارداد تکمیلی منع بردگی و برده‌فروشی و عملیات و ترتیباتی که مشابه بردگی است - مصوب ۷ سپتامبر ۱۹۵۶ میلادی ----- ۵۰
مقدمه ----- ۵۰
بخش اول - رسوم و ترتیبات نظیر بردگی (ماده ۱ تا ۲ ----- ۵۰
بخش دوم - برده‌فروشی (ماده ۳ تا ۴) ----- ۵۰
بخش سوم - بردگی و ترتیبات و رسوم نظیر بردگی (ماده ۵ تا ۶ ----- ۵۰
بخش چهارم - تعریفات (ماده ۷) ----- ۵۰
بخش پنجم - همکاری‌و ارتباطات و تبادل اطلاعات بین اطراف این قرارداد (ماده ۸) ----- ۵۰
بخش ششم - مقررات نهایی (ماده ۹ تا ۱۴) ----- ۵۰
قانون الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای روانگردان ----- ۵۰

کنوانسیون مواد روانگردان ----- ۵۱

موافقتنامه مصونیتها و مزایای سازمان کنفرانس اسلامی - مورخه ۱۵ مه ۱۹۷۶ برابر با ۲۵ خرداد ۱۳۵۵ ----- ۵۱

قانون مجازات مرتکبین جنحه و جنایت علیه کشورهای خارجی - مصوب ۲۳ آبان‌ماه ۱۳۵۰ ----- ۵۱

قانون راجع به استرداد مجرمین - مصوب ۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۳۹ ----- ۵۱

فصل اول شرایط استرداد (ماده ۱ تا ۱۱) ----- ۵۱

فصل دوم ترتیب استرداد (ماده ۱۲ تا ۲۶) ----- ۵۱

قانون راجع به تعقیب جزایی مجرمین فراری از مناطق سرحدی مجاور ایران - مصوب ۱۷ مردادماه ۱۳۱۳ ----- ۵۱

کنوانسیون حقوق کودک ----- ۵۱

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی مربوط به کنوانسیون بین ----- ۵۱

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مربوط به متن معتبر پنجزبانی کنوانسیون هواپیمایی کشور ----- ۵۱

پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت‌آمیز در فرودگاههایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین المللی م ----- ۵۱

قانون تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیر قانونی خشونت‌آمیز در فرودگاههایی‌که در خدمت هواپیمایی کشوری ----- ۵۱

کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده ----- ۵۱

مقاوله‌نامه راجع به اصلاح کنوانسیون هواپیمایی بین‌المللی کشوری ----- ۵۱

کنوانسیون راجع‌به‌جرایم و برخی‌اعمال ارتکابی دیگر درهواپیما ----- ۵۱

قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون توکیو راجع به جرایم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هواپیما ----- ۵۱

کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیر قانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری ----- ۵۱

قانون داوری تجاری بین‌المللی ----- ۵۱

قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک ----- ۵۱

قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی - مصوب ۲۱ مهر ۱۳۴۳ ----- ۵۱

کنوانسیون بین المللی کمکهای متقابل اداری به منظور پیشگیری تجسس و جلوگیری از تخلفات گمرکی ----- ۵۱

پروتکل کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده ----- ۵۱

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اصلاحات به عمل آمده در کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت ----- ۵۱

اصلاحیه آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقهای بین‌المللی ----- ۵۲

بخشنامه شورای عالی قضایی در رابطه با مصونیت مأمورین سیاسی ----- ۵۲
بخشنامه وزارت دادگستری در رابطه با نحوه تهیه و تنظیم اوراق و اسناد راجع به استرداد متهمین ----- ۵۲
قانون الحاق یک تبصره به بند ۳ لایحه قانونی محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرا ----- ۵۲
لایحه قانونی راجع به محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی ----- ۵۲
کنوانسیون راجع به جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین‌المللی من جمله مأمورین دیپلماتیک ----- ۵۲
موافقتنامه استرداد مجرمین بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان ----- ۵۲
قانون واحده اسلامی در مورد تحریم اسراییل - مصوب ۲۹ شهریور ۱۳۷۱ ----- ۵۲
قانون تصویب قانون واحده اسلامی در مورد تحریم اسراییل - مصوب ۲۹ شهریور ۱۳۷۱ ----- ۵۲
قانون تشدید مقابله با اقدامات تروریستی دولت آمریکا - مصوب دهم آبان ۱۳۶۸ ----- ۵۲
لایحه قانونی لغو اجازه استفاده مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیتها و معافیتهای قرارداد وین ----- ۵۲
قرارداد وین درباره روابط سیاسی و پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات ----- ۵۲
قرارداد وین درباره روابط سیاسی ----- ۵۲
موافقتنامه انتقال محکومین به حبس بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان ----- ۵۲
آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقهای بین‌المللی ----- ۵۲
قانون مربوط به کنوانسیون راجع به جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین‌المللی من جمله ما ----- ۵۲
آیین‌نامه اجرایی یادداشت تفاهم مورخ ۲۶۱۱۱۳۶۸ در مورد تسهیل عبور و مرور ساکنان مناطق مرزی دو کشور جمه ----- ۵۲
آیین نامه تعیین تعرفه خدمات کنسولی ----- ۵۲
قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرو ----- ۵۲
قانون موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان – مصوب۱۳۸۲ ----- ۵۲
تصویب نامه در مورد قانون الحاق دو تبصره به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع ----- ۵۲
تصویب نامه راجع به ماده (۱۰) موافقتنامه بین دولتی راجع به کریدور (دالان) حمل و نقل بین المللی شمال - ----- ۵۲
قانون پروتکل اصلاحی و متمم موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بح ----- ۵۲
قانون قرارداد جامع همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا ----- ۵۳
قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا ----- ۵۳

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اصلاحیه ماده (۸) کنوانسیون بینالمللی رفع کلیه اشکال تبعیض ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۸۸ در ارتباط با کنوانسیون بین‌المللی خط ----- ۵۳
قانون کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در ----- ۵۳
تصویب‌نامه درخصوص لغو روادید یک ماهه برای دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت بین دولت جمهوری اسلامی ا ----- ۵۳
قانون تصویب احکام و مصوبات بیست و دومین کنگره اتحادیه پستی جهانی (UPU) منعقد شده در پکن ۱۳۷۸، (۱۹۹۹ ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بینالمللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی ----- ۵۳
تصویب‌نامه راجع به برقراری مقررات لغو روادید یک ماهه برای دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت بین دولت ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات ----- ۵۳
قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و ----- ۵۳
قانون معاهده روابط حقوقی و معاضدت قضایی در امور مدنی و کیفری بین دولت جمهوری‌اسلامی‌ایران و دولت اوک ----- ۵۳
تصویب‌نامه راجع به بندر اروندکنار به عنوان مرز دریایی ----- ۵۳
قانون موافقتنامه معاضدت و روابط قضائی در موضوعات مدنی و جزائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جم ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده همکاری در ثبت اختراعات ----- ۵۳
قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون علامتگذاری موادمنفجره پلاستیکی به منظور شناسایی ----- ۵۳
قانون موافقتنامه معاضدت حقوقی در امور مدنی و جزائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزس ----- ۵۳
قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت ----- ۵۳
صلاحیت محاکم ----- ۵۳
قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای خارجی ----- ۵۳
قانون اصلاح قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای ----- ۵۳
اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی ----- ۵۳
آیین‌نامه اجرایی قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای ----- ۵۴
درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان ----- ۵۴

قوانین بین الملل (قوانین و مقررات کشور)

مشخصات کتاب

سرشناسه:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان،۱۳۹۰ عنوان و نام پدیدآور:قوانین بین الملل (قوانین و مقررات کشور)/ واحد تحقیقات مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان. گرد آوری مطالب از کلیه سایت های حقوقی و قضائی ایران صورت گرفته است. مشخصات نشر دیجیتالی:اصفهان:مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان ۱۳۹۰. مشخصات ظاهری:نرم افزار تلفن همراه ، رایانه و کتاب موضوع:قوانین و مقررات

قوانین بین الملل

منشور سازمان ملل متحد

منشور سازمان ملل متحد

مقدمه

مقدمه مقدمه منشور سازمان ملل متحد مقدمه منشور ملل متحد در تاریخ ۲۶ ژوئن ۱۹۴۵ درسانفرانسیسکو در پایان کنفرانس ملل متحد درباره تشکیل‌یک سازمان بین‌المللی به امضا رسید و در ۲۴ اکتبر همان سال لازم الاجرا گردید. اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری جز لاینفک منشور ملل متحد است اصلاحات مربوط به مواد ۲۳ ، ۲۷و ۶۱ منشور در ۱۷ دسامبر ۱۹۶۳ توسط مجمع عمومی‌سازمان ملل متحد به تصویب رسید و از ۳۱ اوت ۱۹۶۵لازم الاجرا گردید. اصلاح بیشتری مربوط به ماده ۶۱ در ۲۰ دسامبر ۱۹۷۱ توسط مجمع عمومی به تصویب رسیدو در ۲۴ سپتامبر ۱۹۷۳ لازم الاجرا گردید. اصلاح ماده۱۰۹ نیز که در تاریخ ۲۰ دسامبر ۱۹۶۵ به تصویب مجمع‌عمومی رسید در ۱۲ ژوئن ۱۹۶۸ لازم الاجرا گردید. با اصلاح ماده ۲۳ منشور ، تعداد اعضای شورای امنیت‌سازمان ملل متحد از ۱۱ نفر به ۱۵ نفر افزایش یافت ماده‌اصلاحی ۲۷ مقرر داشته است که تصمیمات شورایامنیت درباره موضوعات مربوط به آیین کار با رای مثبت ۹عضو (سابقا ۷ عضو) و درباره سایر موضوعات با رای‌مثبت ۹ عضو (سابقا ۷ عضو) ، از جمله آرا پنج عضو دایم‌شورای امنیت ، اتخاذ شود. با اصلاح ماده ۶۱ ، که در ۳۱ اوت ۱۹۶۵ لازم الاجراگردید ، تعداد اعضا شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان‌ملل متحد از ۱۸ به ۲۷ افزایش یافت اصلاح بعدی در ماده‌مزبور که از ۲۴ سپتامبر ۱۹۷۳ لازم الاجرا شد ، تعداداعضای شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد را از ۲۷ به ۵۴ افزایش داد. اصلاح ماده ۱۰۹ ، که مربوط به بند اول ماده مزبور شد ، مقرر می‌دارد که می‌توان یک کنفرانس عمومی توسط دول‌عضو سازمان ملل متحد در تاریخ و محلی که با دو سوم‌آرا اعضا مجمع عمومی و رای هر یک از ۹ عضو (سابقا۸ عضو) شورای امنیت تصویب شود تشکیل داد تا درمنشور ملل متحد تجدیدنظر شود. بند سوم ماده ۱۰۹ که مربوط به امکان تشکیل‌کنفرانسی برای تجدیدنظر در منشور ملل متحد در دهمین‌دوره اجلاسیه عادی مجمع عمومی می‌باشد به همان‌صورت باقی مانده و در اشاره‌ای که (رای هر یک از ۷عضو شورای امنیت رفته تغییری داده نشده زیرا سال۱۹۵۵ در دهمین دوره اجلاسیه عادی مجمع عمومی و درشورای امنیت بر اساس بند مزبور اقدام شده است ماده ۶۱ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی مرکب از ۵۴عضو ملل متحد خواهد بود که توسط مجمع عمومیانتخاب می‌شوند. ۲ ـ با رعایت مقررات بند سوم همه ساله هیجده (۱۸)عضو شورای اقتصادی و اجتماعی برای مدت سه سال‌انتخاب می‌شوند. عضوی که خارج می گردد قابل انتخاب‌مجدد می‌باشد. ۳ ـ در نخستین انتخاب پس از افزایش عده اعضای‌شورای

اقتصادی و اجتماعی از ۲۷ به ۵۴ علاوه بر اعضایی که به جای ۹ عضوی که دوره خدمتشان پایان یافته انتخاب‌می‌شوند ۲۷ عضو جدید انتخاب خواهند شد. دوره‌خدمت ۹ عضو از این ۲۷ عضو اضافی پس از یکسال و ۹عضو دیگر در پایان دو سال به نحوی که از طرف مجمع‌عمومی مقرر می‌شود خاتمه می‌یابد. منشور ملل متحد در تاریخ سیزدهم شهریور ماه‌یکهزار و سیصد و بیست و چهار شمسی به تصویب‌مجلس شورای ملی ایران رسیده و پس از توشیح به صحه‌ملوکانه جهت اجرای به دولت وقت ابلاغ شده است اصلاحات منشور سازمان ملل نیز در آبان ماه یکهزار وسیصد و چهل و سه (۱۳۴۳) توسط مجلسین سنا وشورای ملی ایران تصویب و پس از توشیح به صحه ملوکانه‌جهت اجرا به دولت وقت ابلاغ گردیده است

منشور سازمان ملل متحد

ما مردم ملل متحد با تصمیم به محفوظ داشتن نسلها اینده از بلای جنگ که دو بار در مدت یک عمر انسانیافراد بشر را دچار مصایب غیر قابل بیان نموده و به اعلام‌مجدد ایمان خود به حقوق اساسی بشر و به حیثیت وارزش شخصیت انسانی و به تساوی حقوق بین مرد و زن وهمچنین بین ملتها اعم از کوچک و بزرگ و به ایجاد شرایط‌لازم برای حفظ عدالت و احترام الزامات ناشی ازعهدنامه‌ها و سایر منابع حقوق بین‌المللی و کمک به ترقیاجتماعی و شرایط زندگی بهتر با آزادی بیشتر. و برای نیل به این هدفها: به تساهل و مدارا کردن و زیستن در حال صلح بایکدیگر و با یک روحیه حسن همجواری و به متحدساختن قوای خود برای نگاهداری صلح و امنیت‌بین‌المللی و به قبول اصول و ایجاد روشهایی که عدم‌استعمال نیروی سلاحها را جز در راه منافع مشترک تضمین‌نماید و به توسل به وسایل و مجاری بین المللی برای‌پیشبرد ترقی اقتصادی و اجتماعی تمام ملل ، مصمم‌شده‌ایم که برای تحقق این مقاصد تشریک مساعی نماییم و بالنتیجه دولتهای متبوع ما توسط نمایندگان خود که درشهر سانفرانسیسکو گرد آمده‌اند و اختیارات تامه آنان‌ابراز شده و صحت و اعتبار آن محرز شده است و نسبت به‌این منشور ملل متحد موافقت حاصل نموده‌اند و بدین‌وسیله یک سازمان بین‌المللی که موسوم به ملل متحدخواهد بود تاسیس می‌نمایند.

فصل اول اهداف و اصول (ماده ۱ تا ۲)

ماده ۱ ـ اهداف ملل متحد به قرار زیر است ۱ ـ حفظ صلح و امنیت بین‌المللی و بدین منظور به عمل‌آوردن اقدامات دسته جمعی موثر برای جلوگیری وبرطرف کردن تهدیدات علیه صلح و متوقف ساختن‌هرگونه عمل تجاوز یا سایر کارهای ناقض صلح وفراهم‌آوردن موجبات حل و فصل اختلافات بین‌المللی یاوضعیت‌هایی که ممکن است منجر به نقض صلح گردد باوسایل مسالمتامیز و بر طبق اصول عدالت و حقوق بین‌الملل ۲ ـ توسعه روابط دوستانه دربین ملل بر مبنای احترام به‌اصل تساوی حقوق و خود مختاری ملل و انجام سایراقدامات مقتضی برای تحکیم صلح جهانی ۳ ـ حصول همکاری بین‌المللی در حل مسایل بین‌المللی که‌دارای جنبه‌های اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی یا بشردوستی است و در پیشبرد و تشویق احترام به حقوق بشر وآزادی‌های اساسی برای همگان بدون تمایز از حیث نژادجنس ، زبان و یا مذهب و... ۴ ـ بودن مرکزی برای هماهنگ کردن اقداماتی که ملل‌جهت حصول این هدفهای مشترک معمول می‌دارند. ماده ۲ ـ سازمان و اعضای آن در تعقیب اهداف مذکور درماده اول بر طبق اصول زیر عمل خواهند کرد: ۱ ـ سازمان بر مبنای اصل تساوی حاکمیت کلیه اعضای آنقرار دارد. ۲ ـ کلیه اعضا به منظور تضمین حقوق و مزایای ناشی ازعضویت ، تعهداتی را که به موجب این منشور بر عهده‌گرفته‌اند با حسن نیت انجام خواهند داد. ۳ ـ کلیه اعضا اختلافات بین‌المللی خود را با شیوه‌های‌مسالمتامیز به صورتی که صلح و امنیت بین‌المللی وعدالت به خطر نیفتد ، حل و فصل خواهند کرد. ۴ ـ کلیه اعضا در روابط بین‌المللی خود از تهدید به زور یا استعمال آن علیه تمامیت ارضی یا استقلال سیاسی

هرکشوری و یا از هر روش دیگری که با اهداف ملل متحدمباینت داشته باشد خودداری خواهند نمود. ۵ ـ کلیه اعضا در هر اقدامی که سازمان بر طبق این منشوربه عمل آورد به سازمان همه گونه مساعدت خواهند کرد واز کمک به هر دولتی که سازمان ملل متحد علیه آن اقداماحتیاطی یا قهری به عمل میاورد ، خودداری خواهندنمود. ۶ ـ سازمان موافقت خواهد کرد دولت‌هایی که عضو ملل‌متحد نیستند تا آنجا که برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللضروری است بر طبق این اصول عمل نمایند. ۷ ـ هیچیک از مقررات مندرج در این منشور ، ملل متحد رامجاز نمی‌دارد در اموری که ذاتا جز صلاحیت داخلی هرکشوری است دخالت نماید و اعضا را نیز ملزم نمی‌کند که‌چنین موضوعاتی را تابع مقررات این منشور قرار دهندلیکن این اصل به اعمال اقدامات قهری پیش بینی شده درفصل هفتم لطمه وارد نخواهد آورد.

فصل دوم عضویت (ماده ۳ تا ۶)

ماده ۳ ـ اعضای اصلی ملل متحد کشورهایی هستند که درکنفرانس ملل متحد راجع به سازمان بین‌المللی درسانفرانسیسکو شرکت نموده و یا قبلا اعلامیه ملل متحدمورخ اول ژانویه ۱۹۴۳ را امضا کرده و این منشور را امضاو بر طبق ماده ۱۱۰ تصویب نمایند. ماده ۴ ـ ۱ـ سایر کشورهای شیفته صلح که تعهدات مندرجدر این منشور را بپذیرند و به نظر و تشخیص سازمان قادر ومایل به اجرای آن باشند می‌توانند به عضویت ملل متحددر آیند. ۲ ـ قبول هر کشوری که واجد شرایط مذکور باشد به‌عضویت ملل متحد منوط به تصمیمی است که مجمع‌عمومی بنابر توصیه شورای امنیت اتخاذ می‌نمایند. ماده ۵ ـ هر عضو ملل متحد که از طرف شورای امنیت برعلیه آن اقدام احتیاطی یا قهری به عمل آمده است ممکن‌است به وسیله مجمع عمومی و بنابر توصیه شورای امنیتاز اعمال حقوق و مزایای عضویت معلق گردد. اعمال‌حقوق و مزایای مزبور ممکن است به وسیله شورای امنیت‌مجددا برقرار شود. ماده ۶ ـ هر عضو ملل متحد که در تخطی از اصول مندرج‌در این منشور اصرار ورزد ممکن است به وسیله مجمع‌عمومی بنابر توصیه شورای امنیت از سازمان اخراج گردد.

فصل سوم ارکان (ماده ۷ تا ۸)

ماده ۷ ـ ۱ ـ ارکان اصلی ملل متحد عبارت است از: یک‌مجمع عمومی ، یک شورای امنیت ، یک شورای اقتصادیو اجتماعی ، یک شورای قیمومت ، یک دیوان بین‌المللی‌دادگستری و یک دبیرخانه ۲ ـ ارکان فرعی که ضروری تشخیص داده شود ممکن‌است بر طبق این منشور تاسیس گردد. ماده ۸ ـ سازمان ملل متحد برای تصدی هر شغلی به هرعنوان تحت شرایط مساوی در ارکان اصلی و فرعی خودهیچ گونه محدودیتی در استخدام مردان و زنان برقرارنخواهد کرد.

فصل چهارم مجمع عمومی (ماده ۹ تا ۲۲)

ترکیب ماده ۹ ـ ۱ ـ مجمع عمومی مرکب از کلیه اعضای ملل متحد خواهد بود. ۲ ـ هر عضو بیش از پنج نماینده در مجمع عمومی نخواهدداشت ماده ۱۰ ـ مجمع عمومی می‌تواند هر مسأله یا امری را که‌در حدود این منشور و یا مربوط به اختیارات و وظایف هریک از ارکان مقرر در این منشور باشد مورد بحث قرار دهدو جز در موارد مذکور در ماده ۱۲ ممکن است به اعضای‌سازمان ملل متحد یا به شورای امنیت و یا هر دو درباره هریک از آن مسایل و امور توصیه‌هایی بنماید. ماده ۱۱ ـ ۱ ـ مجمع عمومی می‌تواند اصول کلی همکاری‌برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی ، از جمله اصول حاکم‌بر خلع سلاح و تنظیم تسلیحات را مورد رسیدگی قراردهد و ممکن است در مورد اصول مذکور به اعضا و یا به‌شورای امنیت و یا به هر دو توصیه‌هایی بنمایند. ۲ ـ مجمع عمومی

می‌تواند هر مسأله مربوط به حفظ صلح‌و امنیت بین‌المللی را که توسط هر یک از اعضا یا شورایامنیت و یا بر طبق بند دوم از ماده ۳۵ توسط دولتی که عضوملل متحد نیست بدان رجوع شده باشد ، مورد بحث قراردهد و جز در مورد مقرر در ماده ۱۲ می‌تواند در موردچنین مسایلی به دولت یا دولت‌های مربوط یا به شورایامنیت یا به هر دو توصیه‌هایی بنماید. هر مسأله‌ای از این قبیل که اقدام در مورد آن ضروری باشدتوسط مجمع عمومی قبل و یا بعد از بحث به شورایامنیت ارجاع خواهد گردید. ۳ ـ مجمع عمومی می‌تواند توجه شورای امنیت را به‌وضعیت‌هایی که محتمل است صلح و امنیت بین‌المللی رابه مخاطره اندازد ، جلب نماید. ۴ ـ اختیارات مجمع عمومی که در این ماده ذکر شده است ، حد کلی شمول ماده ۱۰ را محدود نخواهد کرد. ماده ۱۲ ـ تا زمانی که شورای امنیت در مورد هر اختلاف یاوضعیت ، در حال انجام وظایفی است که در این منشوربدان محول شده است ، مجمع عمومی در مورد آن‌اختلاف یا وضعیت هیچ گونه توصیه‌ای نخواهد کرد مگراین که شورای امنیت چنین تقاضایی بکند. دبیر کل ملل‌متحد تاموافقت شورای امنیت ، مجمع عمومی را در هردوره اجلاسه از امور مربوط به صلح و امنیت بین‌المللی که‌در شورای امنیت مطرح است مطلع خواهد ساخت و به‌همین نحو بلافاصله پس از ختم رسیدگی شورای امنیت‌نتیجه امر را به مجمع عمومی و در صورتی که مجمع‌عمومی در حال اجلاس نباشد ، به اعضا اطلاع خواهد داد. ماده ۱۳ ـ ۱ ـ مجمع عمومی نسبت به امور زیر موجباتانجام مطالعات و صدور توصیه هایی را فراهم می‌کند: الف ترویج همکاری بین‌المللی در امور سیاسی و ایجادزمینه‌های مناسب برای توسعه تدریجی حقوق بین‌الملل وتدوین آن ب ترویج همکاری بین المللی در امور اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی و بهداشتی و کمک به تحقق‌حقوق بشر و آزادی‌های اساسی برای همه بی هیچ تبعیض‌از حیث نژاد و جنس و زبان و مذهب ۲ ـ سایر مسولیتها ، وظایف واختیارات مجمع عمومی درمورد امور مذکور در شق ب بند یک این ماده در فصول نهم‌و دهم بیان شده است ماده ۱۴ ـ مجمع عمومی با رعایت مقررات ماده ۱۲می‌تواند برای حل و فصل مسالمتامیز هر وضعیتی که به‌نظر می‌رسد احتمالا به رفاه عمومی یا به روابط دوستانه‌بین ملل لطمه می‌زند و منشأ آن هرچه باشد از جمله‌وضعیتهایی که ناشی از نقض اهداف و اصول ملل متحد به‌شرح مذکور در این منشور است اقداماتی را توصیه نماید. ماده ۱۵ ـ ۱ ـ مجمع عمومی گزارش‌های سالانه وگزارش‌های مخصوص شورای امنیت را دریافت می‌کند ومورد بررسی قرار می‌دهد گزارش‌های مذکور شامل‌مشروح اقدامات و تصمیماتی خواهد بود که شورای امنیت‌برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی به عمل آورده ویا اتخاذ کرده است ۲ ـ مجمع عمومی گزارش‌های سایر ارکان ملل متحد رادریافت می‌کند و مورد بررسی قرار می‌دهد. ماده ۱۶ ـ مجمع عمومی وظایفی را که تحت فصول ۱۲ و۱۳ منشور بدان محول شده ، از جمله تصویب قراردادی‌قیمومت مناطقی را که سوق الجیشی قلمداد نشده است باتوجه به نظام قیمومت بین‌المللی انجام خواهد داد. ماده ۱۷ ـ مجمع عمومی بودجه سازمان را بررسی وتصویب خواهد کرد. ۲ ـ مخارج سازمان بر حسب تسهیم مقرر از طرف مجمع‌عمومی برعهده اعضا خواهد بود. ۳ ـ مجمع عمومی هرگونه ترتیبات مالی و بودجه‌ای را که باموسسات تخصصی منظور در ماده ۵۷ داده شود موردبررسی و تصویب قرار خواهد داد و بودجه اداری‌موسسات مذکور را به منظور صدور توصیه به آنها بررسی‌خواهد نمود. آرای ماده ۱۸ ـ ۱ ـ هر عضو مجمع عمومی دارای یک رای‌خواهد بود. ۲ ـ تصمیمات مجمع عمومی در مورد مسایل مهم با اکثریت دو سوم از اعضای حاضر و رای دهنده اتخاذخواهد شد موارد زیر از مسایل مهم محسوب می‌شود:توصیه‌های مربوط به حفظ صلح و امنیت بین‌المللی ، انتخاب اعضای غیردایم شورای امنیت ، انتخاب اعضای‌شورای اقتصادی و اجتماعی ، انتخاب اعضای شورای‌قیمومت بر طبق شق (ج از بند یک ماده ۸۶ ، قبول اعضای‌جدید در سازمان ملل متحد ، تعلیق و حقوق و مزایای‌عضویت واخراج اعضا مسایل راجع به اجرای نظام‌قیمومت و مسایل مربوط به بودجه ۳ ـ تصمیمات راجع به سایر مسایل از جمله تعیین انواع‌مسایل دیگری که اکثریت دو سوم باید در آنها رعایت‌شود ، به اکثریت اعضای حاضر و رای دهنده اتخاذ خواهدشد. ماده ۱۹ ـ هر عضو ملل متحد که پرداخت سهمیه مالی آن‌به سازمان به تاخیر افتاده باشد ، در صورتی که سهمیه‌عقب افتاده عضو مزبور معادل و یا بیشتر از مبلغ سهمیه‌مربوط برای دو سال قبل به طور کامل باشد ، در

مجمع‌عمومی حق رای نخواهد داشت با این حال اگر مجمع‌عمومی تشخیص دهد که قصور در پرداخت ناشی ازشرایطی است که از حیطه عضو مزبور خارج است ، می‌توانـد به چنین عضوی اجازه دهـد که در رای شـرکت‌کند. آیین کار ماده ۲۰ ـ مجمع عمومی به طـور منظم دوره‌هـای اجلاسـیه‌سالانه و در صورت اقتضـا اجلاسـیه‌های فوق العاده‌خواهـد داشت اجلاسـیه‌های فوق العـاده به دعوت دبیرکل‌بنـا به درخـواست شـورای امنیت یـا اکـثریت اعضـای ملل‌خواهـد بود. مـاده ۲۱ ـ مجمـع عـمومی آییـن نـامه داخلی خـود را تنظیم‌می‌کنـد. مجمع مزبور برای هر دوره اجلاسـیه رییس خود را انتخـاب می‌کنـد. مـاده ۲۲ ـ مجمـع عمومی برای اجرای وظـایف خودمی‌تواند آن گونه ارکان فرعی را که ضروری تشخیص‌می‌دهد تاسیس نماید.

فصل پنجم شورای امنیت (ماده ۲۳ تا ۳۲)

ترکیب ماده ۲۳ ـ شـورای امنیت مرکب است از پـانزده عضوسازمـان ملـل متحـد. جمهوری چین ، فرانسه ، اتحادیه‌جمـاهیر شوروی سوسـیالیستی ، بریتانیـای کبیر و ایرلندشـمالی و ایالات متحـده آمریکا ، اعضای دایم شورایامنیت می‌باشـند. مجمع عمومی ده عضـو دیگر سازمـان رابالاـخص بـا توجه به شـرکت اعضـای سازمان ملل متحـد درحفظ صـلح و امنیت بین‌المللی و سایر هـدفهای سازمان دردرجه اول و همچنین بـا توجه به تقسـیم عادلاـنه جغرافیـایی‌به عنوان اعضای غیر دایم شورای امنیت انتخاب می‌نمایـد. ۲ ـ اعضای غیردایم شورای امنیت برای یـک دوره دو ساله‌انتخاب می‌شونـد. با این حال در نخستین انتخاب اعضای‌غیردایم پس از افزایش عـده اعضـای شورای امنیت از یـازده‌به پانزده ، دو عضو از چهار عضو اضافه شـده برای یک‌دوره یک ساله انتخاب می‌شونـد. عضوی که خارج می‌گردد بلافاصله قابل تجدید انتخاب‌نخواهد بود. ۳ ـ هر عضو شورای امنیت یک نماینده در آن شورا خواهدداشت وظایف و اختیارات ماده ۲۴ ـ به منظور تامین اقدام سـریع و موثر از طرف ملل‌متحد اعضای آن مسوولیت اولیه حفظ صلح و امنیت‌بین‌المللی را به شورای امنیت واگذار می‌نماید و مراقبت‌می‌کنند که شورای امنیت در اجرای وظایفی که به موجب‌این مسوولیت برعهده دارد ، از طرف آنهـا اقـدام نمایـد. ۲ ـ شـورای امنیت در اجرای این وظـایف بر طبـق اهـداف واصول ملـل متحـد عمـل می‌کنـد. اختیـارات مخصوصـی که‌برای انجام وظایف مذکور به شورای امنیت واگذار شده ، در فصول ۶ ، ۷ ، ۸ ، ۱۲ بیان شده است ماده ۲۵ ـ اعضای ملـل متحـد مـوافقت می‌نماینـد که‌تصـمیمات شورای امنیت را بر طبق این منشور قبول و اجرانماینـد. مـاده ۲۶ ـ به منظـور کمـک به اسـتقرار و حفـظ صـلح و امنیت‌بین‌المللی به وسـیله به کـار بردن تـدابیری جهت صـرف‌حداقل منـابع انسـانی و اقتصـادی جهان برای تسـلیحات ، شورای امنیت مکلف است به کمک کمیته سـتاد نظامی‌مـذکور در ماده ۴۷ طرح‌هایی برای اسـتقرار نظام مربوط به‌امور تسـلیحاتی تهیه و به اعضای ملل متحـد تقدیم نماید. رای ماده ۲۷ ـ هر عضو شورای امنیت دارای یـک رای می‌باشـد. ۲ ـ تصمیمات شورای امنیت راجع به مسایل مربوط به‌آیین کار با رای نه (۹) عضو اتخاذ می‌شود. ۳ ـ تصمیمات شورای امنیت راجع به سایر مسایل بـا رای‌مثبت نه (۹) عضـو که شامـل آرای تمـام اعضـای دایم باشـداتخاذ می‌گردد بـا این قیـد که در مورد تصـمیماتی که به‌موجب مندرجات فصل شـشم و بند سوم از ماده ۵۲ اتخاذمی‌شود طرف دعوی از دادن رای خودداری خواهـد کرد. آیین کار ماده ۲۸ ـ ۱ ـ شورای امنیت به نحوی تشـکیل خواهـد شـدکه بتوانـد به طور دایم قـادر به انجـام وظـایف خود باشـد.ازاین روی هر یک از اعضای شورای امنیت در تمام اوقات‌نماینـده‌ای در مقر سازمان خواهد داشت ۲ ـ شورای امنیت جلساتی به فواصل معین خواهـد داشت‌و هر یـک از اعضـای شورا در صورتی که مایل باشدمی‌توانـد توسط یکی از اعضای دولت خود یا نماینـده‌ای که‌مخصوصا بـدین منظور تعیین شـده است در آن جلسات‌شـرکت جویند. ۳ ـ شورای امنیت می‌توانـد جلسـات خود را در جاهـایی غیراز مقر سازمان که برای تسـهیل انجام وظایف خود مناسب‌بدانـد تشـکیل دهـد. ماده ۲۹ ـ شـورای امنیـت می‌توانـد آن گـونه ارکـان فرعی را که‌برای انجـام وظایف خود لازم می‌بیند تاسیس نماید. ماده ۳۰ ـ شورای امنیت آیین نـامه داخلی خود را که در آن‌نحوه انتخاب رییس شورا را نیز مشخص خواهد نمودتنظیم می‌کند. ماده ۳۱ ـ هر عضو ملل متحد که عضو شورای امنیت‌نیست می‌تواند بدون حق رای در مذاکرات

مربـوط بـه هرمسـأله‌ای کـه در شـورای امنیـت مطرح اسـت در هر مـورد که‌شـورای امنیـت مسایـل مزبـور را در منـافع آن عضـو مخصوصاموثر بدانـد شـرکت کند. ماده ۳۲ ـ هر عضـو ملل متحـد که عضـو شـورای امنیت‌نیست یـا هر کشـوری که در ملـل متحد عضـویت نـدارد ، هرگـاه طرف اختلافی باشـد کـه در شـورای امنیـت تحت‌رسـیدگی است دعوت خواهـد شـد کـه بـدون حق رای‌مذاکرات مربوط به اختلاف مزبور شـرکت نماید. شورایامنیت شـرایطی را که برای شـرکت کشوری که عضو ملل‌متحد نیسـت عادلانه می‌داند ، وضع خواهد نمود.

فصل ششم حل و فصل مسالمت امیز اختلافات (ماده ۳۳ تا ۳۸

ماده ۳۳ ـ طرفین هر اختلاف ، که ادامه آن محتمل است‌حفظ صـلح و امنیت بین‌المللی را به خطر انـدازد باید قبل ازهر چیز از طریق مـذاکره ، میـانجیگری ، سازش ، داوری ، رسیدگی قضایی و توسل به موسسات یا ترتیبات منطقه‌ای‌یا سایر وسایل مسالمتامیز بنا به انتخاب خود راه حل آن‌را جستجو نمایند. ۲ ـ شورای امنیت در صورت اقتضـا از طرفین اختلاف‌خواهـد خواست که اختلافات خود را به وسایـل مزبور حـل‌و فصل نماینـد. ماده ۳۴ ـ شـورای امنیـت می‌توانـد هر اختلاـف یـا وضـعیتی راکه ممکن است منجر به یک اصـطکاک بین‌المللی گردد یـا اختلـافی ایجاد نمایـد با این هـدف که تعیین نمایـد آیا محتمل‌است ادامه اختلاف یا وضـعیت مزبور حفـظ صـلح و امنیت‌بیـن المللی را به خطر بینـدازد ، مـورد رسیدگی قرار دهـد؟ مـاده ۳۵ ـ ۱ـ هر عضو ملـل متحـد می‌توانـد توجه شورایـامنیت یـا مجمع عمومی را به هر اختلـاف یـا وضـعیتی از آن‌گونه که درمـاده ۳۴ بـدان اشاره شـده است جلب نمایـد. ۲ ـ هر کشوری که عضو ملل متحـد نیست می‌توانـد توجه‌شورای امنیت یا مجمع عمومی را به اختلافی که خود دران طرف می‌باشد ، جلب نمایـد مشـروط بر اینکه در مورداختلاف مزبور قبلا تعهـدات مربوط به حل و فصل‌مسالمتامیز مقرر در این منشور را قبول نمایـد. ۳ ـ اقـدامات مجمع عمومی در خصوص اموری که به‌موجب این مـاده توجه مجمع بـدان معطوف می‌گردد ، تابع‌مقررات مواد ۱۱ و ۱۲ می‌باشد. ماده ۳۶ ـ ۱ ـ شـورای امنیت می‌توانـد در هر مرحله ازاختلافی از آن گونه که در مـاده ۳۳ بـدان اشاره شده است یادر هر وضـعیت شبیه به آن ، روشـها یا ترتیب‌های حل وفصل مناسب را توصـیه نماید. ۲ ـ شورای امنیت ملزم است روشـهایی را که طرفین دعوی‌خود قبلاـ برای حل و فصل اختلاف قبول کرده‌انـد موردتوجه قرار دهـد. ۳ ـ شـورای امنیت در توصـیه‌هایی که به موجب این ماده‌می‌کنـد بایـد همچنین در نظر داشته باشـد که اختلافات‌قضـایی بایـد به طـور کلی توسط طرفین بر طبق مقرراتاساسـنامه دیوان بین‌المللی دادگستری به دیوان مزبورارجـاع گردد. ماده ۳۷ ـ ۱ـ در صورتی که طرفین دعوی نتوانـد اختلافی ازآن گونه که در ماده ۳۳ بـدان اشـاره شـده است ، به وسایل‌مـذکور در ماده مزبور حل و فصل کننـد بایـد آن را به شورایامنیت ارجاع نماینـد. ۲ ـ هرگاه شورای امنیت تشخیص دهد که دوام یک‌اختلاف ممکن است حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به‌خطر اندازد باید تصمیم بگیرد که بر طبق ماده ۳۶ عمل کنـدیا راه حل‌هایی را که برای حل و فصل مناسب تشـخیص‌می‌دهد ، توصیه نماید. ماده ۳۸ ـ در صورتی که کلیـه طرفهـای هر اختلـاف‌درخواست نماینـد شـورای امنیت می‌توانـد بـه منظـور حل‌مسالمتـامیز اختلـاف مزبـور بـه طرفهـای اختلاف‌توصیه‌هایی بنماید ، بدون اینکه به این ترتیب به مقررات‌مواد ۳۳ الی ۳۷ لطمه‌ای وارد آید.

فصل هفتم اقدام در مورد تهدید علیه صلح نقض صلح و اعمال تجاوز (ماده ۳۹ تا ۵۱)

ماده ۳۹ ـ شورای امنیت وجود هرگونه تهدید علیه صـلح ، نقض صـلح ، یا عمل تجاوز را احراز و توصیه‌هایی خواهدنمود یا تصمیم خواهـد گرفت که برای حفظ یا اعاده صـلح وامنیت بین‌المللی به چه اقـداماتی بر طبق مواد ۴۱ و ۴۲ بایدمبادرت شود. ماده ۴۰ ـ به منظور جلوگیری از وخـامت وضـعیت ، شورایـامنیت می‌توانـد قبل از آنکه بر طبق ماده ۳۹ توصـیه‌هایی‌بنماید یا درباره اقداماتی که

باید معمول گردد تصمیم‌بگیرد ، از طرفهای ذینفع بخواهد اقدامات موقتی را که‌شورای امنیت ضروری یا مطلوب تشخیص می‌دهد انجام‌دهند. اقدامات مذکور به حقوق یا دعاوی یا موقعیت‌طرفهای ذینفع لطمه‌ای وارد نخواهد کرد. شورای امنیت‌تخلف در اجرای اقدامات موقتی را چنان که بایدو شاید درنظر خواهد گرفت ماده ۴۱ ـ شورای امنیت می‌تواند تصمیم بگیرد که برایاجرای تصمیمات خویش لازم است به چه اقداماتی که‌متضمن استعمال نیروهای مسلح نباشد ، دست بزند ، همچنانکه می‌تواند از اعضای ملل متحد بخواهد که به این‌قبیل اقدامات مبادرت ورزند. این اقدامات ممکن است‌شامل متوقف ساختن تمام یا قسمتی از روابط اقتصادی وارتباطات راه آهن ، دریایی ، هوایی ، پستی ، تلگرافی ، رادیویی و سایر وسایل ارتباطی و قطع روابط سیاسی‌باشد. ماده ۴۲ ـ در صورتی که شورای امنیت تشخیص دهد که‌اقدامات پیش بینی شده در ماده ۴۱ کافی نخواهد بود یاثابت شده باشد که کافی نیست می‌تواند به وسیله نیروهای‌هوایی ، دریایی یا زمینی به اقدامی که برای حفظ یا اعاده‌صلح و امنیت بین‌المللی ضروری است مبادرت ورزد. این اقدام ممکن است مشتمل بر تظاهرات و محاصره وسایر عملیات نیروهای هوایی ، دریایی یا زمینی اعضای‌ملل متحد باشد. ماده ۴۳ ـ ۱ ـ کلیه اعضای ملل متحد به منظور شرکت درحفظ صلح و امنیت بین‌المللی متعهد می‌شوند که به‌نیروهای مسلح ، کمک و تسهیلات من جمله حق عبور لازم‌برای حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را بنا به درخواست‌شورای امنیت و بر طبق موافقت نامه یا موافقتهای خاص‌در اختیار آن شورا قرار دهد. ۲ ـ موافقت‌نامه یا موافقت‌های فوق تعداد و نوع نیروها ، درجه آمادگی و قرارگاه عمومی آنها و نحوه تسهیلات و کمک‌هایی را که بایدبه عمل آید معین می‌نماید. ۳ ـ مذاکرات مربوط به موافقت‌نامه یا موافقتهای مزبور به‌ابتکار شورای امنیت هر چه زودتر صورت خواهد گرفت این موافقت‌نامه‌ها بین شورای امنیت و اعضای شورایامنیت و گروههایی از اعضا منعقد خواهد گردید ودولت‌های امضا کننده باید آن را بر طبق مقررات قوانین‌اساسی خود تصویب نمایند. ماده ۴۴ ـ هر گاه شورای امنیت تصمیم به استفاده از زوربگیردقبل از آنکه از عضوی که در شورا نماینده نداردرخواست تدارک نیروهای مسلح برای انجام تعهدات‌متقبله به موجب ماده ۴۳ بنماید ، باید عضو را در صورت‌تمایل خود آن عضو به شرکت در تصمیمات شورای امنیت‌مربوط به استفاده از قسمت‌هایی از نیروهای مسلح آن‌عضو دعوت نماید. ماده ۴۵ ـ برای اینکه سازمان ملل متحد قادر به انجام‌اقدامات فوری نظامی باشد اعضا باید قسمتهایی ازنیروهایی هوایی خود را به طوری که قابل استفاده فوری‌برای عملیات اجرایی دسته جمعی بین المللی باشد آماده‌نگاه دارند. مقدار و درجه آمادگی این قسمتها و طرح‌های‌عملیات دسته جمعی آنان در حدود مقرر در موافقت‌نامه یاموافقت‌های ویژه اشاره شده در ماده ۴۳ توسط شورایامنیت و یا کمک کمیته ستاد نظامی تعیین خواهد شد. ماده ۴۶ ـ طرح‌های استفاده از نیروی مسلح را شورایامنیت با کمک کمیته ستاد نظامی تنظیم می‌کند. ماده ۴۷ ـ ۱ ـ برای راهنمایی و کمک به شورای امنیت‌درباره کلیه مسایل مربوط به نیازمندیهای نظامی شورایامنیت برای حفظ صلح و امنیت بین المللی و همچنین برای‌بکار گرفتن فرماندهی نیروهای مسلحی که در اختیار شوراقرار داده شده و نیز تنظیم تسلیحات و خلع سلاح‌احتمالی ، یک کمیته ستاد نظامی تاسیس می‌شود. ۲ ـ کمیته ستاد نظامی مرکب خواهد بود از روسای ستاداعضای دایم شورای امنیت یا نمایندگان آنها. هرگاه حسن‌اجرای وظایف کمیته ستاد نظامی ، شرکت عضوی ازاعضای ملل متحد را که در کمیته نماینده دایم ندارد ایجاب‌نماید ، آن عضو از طرف کمیته ستاد نظامی برای شرکت درکارها دعوت خواهد شد. ۳ ـ کمیته ستاد نظامی تحت نظر شورای امنیت مسوول‌هدایت سوق الجیشی هر یک از نیروهای مسلحی که دراختیار شورا قرار داده شده ، خواهد بود. موضوعات‌مربوط به فرماندهی این گونه نیروها بعدا ترتیب داده‌خواهد شد. ۴ ـ کمیته ستاد نظامی می‌توانند با اجازه شورای امنیت وپس از مشورت با سازمانهای منطقه‌ای مناسب کمیته‌های‌فرعی منطقه‌ای تاسیس نماید. ماده ۴۸ ـ ۱ـ برای اجرای تصمیمات شورای امنیت جهت‌حفظ صلح و امنیت بین‌المللی همه یا بعضی از اعضای ملل‌متحد به تشخیص شورای امنیت اقدام لازم معمول خواهندداشت ۲ ـ اعضای ملل متحد مستقیما و به وسیله اقدامات خود درسازمانهای بین المللی مربوط که عضو آن هستندتصمیمات مذکور را اجرا خواهند کرد. ماده ۴۹ ـ اعضای ملل متحد در دادن کمک متقابل به‌یکدیگر برای اجری تصمیمات

متخذه از طرف شورایامنیت تشریک مساعی خواهند کرد. ماده ۵۰ ـ هرگاه شورای امنیت اقدامات احتیاطی یا قهری‌علیه کشوری معمول دارد هر کشور دیگر که خود را مواجه‌با مشکلات اقتصادی خاص ناشی از اجرای ان اقدامات‌بیابد اعم از اینکه عضو ملل متحد باشد یا نه ، حق خواهدداشت درمورد حل آن مشکلات با شورای امنیت مشورت‌نماید. ماده ۵۱ ـ در صورت وقوع حمله مسلحانه علیه یک عضوملل متحد تا زمانی که شورای امنیت اقدامات لازم برای‌حفظ صلح و امنیت بین‌المللی را به عمل آورد ، هیچ یک ازمقررات این منشور به حق ذاتی دفاع از خود ، خواه به طورفردی و خواه دسته جمعی لطمه‌ای وارد نخواهد کرد.اعضا باید اقداماتی راکه در اعمال این حق دفاع از خود به‌عمل میاورند فورا به شورای امنیت گزارش دهند. این‌اقدامات به هیچ وجه در اختیار و مسوولیتی که شورایامنیت بر طبق این منشور دارد و به موجب آن حفظ و اعاده‌صلح و امنیت بین‌المللی در هر موقع که ضروری تشخیص‌دهد اقدام لازم به عمل خواهد آورد ، تاثیری نخواهدداشت

فصل هشتم قراردادهای منطقه‌ای (ماده ۵۲ تا ۵۴)

ماده ۵۲ ـ هیچ یک از مقررات این منشور مانع وجودموافقت نامه‌ها یا نهادهای منطقه‌ای برای انجام امورمربوط به حفظ صلح و امنیت بین المللی که متناسب برایاقدامات منطقه‌ای باشد نیست مشروط بر اینکه این گونه‌قراردادها یانهادها و فعالیتهای آنها با اهداف و اصول ملل‌متحد سازگار باشد. ۲ ـ اعضای ملل متحد که چنین قراردادهایی را منعقدمی‌نمایند یا چنین نهادهایی را تاسیس می کنند هر گونه کوششی را برای تصفیه مسالمتامیز اختلافات محلی ازطریق این قراردادها یا نهادهای منطقه‌ای قبل از مراجعه به‌شورای امنیت به کار خواهند برد. ۳ ـ شورای امنیت توسعه حل و فصل مسالمتامیزاختلافات محلی را از طریق چنین قراردادها یا نهادهای‌منطقه‌ای چه به ابتکار کشورهای ذینفع و چه با ارجاع ازطرف شورای امنیت تشویق می‌نماید. ۴ ـ این ماده به هیچ وجه لطمه‌ای به اجرای مواد ۳۴ و ۳۵نخواهد زد. ماده ۵۳ ـ ۱ ـ شورای امنیت در موارد مقتضی از چنین‌قراردادها یا نهادهای منطقه‌ای برای عملیات اجرایی تحتاختیار خود استفاده خواهد کرد. ولی هیچگونه عملیاتاجرایی به موجب قراردادهای منطقه‌ای یا توسط‌موسسات منطقه‌ای بدون اجازه شورای امنیت صورت‌نخواهد گرفت اقداماتی که دراجرای ماده ۱۰۷ یا به‌موجب قراردادهای منطقه‌ای بر ضد هر کشور دشمن به‌شرحی که در بند دوم این ماده تعریف شده است یا بر علیه‌تجدید سیاست تجاوزکارانه از طرف چنین کشوری انجام‌می‌شود تا زمانی که سازمان ملل متحد بنا بر درخواست‌کشورهای ذینفع مسوولیت جلوگیری از تجاوزات بیشترچنین کشوری را بر عهده گیرد ، از این قاعده مستثنی است ۲ ـ عبارت (کشور دشمن که در بند اول این ماده استعمال‌شده است شامل هر کشوری می‌شود که در طی جنگ‌جهانی دوم دشمن هر یک از امضا کنندگان این منشوربوده است ماده ۵۴ ـ فعالیت‌هایی که به موجب موافقت‌نامه‌های‌منطقه‌ای یا به وسیله نهادهای منطقه‌ای برای حفظ صلح وامنیت بین المللی انجام می گیرد یا مورد نظر است ، بایددرهر موقع به طور کامل به اطلاع شورای امنیت برسد.

فصل نهم همکاری اقتصادی و اجتماعی بین‌المللی (ماده ۵۵ تا ۶۰

ماده ۵۵ ـ با توجه به ضرورت ایجاد شرایط ثبات و رفاه‌برای تامین روابط مسالمتامیز و دوستانه بین‌الملل براساس احترام به اصل تساوی حقوق و خودمختاری ملل ، سازمان ملل متحد امور زیر را تشویق خواهد کرد. الف بالا بردن سطح زندگی ، فراهم ساختن کار برای همه‌و حصول شرایط ترقی و توسعه در نظام اقتصادی واجتماعی ب حل مسایل بین‌المللی اقتصادی ، اجتماعی ، بهداشتی ومسایل مربوط به آنها و همکاری بین‌المللی فرهنگی وآموزشی پ احترام جهانی و موثر حقوق بشر و آزادی‌های اساسی‌برای همه بدون تبعیض از حیث نژاد جنس و زبان یامذهب ماده ۵۶ ـ کلیه اعضا متعهد می‌شوند که برای نیل به اهداف‌مذکور در ماده ۵۵ در

همکاری با سازمان ملل متحداقدامات فردی یا دسته جمعی را به عمل آورند. ماده ۵۷ ـ ۱ ـ نهادهای تخصصی مختلف که به موجب‌موافقت‌نامه بین کشورها تاسیس و بر طبق اساسنامه‌های‌خود در زمینه‌های اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی ، بهداشتی و سایر رشته‌های مرتبط دارای‌مسوولیتهای وسیع بین‌المللی می‌باشند ، بر طبق مقررات‌ماده ۶۳ وابسته به سازمان ملل متحد خواهند شد. ۲ ـ موسساتی که این گونه وابسته به ملل متحد می‌شوند ازاین پس به عنوان نهادهای تخصص شناخته خواهند شد. ماده ۵۸ ـ سازمان برای هماهنگ کردن برنامه‌ها وفعالیت‌های نهادهای تخصصی توصیه‌هایی خواهد کرد. ماده ۵۹ ـ سازمان در صورت نیاز موجبات مذاکرات بین‌کشورهای ذینفع را برای ایجاد هرگونه نهادهای تخصصی‌جدیدی که برای نیل به مقاصد مذکور در ماده ۵۵ ضروری‌باشد فراهم می‌کند. ماده ۶۰ ـ مسوولیت اجرای وظایف سازمان مذکور که دراین فصل مقرر است برعهده مجمع عمومی و تحت نظرمجمع عمومی به عهده شورای اقتصادی و اجتماعی است‌که بدین منظور دارای اختیارات مذکور در فصل ۱۰می‌باشد.

فصل دهم شورای اقتصادی و اجتماعی (ماده ۶۱ تا ۷۲

ماده ۶۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی مرکب از پنجاه وچهار عضو ملل متحد خواهد بود که توسط مجمع عمومیانتخاب می‌شوند. ۳ ـ با رعایت مقررات بند سوم همه ساله هجده (۱۸) عضوشورای اقتصادی و اجتماعی برای مدت سه سال انتخاب‌می‌شوند. عضوی که خارج می‌گردد قابل انتخاب مجددمی‌باشد. ۳ ـ در نخستین انتخاب پس از افزایش عده اعضای شورایاقتصادی و اجتماعی از ۲۷ به ۵۴ علاوه بر اعضایی که به‌جای نه (۹) عضوی که دوره خدمتشان پایان یافته انتخاب‌می‌شوند ۲۷ عضو جدید انتخاب خواهند شد. دوره‌خدمت (۹) عضو دیگر در پایان سال دوم به نحوی که ازطرف مجمع عمومی مقرر می‌شود خاتمه می‌یابد. ۴ ـ هر عضو شورای اقتصادی و اجتماعی یک نماینده دران شورا خواهد داشت وظایف و اختیارات ماده ۶۲ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواندمطالعات و گزارش‌هایی درباره مسایل بین‌المللی مربوط به‌امور اقتصادی ، اجتماعی ، فرهنگی ، آموزشی ، بهداشتی‌وسایر امور مربوطه انجام داده یا تهیه نماید یاموجباتانجام یا تهیه آن را فراهم آورد ودر مورد این گونه امور به‌مجمع عمومی و اعضای ملل متحد و نهادهای تخصصی‌مربوط توصیه‌هایی بنماید. ۲ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند به منظور تشویق‌احترام واقعی به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی برای همه‌توصیه‌هایی بنماید. ۳ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند در خصوص‌اموری که در صلاحیت آن قرار داد طرح مقاوله نامه‌هایی‌برای تقدیم به مجمع عمومی تهیه نماید. ۴ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند در خصوص‌مسایلی که در صلاحیت آن قراردارد کنفرانسهای‌بین‌المللی برطبق‌قواعدمقررازطرف‌ملل‌متحددعوت‌نماید. ماده ۶۳ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند با هریک از نهادهای تخصصی مذکور در ماده ۵۷ قراردادهایی‌منعقد کند و شرایطی را که به موجب آن نهاد مربوط وابسته‌به ملل متحد خواهد گردید ، معین نماید. این گونه‌قراردادها باید به تصویب مجمع عمومی برسد. ۲ ـ شورای اقتصادی واجتماعی می‌تواند از طریق مشاوره‌با نهادهای تخصصی و توصیه به آنها به مجمع عمومی واعضای ملل متحد فعالیت‌های موسسات تخصصی راهماهنگ سازد. ماده ۶۴ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی واجتماعی می‌تواند برای‌بدست آوردن گزارش‌هایی در خصوص اقداماتی که برایاجرای توصیه‌های خود و توصیه‌هایی که توسط مجمع‌عمومی راجع به امور داخل در صلاحیت شورا به عمل‌آمده است با اعضای ملل متحد و نهادهای تخصصی‌ترتیباتی بدهد. ۳ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند ملاحظات خودرا درباره این گزارش‌ها به مجمع عمومی بفرستد. ماده ۶۵ ـ شورای اقتصادی واجتماعی می‌تواند اطلاعاتی‌در اختیار شورای امنیت قرار دهد و به درخواست شورایامنیت به آن شورا کمک کند. ماده ۶۶ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی در اجرای‌توصیه‌های مجمع عمومی وظایفی را که داخل صلاحیتان شورا است انجام می‌دهد. ۲ ـ شورای اقتصادی واجتماعی می‌تواند با تصویب مجمع‌عمومی خدماتی را که اعضای ملل متحد و نهادهای‌تخصصی از آن شورا بخواهند انجام دهد. ۳ ـ شورای اقتصادی

واجتماعی وظایف دیگری را که درقسمت‌های دیگر این منشور به عهده آن واگذار شده استو یا ممکن است توسط مجمع عمومی بدان محول شودانجام می‌دهد. رای ماده ۶۷ ـ ۱ ـ هر عضو شورای اقتصادی و اجتماعی دارای‌یک رای خواهد بود. ۲ ـ تصمیمات شورای اقتصادی و اجتماعی با اکثریت آرایاعضای حاضر و رای دهنده گرفته می‌شود. آیین کار ماده ۶۸ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی کمیسیونهایی برای‌مسایل اقتصادی و اجتماعی و ترویج حقوق بشر وهمچنین‌هرگونه کمیسیونهای دیگری که برای اجرای وظایفش‌ضروری باشد تاسیس می‌کند. ماده ۶۹ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی از هر یک ازاعضای ملل متحد برای شرکت در مذاکرات مربوط به هرموضوعی که آن عضو به نحو خاصی در آن ذینفع است‌دعوت خواهد کرد ، بدون آنکه عضو مزبور حق رای داشته‌باشد. ماده ۷۰ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی می‌تواند ترتیباتی‌بدهد که نمایندگان موسسات تخصصی بدون حق رای درمذاکرات شورا و کمیسیونهایی که توسط آن تاسیس‌می‌گردد و همچنین نمایندگان خود شورا و مذاکرات‌نهادهای تخصصی شرکت جویند. ماده ۷۱ ـ شورای اقتصادی واجتماعی می‌تواند برای‌مشاوره با سازمانهای غیر دولتی که به امور داخل درصلاحیت شورا اشتغال دارند هر گونه تدابیر مناسب اتخاذنماید. این تدابیر ممکن است درباره سازمانهای بین‌المللی‌و در صورت لزوم به سازمانهای ملی پس از مشورت باعضو ذینفع ملل متحد تعمیم یابد. ماده ۷۲ ـ ۱ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی آیین نامه داخلی‌خود را تنظیم می‌نماید و در آن طرز انتخاب رییس شورا رامعین می‌کند. ۲ ـ شورای اقتصادی و اجتماعی در مواقع لازم بر طبق‌آیین نامه داخلی خود تشکیل جلسه می‌دهد. آیین نامه‌مزبور شامل مقررات مربوط به تشکیل جلسات به‌درخواست اکثریت اعضای شورا خواهد بود.

فصل یازدهم اعلامیه راجع به سرزمینهای غیر خود مختار (ماده ۷۳ تا ۷۴)

ماده ۷۳ ـ اعضای ملل متحد که مسوولیت اداره‌سرزمین‌هایی را که مردم آن هنوز به درجه کامل حکومت‌خودمختاری نایل نشده‌اند برعهده دارند یا به عهده‌می‌گیرند ، اصل اولویت منافع ساکنین این سرزمینها را به‌رسمیت می‌شناسد و تعهد پیشبرد رفاه ساکنین این‌سرزمینها را به منتهی درجه و در حدود اصول مربوط به‌صلح و امنیت بین‌المللی به شرح مقرر در این منشور به‌عنوان یک مأموریت مقدس قبول نموده و برای این منظورمتقبل می‌شوند: الف با توجه به فرهنگ ساکنین مربوطه پیشرفت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و آموزشی آنان را تامین نمایند.رفتارشان با ساکنین مزبور عادلانه بوده از آنان در مقابل‌اجحاف حمایت نمایند. ب حکومت خود مختاری را توسعه دهند و آمال سیاسی‌ساکنین را رعایت نمایند و بر طبق اوضاع و احوال خاص‌هر سرزمین و مردم آن بنا بر مدارج مختلف پیشرفتشان‌آنان را در توسعه تدریجی موسسات سیاسی آزاد یاری‌کنند. پ در تحکیم صلح و امنیت بین‌المللی بکوشند. ت اقدامات سازنده توسعه‌ای را ترویج نمایند وبه منظورانکه عملاـ به مقاصد اجتماعی ، اقتصادی و علمی مذکوردر این ماده نایل شوند پژوهشهای علمی را تشویق نمایند وبا یکدیگر در مواقع و موارد مقتضی با سازمانهای‌بین‌المللی تخصصی همکاری کنند. ث جز در مواردی که مقتضیات امنیت و ملاحظات ناشیاز قوانین اساسی ایجاب نماید آمار و سایر اطلاعاتی که‌دارای جنبه فنی و مربوط به شرایط اقتصادی ، اجتماعی وآموزشی سرزمینهایی است که هر یک مسول آن هستند ، غیر از سرزمینهای مشمول مقررات فصول ۱۲ و ۱۳ جهتاطلاع مرتبا برای دبیر کل ملل متحد بفرستند. ماده ۷۴ ـ اعضای سازمان ملل متحد همچنین موافقت‌می‌کنند که خط مشی آنها چه در سرزمینهای مشمول‌مقررات این فصل و چه در قلمرو خاک اصلی خود آنها درامور اجتماعی ، اقتصادی و تجارتی با رعایت ملاحظات‌لازم از حیث منافع و رفاه سایر نقاط جهان ، بر اساس اصل‌کلی حسن همجواری استوار باشد.

فصل دوازدهم نظام قیمومت بین‌المللی (ماده ۷۵ تا ۸۵

ماده ۷۵ ـ سازمان ملل متحد تحت نظر خود یک نظام بین المللی قیمومت برای اداره و سرپرستی سرزمینهایی که‌ممکن است به موجب موافقت نامه های خاص بعدا تحت اداره آن قرار گیرد برقرار می‌نماید. این سرزمینها از این پس‌به نام سرزمینهای تحت قیمومت خوانده خواهد شد. ماده ۷۶ ـ هدفهای اساسی نظام قیمومت بر طبق اهداف‌ملل متحد به شرح مندرج در ماده یک این منشور عبارت است از: الف تحکیم صلح و امنیت بین‌المللی ب کمک به پیشرفت سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و آموزشی ساکنین سرزمینهای تحت قیمومت و پیشرفت‌تدریجی آنان به سوی حکومت خود مختاری یا استقلال برحسب اقتضا با توجه به اوضاع و احوال خاص هر سرزمین ، مردم آن و تمایلات مردم مزبور که به نحو آزادانه ابراز شده‌باشد و بر طبق مقرراتی که ممکن است در هر قراردادقیمومت پیش بینی شده باشد. پ تشویق احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی برای‌همه بدون تمایز از حیث نژاد ، جنس ، زبان یا مذهب وتشویق شناسایی این معنی که ملل جهان به یکدیگر نیازمندی‌باشند. ت تامین رفتار یکسان در امور اجتماعی ، اقتصادی وتجاری برای تمام اعضای ملل متحد و اتباع آنها و همچنین‌رفتار یکسان در اجرای عدالت برای اتباع مزبور بدون آنکه‌به حصول هدفهای مذکور خللی وارد شود و با رعایت‌مقررات ماده ۸۰. ماده ۷۷ ـ ۱ـ نظام قیمومت شامل سرزمین‌هایی می‌شود که‌در گروههای زیر قرار دارند و ممکن است به موجب‌قراردادهای قیمومت تابع این نظام گردند: الف سرزمین‌هایی که اکنون تابع نظام سرپرستی هستند. ب سرزمین‌هایی که ممکن است در نتیجه جنگ جهانی‌دوم از کشورهای دشمن مجزا گردد. ۲ ـ سرزمین‌هایی‌که به میل و اراده کشورهای مسوول اداره‌آنها تحت این نظام قرار داده شود. ۳ ـ به موجب یک موافقتنامه بعدی تعیین خواهد شد که‌چه سرزمینهایی از گروههای یاد شده با چه شرایطی تحت‌نظام قیمومت درخواهند آمد. ماده ۷۸ ـ نظام قیمومت شامل سرزمینهایی نیست که به‌عضویت سازمان ملل متحد در آمده‌اند و روابط بین آنها براساس احترام به اصل تساوی حاکمیت می‌باشد. ماده ۷۹ ـ شرایط قیمومت برای هر سرزمینی که تحت نظام‌قیمومت قرار می گیرد و همچنین هرگونه تغییر و اصلاحی‌که بر آن وارد آید شرایط مذکور موضوع موافقت‌نامه‌های‌قرار خواهد گرفت که بین دولتهای مستقیما ذینفع از جمله‌دول نماینده ، در موردی که آن دولت عضو سازمان ملل‌متحد باشد ، منعقد می گردد و به موجب مواد۸۳ و ۸۵ به‌تصویب می‌رسد. ماده ۸۰ ـ به استثنای آنچه در هر یک از قراردادهای خاص‌قیمومت که بر طبق مواد ۷۷و ۷۹ و ۸۱ منعقده می‌شود وسرزمینی را تحت نظام قیمومت در میاورد ممکن است‌مورد موافقت قرار گیرد و تا زمان انعقاد چنین قراردادهایی‌هیچ یک از مقررات این فصل نباید طوری تعبیر شود که‌مستقیما یا به طور غیر مستقیم به نحوی در حقوق هیچ‌کشوری یا مردمی یا در مقررات اسناد موجود بین‌المللی که‌اعضای ملل متحد ممکن است طرف آن باشند تغییری‌بدهد. ۲ ـ بند اول این ماده نباید طوری تفسیر گردد که موجبات‌تاخیر و تعویق مذاکره و عقد قراردادهای ناظر به تحت‌نظام قیمومت قراردادن سرزمین‌های تحت سرپرستی وسایر سرزمین‌ها را به شرح مقرر در ماده ۷۷ فراهم کند. ماده ۸۱ ـ قرارداد قیمومت هر مورد شامل شرایطی خواهدبود که بر طبق آن سرزمین تحت قیمومت اداره خواهد شدو مقامی را که اداره سرزمین تحت قیمومت به عهده‌خواهد داشت تعیین می‌نماید. این مقام که از این پس مقام‌اداره کننده نامیده می‌شود ممکن است یک یا چند دولت یاخود سازمان باشد. ماده ۸۲ ـ در هر قرارداد قیمومت ممکن است یک یا چندمنطقه سوق الجیشی تعیین شود که شامل تمام یا قسمتی ازسرزمین تحت قیمومت موضوع آن قرارداد باشد بدون‌اینکه به قرارداد یا قراردادهای خاص منعقده در اجرای‌ماده ۴۳ لطمه‌ای وارد شود. ماده ۸۳ ـ ۱ـ کلیه وظایف ملل متحد مربوط به مناطق سوق الجیشی از جمله تصویب شرایط قرارداد قیمومت و تغییر واصلاح واحتمالی آن توسط شورای امنیت انجام می‌شود. ۲ ـ هدفهای اساسی مذکور در ماده ۷۶ درباره مردم هرمنطقه سوق الجیشی لازم الرعایه خواهد بود. ۳ ـ شورای امنیت با رعایت قراردادهای قیمومت و بدون‌اینکه به مقتضیات امنیت لطمه‌ای وارد آید در اجرای‌وظایفی که ملل متحد بر طبق نظام قیمومت در امورسیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و آموزش مناطق سوق الجیشی عهده دار است از کمکهای شورای قیمومتاستفاده خواهد کرد. ماده ۸۴ ـ مقام اداره کننده مکلف است مراقبت نماید که‌سرزمین تحت قیمومت سهم خود را در حفظ صلح وامنیت بین‌المللی ایفا نماید. به این منظور مقام اداره

کننده‌ممکن است در اجرای تعهداتی که در مقابل شورای امنیت‌بر عهده گرفته است و همچنین برای دفاع محلی و حفظ‌نظم و قانون در داخل سرزمین تحت قیمومت ، از قوای‌داوطلب و تسهیلات و دیگر مزایای سرزمین تحت‌قیمومت استفاده نماید. ماده ۸۵ ـ ۱ ـ وظایف ملل متحد در مورد قراردادهای‌قیمومت کلیه مناطقی که سوق الجیشی قلمداد نشده‌اند من‌جمله تصویب شرایط قرارداد قیمومت و تغییر و اصلاح آن‌توسط مجمع عمومی انجام می‌شود. ۲ ـ شورای قیمومت که تحت نظر مجمع عمومی عمل‌می‌نماید در اجرای این وظایف به مجمع عمومی کمک‌خواهد کرد.

فصل سیزدهم شورای قیمومت (ماده ۸۶ تا ۹۱)

ترکیب ماده ۸۶ ـ ۱ـ شورای قیمومت مرکب از اعضای ملل متحدبه شرح مذکور در ذیل خواهد بود: الف اعضای اداره کننده سرزمینهای تحت قیمومت ب آن عده از اعضایی که نامشان در ماده ۲۳ ذکر شده واداره سرزمین تحت قیمومتی را عهده دار نیستند. پ اعضای دیگر که به تعداد لازم از طرف مجمع عمومی‌برای یک دوره سه ساله انتخاب می‌شوند تا آن حد که‌مجموع عده اعضای شورای قیمومت به طور تساوی بین‌اعضای اداره کننده سرزمینهای تحت قیمومت و سایراعضا تقسیم گردد. ۲ ـ هر یک از اعضای شورای قیمومت شخص واجدصلاحیت خاصی را به سمت نماینده خود در شورایامنیت تعیین می‌نماید. وظایف واختیارات ماده ۸۷ ـ مجمع عمومی و تحت نظر آن ، شورای قیمومت‌در انجام خود می‌توانند: الف گزارشهایی را که مقام اداره کننده تسلیم می‌داردمورد بررسی قرار دهند. ب شکایات را قبول و آنها را با مشورت مقام اداره کننده‌رسیدگی نمایند. پ ترتیبی دهند که از سرزمین‌های تحت قیمومت دراوقاتی که مورد موافقت مقام اداره کننده مربوط است‌متناوبا بازدید به عمل آید. ت این اقدامات و اقدامات دیگر را بر طبق شرایط قراردادقیمومت انجام دهند. ماده ۸۸ ـ شورای قیمومت پرسشنامه‌ای درباره پیشرفت‌سیاسی ، اقتصادی ، اجتماعی و آموزشی ساکنین هرسرزمین تحت قیمومت تهیه خواهد کرد و مقام اداره کننده‌هر سرزمین تحت قیمومت داخل در صلاحیت مجمع‌عمومی بر اساس پرسشنامه‌ای از نوع مذکور گزارش‌سالانه به مجمع عمومی تقدیم خواهد کرد. رای ماده ۸۹ ـ ۱ ـ هر عضو شورای قیمومت دارای یک رای‌خواهد بود. ۲ ـ تصمیمات شورای قیمومت با رای اکثریت اعضای‌حاضر و رای دهنده اتخاذ خواهد شد. آیین کار ماده ۹۰ ـ ۱ ـ شورای قیمومت آیین نامه داخلی خود راتنظیم می‌نماید که ضمن آن ترتیب انتخاب رییس شوراتعیین می‌شود. ۲ ـ شورای قیمومت بر حسب ضرورت بر طبق آیین نامه‌داخلی خود تشکیل جلسه می‌دهد. آیین نامه مزبور شامل‌مقررات مربوط به تشکیل جلسات به درخواست اکثریتاعضای شورا خواهد بود. ماده ۹۱ ـ شورای قیمومت در صورت اقتضا از کمک‌شورای اقتصادی و اجتماعی و نهادهای تخصصی در مواردموری که مربوط به هر یک از آنهاست استفاده خواهدکرد.

فصل چهاردهم دیوان بین‌المللی دادگستری (ماده ۹۲ تا ۹۶

ماده ۹۲ ـ دیوان بین المللی دادگستری رکن قضایی اصلی‌ملل متحد خواهد بود. دیوان مزبور بر طبق اساسنامه‌پیوست که بر مبنای اساسنامه دیوان دایمی دادگستری‌بین‌المللی تنظیم شده و جز لاینفک این منشور استانجام وظیفه می‌کند. ماده ۹۳ ـ ۱ ـ تمام اعضای ملل متحد به خودی خود قبول‌کنندگان اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری هستند. ۲ ـ هر کشوری که عضو ملل متحد نیست می‌تواند با قبول‌شرایطی که در هر مورد بر حسب توصیه شورای امنیت‌توسط مجمع عمومی معین می‌گردد اساسنامه دیوان‌بین‌المللی دادگستری را قبول نماید. ماده ۹۴ ـ ۱ ـ هر عضو ملل متحد متعهد است در هردعوایی که وی یکی از طرفین آن است از تصمیم دیوان‌تبعیت نماید. ۲ ـ هر گاه طرف دعوایی از انجام تعهداتی که بر حسب رای‌دیوان بر عهده او واگذار شده است تخلف کند

طرف دیگرمی‌تواند به شورای امنیت رجوع نماید و شورای مزبورممکن است در صورتی که ضروری تشخیص دهدتوصیه‌هایی نموده و یا برای اجرای رای دیوان تصمیم به‌اقداماتی بگیرد. ماده ۹۵ ـ هیچ یک از مقررات این منشور مانع اعضای ملل‌متحد نخواهد شد که حل اختلافات خود را به موجب‌قراردادهای موجود یا قراردادهایی که در آینده منعقدخواهد گردید به سایر دادگاهها واگذار نمایند. ماده ۹۶ ـ ۱ ـ مجمع عمومی یا شورای امنیت می‌توانند درمورد هر مسأله حقوقی از دیوان بین‌المللی دادگستری‌درخواست نظر مشورتی بنمایند. ۲ ـ سایر ارکان ملل متحد و نهادهای تخصصی که ممکن‌است احیانا چنین اجازه‌ای از مجمع عمومی تحصیل کرده‌باشند نیز می‌توانند نظر مشورتی دادگاه را در مورد مسایل‌حقوقی مطروحه در حدود فعالیتهایشان بخواهند.

فصل پانزدهم دبیرخانه (ماده ۹۷ تا ۱۰۱)

ماده ۹۷ ـ دبیرخانه از یک دبیر کل وکارمندان مورد احتیاج‌سازمان تشکیل می گردد. دبیرکل توسط مجمع عمومی‌بنابر توصیه شورای امنیت تعیین می گردد. دبیر کل‌عالیترین مقام اداری سازمان است ماده ۹۸ ـ دبیرکل در این سمت در تمام جلسات مجمع‌عمومی ، شورای امنیت ، شورای اقتصادی و اجتماعی وشورای قیمومت انجام وظیفه خواهد کرد و کلیه وظایف‌دیگری را که ارکان مذکور به او محول نمایند انجام خواهدداد. دبیرکل گزارش سالانه‌ای درباره کار سازمان به مجمع‌عمومی خواهد داد. ماده ۹۹ ـ دبیرکل می‌تواند نظر شورای امنیت را به هرموضوعی که به عقیده او ممکن است حفظ صلح و امنیت‌بین‌المللی تهدید نماید جلب کند. ماده ۱۰۰ ـ ۱ ـ دبیرکل و کارمندان ملل متحد در انجام‌وظیفه خود از هیچ دولت یا مقام خارج از سازمان کسب‌دستور نخواهند کرد و دستوراتی نخواهند پذیرفت آنان‌فقط مسوول سازمان هستند واز هر عملی که منافی‌موقعیتشان به عنوان مأمورین رسمی بین‌المللی باشدخودداری خواهند کرد. ۲ ـ هر عضو ملل متحد متعهد می‌شود که جنبه منحصرابین‌المللی مسوولیتهای دبیرکل و کارمندان سازمان رامحترم شمارد و درصدد بر نیاید که آنان را در اجرای‌وظایفشان تحت نفوذ قرار دهند. ماده ۱۰۱ ـ ۱ـ کارمندان سازمان به وسیله دبیرکل بر طبق‌مقرراتی که توسط مجمع عمومی وضع می گردد انتخاب‌می‌شوند. ۲ ـ کارمندان مناسبی به طور دایم به شورای اقتصادی واجتماعی ، شورای قیمومت و در صورت لزوم به سایرارکان ملل متحد تخصیص داده خواهند شد. این کارمندانقسمتی از دبیرخانه را تشکیل خواهند داد. ۳ ـ در استخدام کارمندان و تعیین شرایط خدمت آنان‌شاخصی که بیش از هر چیز ملحوظ خواهد شد تامین‌عالی‌ترین درجه کارایی و صلاحیت و درستی می‌باشد. به‌اهمیت استخدام کارمندان بر اساس تقسیمات جغرافیایی‌هر چه وسیع‌تر توجه لازم مبذول خواهد گردید.

فصل شانزدهم مقررات مختلفه (ماده ۱۰۲ تا ۱۰۵)

ماده ۱۰۲ ـ هر عهدنامه و هر موافقتنامه بین‌المللی که پس‌از لازم الاجرا شدن این منشور توسط هر یک از اعضای‌ملل متحد منعقد گردد باید هر چه زودتر در دبیرخانه ثبت‌و توسط آن منتشر گردد. ۲ ـ هیچ یک از طرفهای هر عهدنامه یاموافقت‌نامه‌بین‌المللی که بر طبق مقررات بند اول این ماده به ثبت‌نرسیده باشد نمی‌توانند در مقابل ارکان ملل متحد به آن‌عهدنامه یا موافقت‌نامه استناد جویند. ماده ۱۰۳ ـ در صورت تعارض بین تعهدات اعضای ملل‌متحد به موجب این منشور و تعهدات آنها بر طبق هرموافقت‌نامه بین‌المللی دیگر تعهدات آنها به موجب این‌منشور مقدم خواهد بود. ماده ۱۰۴ ـ سازمان در خاک هر یک از اعضا از اهلیت‌حقوقی که برای انجام وظایف و رسیدن به اهداف آن‌ضروری است متمتع می گردد. ماده ۱۰۵ ـ سازمان در خاک هر یک از اعضا خود ازامتیازات و مصونیت‌هایی که برای رسیدن به اهداف آن‌ضروری است برخوردار خواهد بود. ۲ ـ نمایندگان اعضای ملل متحد و

مأمورین سازمان نیز به‌همین نحو از امتیازات و مصونیت‌های لازم برای این که‌بتوانند وظایفشان را که مربوط به سازمان است مستقلا انجام دهنـد برخوردار خواهند بود. ۳ ـ مجمع عمومی می‌توانـد برای تعیین جزییـات اجرای‌بنـدهای اول و دوم این ماده توصـیه‌هایی بنماید یا مقاوله‌نامه‌هایی بدین منظور به اعضا پیشنهاد کند.

فصل هفدهم ترتیبات موقتی راجع به امنیت (ماده ۱۰۶ تا ۱۰۷

ماده ۱۰۶ ـ تـا زمان لازم الاجرا شـدن قراردادهای خاص‌مـذکور در ماده ۴۳ که شورای امنیت به تشـخیص خود قادرباشد شـروع به عهـده دار شدن مسوولیتهای مذکور در ماده۴۳ بنمایـد ، امضا کنندگان (اعلامیه چهار ملت که در ۳۰اکتبر ۱۹۴۳ در مسکو به امضا رسـید و فرانسه بر طبق‌مقررات بنـد پنجم اعلاـمیه مـذکور به منظور اقـدام مشترک به‌نام ملل متحـد به هر عملی که برای حفظ صـلح وامنیت‌بین‌المللی ضـروری باشـد با یکـدیگر و در صورت لزوم باسایر اعضای ملل متحـد مشورت و توافق خواهنـد کرد. ماده ۱۰۷ ـ هیچ یک از مقررات این منشور به هر اقدامی که‌درباره کشوری که طی جنگ جهانی دوم دشـمن یکی ازامضا کنندگان این منشور بوده ، توسط حکومتهای مسوول‌آن اقدام بر اثر این جنگ اتخاذ یا تجویز شده خللی واردنمی‌کند یا مانع انجام آن نمی‌شود.

فصل هجدهم اصلاحات (ماده ۱۰۸ تا ۱۰۹)

ماده ۱۰۸ ـ اصـلاحاتی که در این منشور به عمل میایـدزمانی برای تمام اعضای ملل متحـد لازم الاجرا خواهـد شدکه به موجب رای دو سوم اعضـای مجمع عمومی موردقبول قرار گیرد و توسـط دو سوم ملـل متحـد که شامـل کلیه‌اعضای شورای امنیت باشـد بر طبق قوانین اساسـی آنها به‌تصویب رسـیده باشد. ماده ۱۰۹ ـ ۱ـ به منظـور تجدیـد نظر در این منشور ممکن‌است در تاریـخ و محلی که با آرای دو سـوم از اعضـای مجمع‌عمومی و آرای نه (۹) عضو شورای امنیت معین خواهدشـد ، یـک کنفرانس عمومی از اعضای ملل متحد تشـکیل گردد. در کنفرانس مزبور هر عضو ملل متحد یک رای‌خواهد داشت ۲ ـ هر تغییری در این منشـور که به موجب آرای دو سوم ازاعضای کنفرانس توصـیه شده باشد زمانی لازم الاجراخواهد گردید که توسط دو سوم از اعضای ملل متحد که‌شامل تمام اعضای دایم شورای امنیت باشـد بر طبق قوانین‌اساسـی آنها به تصویب رسـیده باشد. ۳ ـ هرگـاه یک چنین کنفرانسـی قبل از دهمین دوره اجلاسـیه‌سالانه مجمع عمـومی پس از لاـزم الاـجرا شـدن این منشورتشـکیل نشـده باشـد ، پیشـنهاد دعوت این کنفرانس بـاید دردسـتور جلسه دوره اجلاسـیه مذکور مجمع عمومی قرارگیرد و در صورتی که مجمع عمومی با اکثریت آرا و شورایامنیت با هفت رای موافق تصمیم به تشکیل آن بگیرد ، کنفرانس مزبور تشکیل خواهد شد.

فصل نوزدهم تصویب و امضا (ماده ۱۱۰ تا ۱۱۱)

ماده ۱۱۰ ـ ۱ ـ این منشور به وسـیله کشورهای امضا کننـده‌بر طبق قواعـد قانون اساسـی هر یک از آنها به تصویب‌خواهد رسـید. ۲ ـ اسـناد تصویب بایـد به دولت ایالات متحـده آمریکاتسـلیم گردد و دولت مـذکور کلیه کشورهای امضا کننـده ودبیرکل را وقتی که انتخاب شد از وصول هر سند تصویبی‌مطلع خواهد ساخت ۳ ـ این منشور پس از آن که اسناد تصویب آن را جمهوری‌چین ، فرانسه ، اتحاد جماهیر شوروی سوسـیالیستی ، دولت‌بریتانیای کبیر و ایرلنـد شـمالی و ایالات متحده آمریکا واکثریت سایر کشورهای امضـا کننـده تسـلیم کردنـد ، لازم‌الاجرا خواهـد شـد. صورت مجلسـی از اسـناد تصویب که‌تسـلیم شـده است توسط دولت ایالات متحـده آمریکـا تنظیم‌و نسـخه‌ای از آن برای کلیه کشورهـای امضا کننـده فرسـتاده‌خواهند شـد. ماده ۱۱۱ ـ ایـن منشـور از متن‌هـای چینی ، فرانسوی ، روسـی ، انگلیسی و اسپانیایی آن دارای اعتبار مساوی است‌در بایگانی دولت ایالات متحده آمریکا تودیع شده ورونوشت

مصدق آن به موقع توسط دولت مزبور برای‌دولتهای سایر کشورهای امضا کننده فرستاده خواهد شد. بنابه مراتب مذکور نمایندگان دولتهای ملل متحد این‌منشور را امضا نمودند ، در شهر سانفرانسیسکو در روزبیست و ششم ژوئن یکهزار و نهصد و چهل و پنج به امضارسید فصل هجدهم اصلاحات (ماده ۱۰۸ تا ۱۰۹) فصل هجدهم اصلاحات ماده ۱۰۸ ـ اصلاحاتی که در این منشور به عمل میایدزمانی برای تمام اعضای ملل متحد لازم الاجرا خواهد شدکه به موجب رای دو سوم اعضای مجمع عمومی موردقبول قرار گیرد و توسط دو سوم ملل متحد که شامل کلیه‌اعضای شورای امنیت باشد بر طبق قوانین اساسی آنها به‌تصویب رسیده باشد. ماده ۱۰۹ ـ ۱ـ به منظور تجدید نظر در این منشور ممکن‌است در تاریخ و محلی که با آرای دو سوم از اعضای مجمع‌عمومی و آرای نه (۹) عضو شورای امنیت معین خواهدشد ، یک کنفرانس عمومی از اعضای ملل متحد تشکیل گردد. در کنفرانس مزبور هر عضو ملل متحد یک رای‌خواهد داشت ۲ ـ هر تغییری در این منشور که به موجب آرای دو سوم ازاعضای کنفرانس توصیه شده باشد زمانی لازم الاجراخواهد گردید که توسط دو سوم از اعضای ملل متحد که‌شامل تمام اعضای دایم شورای امنیت باشد بر طبق قوانین‌اساسی آنها به تصویب رسیده باشد. ۳ ـ هرگاه یک چنین کنفرانسی قبل از دهمین دوره اجلاسیه‌سالانه مجمع عمومی پس از لازم الاجرا شدن این منشورتشکیل نشده باشد ، پیشنهاد دعوت این کنفرانس باید دردستور جلسه دوره اجلاسیه مذکور مجمع عمومی قرارگیرد و در صورتی که مجمع عمومی با اکثریت آرا و شورایامنیت با هفت رای موافق تصمیم به تشکیل آن بگیرد ، کنفرانس مزبور تشکیل خواهد شد.

عهدنامه ۱۹۶۹ وین ــ اتریش

بخش اول مقدمه (ماده ۱ تا ۵)

عهدنامه ۱۹۶۹ وین ـ اتریش عهدنامه ۱۹۶۹ وین در خصوص حقوق معاهدات کشورهای طرف عهدنامه حاضر با توجه به نقش اساسی معاهدات در تاریخ روابط بین المللی ، با تشخیص اهمیت روز افزون معاهدات به عنوان یکی از منابع حقوقی بین الملل و به عنوان وسیله ای برای توسعه همکاری مسالمت آمیز بین ملتها قطع نظر از نظام اجتماعی و سیستم حکومتی آنها ، با درک این که اصل رضایت آزادانه واصل حسن نیت و قاعده الزام آور بودن تعهدات به صورت جهانی مورد قبول قرار گرفته است ، باتایید این که اختلافات مربوط به معاهدات ، حل و فصل شود ، با به خاطر آوردن تصمیم ملتهای عضو سازمان ملل‌برای ایجاد شرایطی که تحت آن بتوان عدالت و احترام به تعهدات ناشی از معاهدات را حفظ کرد. با در نظر گذاشتن اصول حقوق بین الملل منعکس درمنشور سازمان ملل متحد ، مانند اصل تساوی حقوق ملتهاو حق آنها در تعیین سرنوشت خود ، اصل تساوی حاکمیت‌کشورها و استقلال آنها ، اصل مداخله در امور داخلی‌کشورها و استقلال آنها ، اصل عدم مداخله در امور داخلی کشورها ، اصل ممنوعیت تهدید به اعمال زور یا اعمال زور ، و اصل احترام و رعایت جهانی حقوق بشر و آزادیهای اساسی همه افراد ، با اعتقاد به این که تدوین و توسعه مترقیانه حقوق معاهدات که در این عهدنامه تحقق پذیرفته است ، در نیل به مقاصد سازمان ملل به نحوی که در منشور ملل متحد بیان شده یعنی حفظ صلح و امنیت بین المللی ، توسعه روابط دوستانه و دستیابی به همکاری بین ملتها ، کمک خواهد کرد ، و با تایید این نکته که قواعد حقوق بین الملل عرفی در مورد مسایلی که مشمول مفاد این عهدنامه نمی‌شود همچنان جاری خواهد بود ، به شرح زیر توافق کرده‌اند بخش اول مقدمه ماده ۱ قلمرو عهدنامه حاضر عهدنامه حاضر ناظر بر معاهدات منعقده بین دولتها است ماده ۲ کاربرد اصطلاحات ۱ ـ از نظر عهدنامه حاضر الف ـ (معاهده) عبارت است از توافق بین المللی که بین‌کشورها به صورت کتبی منعقد شده و مشمول حقوق بین الملل باشد ، صرفنظر از عنوان خاص آن و اعم از این که‌در سندی واحد یا در دو یا چند سند مرتبط به هم منعکس‌شده باشد ، ب ـ (تنفیذ) ، (قبول) ، (تصویب) و (الحاق) به معنای آن اقدام بین

المللی است که به حسب مورد واجد یکی ازعناوین مزبور بوده و به وسیله آن ، کشوری در عرصه بین المللی رضایت خود را به التزام در قبال یک معاهده ابراز می کند. ج ـ (اختیارات تام) به معنای سندی است که به وسیله مرجع صالح یک کشور صادر می‌شود و طبق آن شخص یااشخاصی برای نمایندگی آن کشور جهت مذاکره ، قبول ، یاتایید اعتبار متن یک معاهده ، یک جهت اعلام رضایت آن‌دولت به التزام در قبال یک معاهده ، و یا جهت انجام هراقدام دیگری در مورد یک معاهده تعیین می گردد. د ـ (تحدید تعهد) عبارت است از بیانیه یک جانبه‌ای که‌یک کشور تحت هر نام یا به هر عبارت در موقع امضا ، تنفیذ ، قبول ، تصویب یا الحاق به یک معاهده صادر می کندو به وسیله آن قصد خود را دایر بر عدم شمول یا تعدیل‌آثار حقوقی بعضی از مقررات معاهده نسبت به خود بیان‌می‌دارد. ه ـ (کشور مذاکره کننده) عبارت است از کشوری که درتنظیم و پذیرفته شدن متن معاهده شرکت نموده باشد. و ـ (کشور متعاهد) عبارت است از کشوری که رضایت‌خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده باشد ، اعماز اینکه معاهده لازم الاجرا شده باشد یا خیر. ز ـ (طرف) معاهده عبارت است از کشوری که رضایت‌خود را به التزام در قبال یک معاهده اعلام نموده و معاهده‌در ارتباط با او لازم الاجرا باشد. ح ـ (کشور ثالث) عبارت است از کشوری که طرف معاهده‌نباشد. ط ـ (سازمان بین المللی) عبارت است از یک سازمان‌بین‌الدولی ۲ ـ مفاد بند ۱ راجع به کاربرد اصطلاحات در این عهدنامه ، تاثیری در استفاده از آن اصطلاحات ، یا در معانی آنها درحقوق داخلی هر کشور ندارد. ماده ۳ توافقهای بین المللی که داخل در قلمرو عهدنامه حاضر نیستند. این واقعیت که عهدنامه حاضر ناظر بر توافقهای بین المللی منعقده بین کشورها و سایر اشخاص موضوع حقوق بین الملل ، یا توافقهای فیمابین همان سایر اشخاص موضوع‌حقوق بین الملل و یا توافقهای بین المللی غیرکتبی نیست ، تاثیری در موارد ذیل نخواهد داشت الف ـ ارزش حقوقی توافقهای مذکور ب ـ شمول هر یک از قواعد منعکس در عهدنامه حاضر برتوافقهای مذکور ، در مواردی که توافقهای مورد بحث به‌موجب حقوق بین الملل و فارغ از این عهدنامه مشمول آن‌قواعد باشند. ج ـ شمول این عهدنامه بر آن دسته از روابط کشورها که به‌موجب توافقها بین المللی بین آنها ایجاد شده و سایراشخاص موضوع حقوق بین الملل نیز طرف آن توافقهاهستند. ماده ۴ عطف به ماسبق نشدن عهدنامه حاضر بدون تاثیر بر آن دسته از قواعد مندرج در عهدنامه حاضرکه معاهدات موجود ، به موجب حقوق بین الملل و مستقل‌از این عهدنامه مشمول آنها خواهند بود ، عهدنامه خاص‌فقط شامل معاهداتی می‌شود که به وسیله کشورها پس ازلازم‌الاجراشدن این‌عهدنامه نسبت به‌آنها منعقدشده باشد. ماده ۵ معاهدات تشکیل دهنده سازمانهای بین المللی ومعاهدات پذیرفته شده در چهارچوب یک سازمان بین المللی این عهدنامه بر هر معاهده‌ای که سند تاسیس یک سازمان‌بین المللی باشد و هر معاهده‌ای که در چهارچوب یک‌سازمان بین المللی پذیرفته شود ، اعمال خواهد شد بی آن‌که به هیچکدام از مقررات مربوط به آن سازمان ، لطمه‌ای‌وارد کند.

بخش دوم انعقاد معاهدات و لازم‌الاجرا شدن آنها

فصل اول انعقاد معاهدات (ماده ۶ تا ۱۸)

ماده ۶ اهلیت کشورها برای انعقاد معاهدات ، هر کشوری اهلیت انعقاد معاهدات را دارد. ماده ۷ اختیارات تام یک شخص در صورتی نماینده یک کشور به منظورپذیرفتن یا اعتبار بخشیدن به متن یک معاهده یا به منظوراعلام رضایت آن کشور به التزام در قبال یک معاهده‌شمرده می‌شود که الف مدارک مناسب و مقتضی در مورد تام الاختیار بودن‌خود ارایه کند ، و یا ب از نحوه عمل کشورهای ذینفع یا اوضاع و احوال دیگرمعلوم شود که قصد آنها این بوده است تا آن شخص رابرای مقاصد مذکور نماینده آن کشور تلقی نموده ، و (ازلزوم ارایه مدارک اختیارات تام صرف نظر نمایند. ۲ ـ اشخاص مذکور در ذیل بر حسب سمت‌هایی که

دارنـدو بی آنکه لازم باشـد مـدارکی دال بر تـام الاختیار بودن ارایه‌دهنـد ، نماینـده کشور خویش محسوب می‌شونـد الف روسای کشورهـا ، روسـای حکومت‌هـای و وزرایـامور خارجه ، به منظور انجام تمام اعمال مربوط به انعقادیک معاهـده ب روسای هیاتهای سیاسـی (دیپلماتیـک به منظورپـذیرفتن متن یـک معاهـده بین کشوری که به آنهـا اسـتوارنامه‌داده و کشوری که اسـتوارنامه آنهـا را پـذیرفته اسـت ج نماینـدگانی کـه کشورهـا بـه یـک کنفرانس بین المللی ، یایـک سازمـان بین المللی ، یـا یکی از ارگانهـای آن به منظورپـذیرفتن متن یک معاهـده در آن کنفرانس یا سازمان یا ارگان‌معرفی کرده باشـد. ماده ۸ تاییـد بعدی اقدامی که بدون مجوز صورت گرفته باشـد. اقـدام مربوط به انعقـاد یک معاهـده به وسـیله شخصـی که به‌موجب ماده ۷ ، نماینـده کشـور مربوطه برای این منظورمحسوب نمی‌شود ، اثر حقوقی نخواهد داشت مگر آنکه‌متعاقبا به وسیله آن کشور مورد تایید قرار گیرد. ماده ۹ پذیرش متن ۱ ـ به اسـتثنای آنچه که در بنـد ۲ مقرر شـده است ، پـذیرفتن‌یک معاهـده بـا رضایت همه دولتهایی که در تنظیم آن‌شـرکت کرده‌اند تحقق می‌یابـد. ۲ ـ پـذیرش متـن یـک معاهــده در یـک کنفرانس بیـن المللی بـارای دو سوم دولت‌هـای حاضـر و رای دهنــده صورت‌می‌گیرد مگر آنکه با همین اکثریت برای اعمال قاعـده‌دیگری اتخاذ تصـمیم نمایند. ماده ۱۰ اعتبار بخشیدن به متن متن یک معاهـده بـه طرق ذیـل قانونـا معتبر و قطعی شـمرده‌می‌شود الـف بـه شیوه‌ای کـه در متـن معاهـده مقرر شـده و یـا در موردمـوافقت کشورهایی است که در تنظیم آن شـرکت کرده‌انـد ، یا ب در غیاب چنین شیوه‌ای ، از طریق همزمان با کسب‌تکلیف یا پاراف متن معاهده ، یا قطعنامه نهایی کنفرانسی‌که در برگیرنده متن معاهده باشد توسط نمایندگان آن‌کشورها. ماده ۱۱ روشهای اعلام رضایت به التزام در قبـال یـک معاهـده رضـایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهـده ، از طریق‌امضا ، مبادله اسـناد تشـکیل دهنـده یک معاهـده تنفیـذ ، پـذیرش ، تصویب ، الحـاق ، یا به هر وسـیله دیگری که موردتوافق قرار گرفته باشـد ، اعلام می‌شود. ماده ۱۲ اعلام رضایت به التزام در قبال یک معاهده از طریق امضا ۱ ـ رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهده ازطریق امضای نماینده آن کشور ، درصورتی ابراز می‌شودکه الف ـ معاهـده مقرر کرده باشـد که امضا واجـد چنین اثری‌خواهد بود. ب ـ به نحوی دیگر ثابت شود که کشورهای مـذاکره کننـده‌در خصوص این که امضا می‌باید چنین اثری داشـته باشد ، توافق کرده‌اند یا ج ـ قصد کشور برای اعطای این اثر به امضا از اختیارات تام‌نماینـده آن معلوم شود ، یا در حین مـذاکرات بیان شده‌باشـد. ۲ ـ به منظور اجرای مفاد بنـد ۱ الـف ـ در صـورت ثبوت توافق کشورهـای مـذاکره کننـده دراین خصوص ، پـاراف به منزله امضـای معاهـده محسوب‌می‌شود. ب ـ امضـای همزمـان بـا کسب تکلیف به وسیله یـک نماینـده‌در صورتی که به وسیله کشور مربوط تاییـد شود ، امضـای‌قطعی معاهـده محسوب خواهد شد. ماده ۱۳ اعلام رضایت به التزام در قبال یک معاهده از طریق مبادله اسـناد تشـکیل دهنده آن رضایت کشورها به التزام در قبال معاهده‌ای که به وسیله‌مبادله اسناد به وجود میاید به صورت زیر اعلام می‌گردد الف اسناد معاهده مقرر کرده باشد که مبـادله آنهـا چنین‌اثری خواهـد داشت یـا ب به نحـو دیگر ثـابت شود که آن کشورهـا در این خصوص‌که مبـادله اسـناد معاهـده می‌باید چنین اثری داشته باشد ، توافق کرده باشند. ماده ۱۴ رضایت به التزام در قبال یک معاهده از طریق تنفیذ ، قبولی یا تصویب ۱ ـ رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهـده ازطریق تنفیـذ ، به صورت زیر اعلام می‌گردد الف ـ معاهده اعلام چنین رضایتی از طریق تنفیـذ را پیش‌بینی نموده باشـد. ب ـ به نحو دیگری ثابت شود که کشورهای مـذاکره کننـده‌در خصوص لزوم تنفیـذ توافق کرده‌انـد. ج ـ نماینـده کشور مربوطه معاهـده را به شـرط تنفیـذ امضاکرده باشـد یا د ـ قصـد کشور مربوطه دایر بر امضای معاهده به شرط‌تنفیـذ از اختیارات تام نماینـده آن کشور معلوم شود یا درحین مذاکرات بیان شده باشد. ۲ ـ اعلام رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهده ازطریق قبولی یا تصویب تحت عنوان شـرایط ناظر بر موردتنفیذ ، صورت می‌گیرد. ماده ۱۵ رضایت به التزام در قبال یک معاهـده از طریق الحاق رضایت یک کشور به التزام در قبال یک معاهـده از طریق‌الحاق به صور زیر اعلام می‌گردد الف ـ معاهـده اعلام‌ـ رضـایت آن کشور به وسـیله‌الحاق به‌معاهـده را پیش بینی نموده باشـد. ب ـ به نحو دیگری ثابت شود که کشورهای مـذاکره کننـده‌در خصوص اعلام رضایت آن کشور از طریق الحاق به‌معاهـده توافق کرده‌انـد یا ج ـ همه طرفهای معاهده بعدا توافق

کرده باشند که رضایتان کشور ممکن است با الحاق به معاهده اعلام گردد. ماده ۱۶ مبادله یا تودیع اسناد تصویب ، قبولی ، تایید یا الحاق به جز در مواردی که معاهده روش دیگری را مقرر کرده‌باشد ، اسناد تصویب ، قبولی ، تایید یا الحاق در صورتی به‌منزله اعلام رضایت کشور به التزام در قبال یک معاهده‌محسوب می‌شود که الف ـ اسناد میان کشورهای متعاهد مبادله شود ب ـ اسناد نزد امین تودیع گردد ، یا ج ـ در صورتی که در این مورد توافق شده باشد ، اسناد به‌کشورهای متعاهد یا امین ابلاغ گردد. ماده ۱۷ رضایت به التزام در قبال قسمتی از یک معاهده یا انتخاب مقررات مختلف آن ۱ ـ با حفظ مفاد ماده‌های ۱۹ تا ۲۳ ، رضایت یک کشور به‌التزام در قبال قسمتی از یک معاهده فقط در صورتی موثراست که معاهده چنین اجازه‌ای را بدهد ، یا سایرکشورهای متعاهد در این مورد موافقت نمایند. ۲ ـ رضایت یک کشور به التزام در قبال معاهده‌ای که حق‌انتخاب بین مقررت مختلف آن را مجاز می‌داند فقط درصورتی موثر است که تصریح شود رضایت مزبور درخصوص کدامیک از مقررات معاهده ابراز شده است ماده ۱۸ الزام به خودداری از لطمه زدن به هدف و منظور یک معاهده قبل از لازم الاجرا شدن آن یک کشور ملزم است از اقداماتی که به هدف و منظور یک‌معاهده لطمه وارد می کند خودداری ورزد ، هرگاه الف ـ معاهده را به شرط تنفیذ ، قبولی ، یا تصویب امضانموده و یا اسناد تشکیل دهنده معاهده را مبادله کرده‌باشد ، تا زمانی که قصدش را دایر بر عدم الحاق به معاهده‌تصریح نماید ، یا ب ـ رضایت خود به التزام در قبال معاهده را تصریحاموکول به لازم الاجرا شدن معاهده کرده باشد ، مشروط براین که لازم الاجرا شدن آن به طور نامعقول به تاخیر نیفتد.

فصل دوم – تحدید تعهد (ماده ۱۹ تا ۲۳)

ماده ۱۹ تنظیم تحدید تعهد یک کشور هنگام امضا ، تصویب ، قبولی ، تایید یا الحاق به‌یک معاهده می‌تواند تعهد خود نسبت به آن معاهده رامحدود کند مگر در صورتی که الف ـ معاهده تحدید تعهد را ممنوع کرده باشد. ب ـ معاهده مقرر کرده باشد که تحدید تعهد فقط در مواردخاص که شامل تعهد مورد بحث نیست ، مجاز است ، یا ج ـ در غیر موارد مشمول بندهای (الف) و (ب) وقتی که‌تحدید تعهد با هدف و منظور معاهده ، مغایرت داشته‌باشد. ماده ۲۰ قبول یا مخالفت با تحدید تعهد ۱ ـ تحدید تعهدی که صریحا در یک معاهده مجاز شمرده‌شده باشد ، موافقت بعدی سایر کشورهای متعاهد را لازم‌ندارد مگر آنکه لزوم آن در معاهده قید شده باشد. ۲ ـ در موردی که از تعداد محدود کشورهای مذاکره کننده‌و نیز هدف و منظور معاهده معلوم شود که جاری بودن‌معاهده در کلیت آن نسبت به تمام کشورهای طرف معاهده‌شرط ضروری هر یک از آنها به التزام در قبال معاهده‌است تحدید تعهد باید مورد قبول همه طرفهای معاهده‌قرار گیرد. ۳ ـ در موردی که معاهده سند تاسیس یک سازمان‌بین المللی باشد ، تحدید تعهد منوط به قبول ارکان‌ذیصلاحیت آن سازمان است ، مگر این که معاهده ترتیب‌دیگری را مقرر کرده باشد. ۴ ـ در مواردی که مشمول بندهای مذکور در فوق نبوده ودر معاهده به نحو دیگری مقرر نشده باشد الف ـ قبول تحدید تعهد یک کشور به وسیله کشور دیگرمتعاهد نسبت به آنها در مقابل یکدیگر طرف معاهده‌محسوب شوند. ب ـ مخالفت یک کشور متعاهد با تحدید تعهد یک کشورمانع از لازم الاجرا شدن معاهد بین کشور مخالف کننده وکشوری که تعهد خود را محدود نموده است ، نمی‌شودمگر آنکه کشور مخالفت کننده قطعا منظور مخالف آن رااابراز نموده باشد. ج ـ اقدامی که رضایت یک دولت را دایر بر التزام در قبال‌یک معاهده منعکس نموده و مضافا متضمن تحدید تعهدباشد ، به محض آن که حداقل یک کشور دیگر متعاهدتحدید تعهد را بپذیرد ، اثر قانونی خواهد داشت ۵ ـ به منظور اجرای بندهای ۲ و۴ چنانچه معاهده به نحودیگری مقرر نکرده باشد ، تحدید تعهد یک کشور وقتی ازجانب کشور دیگر قبول شده تلقی می‌شود که کشور اخیرتا پایان دوازده ماه پس از تاریخ آگهی از تحدید تعهد یا تازمان اعلام رضایت خودبه‌التزام درقبال معاهده ، هرکدام که‌موخر باشد ،

مخالفتی‌نسبت‌به‌تحدیدتعهدابرازنکرده‌باشد. ماده ۲۱آثار حقوقی تحدیـد تعهد و مخالفت با آن ۱ ـ تحدید تعهد که نسبت به طرف دیگر معاهـده طبق مواد۱۹ ، ۲۰ ، ۲۳ صورت گرفته باشـد الف ـ برای کشوری که تحدیـد تعهـد اقـدام نموده آن قسمت‌و به همان میزان از مقررات معاهـده را که موضوع تحدیدتعهد قرار گرفته است در رابطه وی با طرف دیگر ، تعدیل‌می‌نماید و ب ـ برای طرف دیگر معاهـده ، همـان قسـمت از مقررات‌معاهـده را تـا همـان میزان در قبـال کشـوری که از تحدیـد تعهداسـتفاده می‌کنـد ، تعـدیل می‌نماید. ۲ ـ تحدیـد تعهـد به خودی خود مقررات معاهـده را برای‌سایر طرفهای معاهـده تعـدیل نمی‌نماید. ۳ ـ اگر کشـوری که با تحدید تعهد مخالفت کرده با لازم‌الاجرا شدن معاهده بین خود و کشوری که به تحدید تعهداقدام نموده مخالفت نکند ، آن قسمت و به همان میزان ازمقررات معاهده که موضوع تعهد واقع شده است ، بین آنهااعمال نخواهد شد. ماده ۲۲ انصراف از تحدید تعهد و از مخـالفت با آن ۱ ـ به جز در مواردی که معاهـده نحوه دیگری را مقررنمایـد ، تحدیـد تعهد را می‌توان در هر زمان مسترد داشـت ورضایت کشوری که تحدید تعهد را پذیرفته است برای آن‌انصراف ضرورت ندارد. ۲ ـ به جز در مواردی که معاهده نحوه دیگری را مقررنمایـد ، مخالفت با تحدیـد تعهـد را می‌توان در هر زمان‌مسترد داشت ۳ ـ به جز در مـواردی که معاهـد نحوه دیگری را مقرر نمایـدیا روی نحوه دیگری توافق شـده باشد الف ـ انصـراف از تحدید تعهد تنها وقتی در مورد کشوردیگر متعاهد واجد اثر حقوقی است که این امر به آن کشوردیگر ابلاغ شده باشد. ب ـ انصـراف از مخالفت نسبت به تحدید تعهد تنها وقتی‌واجد اثر حقوقی است که این امر به کشوری که به تحدیدتعهد اقدام نموده است ، ابلاغ شده باشد. ماده ۲۳ روش تحدید تعهد ۱ ـ تحدید تعهد ، پذیرفتن صریـح ، و یا مخالفت نسبت به آن‌بایـد کتبا تنظیم شود و به کشورهای متعاهـد و سایرکشورهایی که حق پیوسـتن به آن معاهـده را دارد ابلاغ گردد. ۲ ـ در صورتی که تحدیـد تعهـد در هنگام امضای مشـروط به‌تنفیـذ یا قبول یا تصویب صورت گرفته باشد ، لازم است‌کشوری که به تحدیـد تعهـد اقـدام می‌کنـد ، هنگام اعلام‌رضایت به التزام در قبال معاهده ، اقدام خود را رسـما تاییدنماید. در چنین موردی تاریـخ تحدید تعهد همان تاریخ‌تایید در نظر گرفته خواهد شد. ۳ ـ اگر قبولی صریح یا مخالفت با تحدید تعهد قبل از تاییدتعهد به عمل آمده باشد ، احتیاجی به تایید مجدد آن قبولی‌یا مخالفت نیست ۴ ـ انصراف از تحدید تعهد یا مخالفت با آن باید کتبا تنظیم‌شود.

فصل سوم – لازم الاجرا شدن و اجرای موقت معاهدات (ماده ۲۴ تا ۲۵

ماده ۲۴ لازم الاجرا شـدن معاهـدات ۱ ـ یـک معاهـده بـه صـورت و در تـاریخی که در معاهـده مقررشـده است و یـا به طریقی که کشورهای مـذاکره کننده توافق‌کرده باشـند ، لازم الاجرا می‌گردد. ۲ ـ در صـورتی معاهـده این امر را مقرر نکرده یـا توافقی دراین مورد نشـده باشد ، معاهده به محض آن که تمام‌کشورهای مذاکره کننده رضایت خود به التزام در قبال آن رااعلام کنند لازم الاجرا می‌گردد. ۳ ـ در صـورتی کـه اعلام رضـایت یـک کشـور بـه الـتزام در قبال‌یـک معاهــده در تـاریخی بعـد از تاریـخ لـازم الـاجرا شدن‌معاهـده صورت گیرد ، معاهـده برای آن کشور از زمـان تاریـخ‌موخر لازم الاجرا خواهـد بود مگر در مواردی که معاهـده‌نحوه دیگری را مقرر کرده باشـد. ۴ – مقررات معاهـده نـاظر بر تاییـد اعتبار متن آن ، ثبوت‌رضایت کشورها به التزام نسبت به معاهـده ، نحـوه و تاریـخ‌لازم الـاجرا شـدن ، تحدیـد تعهـد ، وظـایف امیـن و سایرموضوعـاتی کـه لزومـا قبـل از لـازم الـاجرا شـدن معاهـده مطرح‌می‌شود ، از زمـان پـذیرفتن متن معاهـده لازم الرعایه خواهنـدبود. ماده ۲۵ اجرای مـوقت ۱ ـ یک معاهـده یا قسـمتی از آن در صورتی قبـل از لازم‌الـاجرا شـدن آن موقتـا اجرا خواهـد شـد که الف ـ معاهـده خود چنین امری را مقرر نمایـد ، یـا ب ـ کشورهای مـذاکره کننـده به طریق دیگری در این موردتوافق کرده باشـند. ۲ ـ به جز در مـواردی که معاهـده نحـوه دیگری را مقررنمایـد و یا کشورهای مذاکره کننده به نحو دیگری توافق‌کرده باشند ، در صورتی که کشوری به کشورهای دیگری‌که مابین آنها معاهده موقتا

اجرا می‌شود اطلاع بدهد که‌قصد پیوستن به معاهده را ندارد ، اجرای موقت معاهده یاقسمتی از آن در ارتباط با کشور مذکور متوقف خواهد شد.

بخش سوم رعایت ، اجرا و تفسیر معاهدات

فصل اول – رعایت معاهدات (ماده ۲۶ تا ۲۷)

ماده ۲۶ الزام آور بودن معاهدات هر معاهده لازم الاجرایی برای طرفهای آن تعهدآور استو باید توسط آنها با حسن نیت اجرا گردد. ماده ۲۷ حقوق داخلی و رعایت معاهدات یک طرف معاهده نمی‌تواند به حقوق داخلی خود به‌عنوان توجیهی برای قصور خود در اجرای معاهده استنادنماید. این قاعده تاثیری بر ماده ۴۶ نخواهد داشت

فصل دوم – اجرای معاهدات (ماده ۲۸ تا ۳۰)

ماده ۲۸ عطف به ماسبق نشدن معاهدات به استثنای مواردی که از معاهده و یا از طرق دیگر قصددیگری استنباط شود ، مقررات یک معاهده برای یک‌طرف در ارتباط با عمل حقوقی یا واقعه‌ای که قبل از تایخ‌لازم الاجرا شدن معاهده صورت گرفته یا وضعیتی که قبل‌از لازم الاجرا شدن معاهده خاتمه یافته باشد ، تعهدآورنیست ماده ۲۹ قلمرو سرزمینی معاهدات به استثنای مواردی که از معاهده یا از طرق دیگر قصددیگری استنباط شود معاهده برای هر طرف در تمامی‌قلمرو وی تعهدآور است ماده ۳۰ اجرای معاهدات متعاقب یکدیگر که ناظر بر موضوع واحد باشند. ۱ ـ با رعایت ماده ۱۰۳ منشور ملل متحد ، حقوق وتعهدات کشورهای طرف معاهداتی که متعاقب یکدیگر ودر خصوص موضوع واحدی منعقد می گردد طبق بندهای‌زیر تعیین خواهد شد. ۲ ـ در موردی که معاهده‌ای تصریح کند که مشمول یک‌معاهده قبلی یا بعدی است و یا آنکه نباید مغایر با معاهده‌قبلی یا بعدی محسوب شود ، مقررات آن معاهده دیگر(قبلی یا بعدی ملاک خواهد بود. ۳ ـ در موردی که همه طرفهای معاهده قبلی طرفهای‌معاهده بعدی نیز باشند ولی معاهده قبلی فسخ نشده و یااجرای آن به موجب ماده ۵۹ معلق نشده باشد ، معاهده‌قبلی فقط تا حدودی اجرا می‌شود که مفاد آن با معاهده‌بعدی منطبق باشد. ۴ در موردی که طرفهای معاهده بعدی شامل همه‌طرفهای معاهده قبلی نباشد الف ـ بین کشورهای طرف هر دو معاهده ، قاعده مذکور دربند ۳ رعایت خواهد شد. ب ـ بین کشوری که طرف هر دو معاهده است و کشوری که‌فقط طرف یکی از آنها است ، معاهده‌ای که هر دو کشورطرف آن هستند ، حاکم بر حقوق و تعهدات مشترک آنهاخواهد بود. ۵ ـ بند ۴ فوق تاثیری بر ماده ۴۱ یا بر هر مسأله مربوط به‌مسوولیت که ممکن است برای یک کشور به سبب انعقاد یااجرای معاهده‌ای که مقررات آن مغایر تعهدات آن کشوردر قبال یک کشور دیگر در چهارچوب معاهده‌ای دیگرباشد ، پیش آید ، نخواهد داشت

فصل سوم تفسیر معاهدات (ماده ۳۱ تا ۳۳)

ماده ۳۱ قاعده کلی تفسیر ۱ ـ یک معاهده با حسن نیت و منطبق با معنای معمولی ای‌که باید به اصطلاحات آن در سیاق عبارت و در پرتوموضوع و هدف معاهده داده شود ، تفسیر خواهد شد. ۲ ـ به منظور تفسیر یک معاهده ، سیاق عبارت ، علاوه برمتن که

شامل مقدمه و ضمایم نیز می‌شود مشتمل است بر الف ـ هرگونه توافق مربوط به معاهده که بین کلیه طرفهای‌معاهده در ارتباط با انعقاد آن حاصل شده است ب ـ هر نوع سندی که توسط یک یا چند طرف در ارتباط باانعقاد معاهده تنظیم شده و توسط طرفهای دیگر به عنوان‌سندی مربوط به معاهده پذیرفته شده است ۳ ـ همراه با سیاق عبارت ، به موارد زیر نیز توجه خواهدشد الف ـ هرگونه توافق آتی بین طرفهای معاهده در خصوص‌تفسیر معاهده یا اجرای مقررات آن ب ـ هر نوع رویه بعدی در اجرای معاهده که موید توافق‌طرفهای معاهده در خصوص تفسیر آن باشد. ج ـ هر قاعده مرتبط حقوق بین الملل که در روابط بین‌طرفهای معاهده قابل اجرا باشد. ۴ ـ در صورتی که ثابت شود قصد طرفهای معاهده معنای‌خاصی از یک اصطلاح بوده است ، همان معنی به اصطلاح‌مزبور داده خواهد شد. ماده ۳۲ وسایل تکمیلی تفسیر از وسایل تکمیلی تفسیر ، منجمله کارهای مقدماتی واوضاع و احوال ناظر بر انعقاد معاهده می‌توان به منظورتایید معنای متخذ از اجرای ماده ۳۱ ، و یا تعیین معنای‌معاهده در صورتی که تفسیر آن طبق ماده ۳۱. الف ـ معنایی مبهم یا بی‌مفهوم القا کند ، یا ب ـ منجر به نتیجه‌ای شود که آشکارا بی مفهوم یا نامعقول‌باشد ، استفاده نمود. ماده ۳۳ تفسیر معاهداتی که به دو یا چند زبان اعتبار دارند. ۱ ـ وقتی که اعتبار معاهده‌ای به دو یا چند زبان تصدیق‌شده باشد ، متن آن در هر یک از آن زبانها به نحو یکسان‌معتبر خواهد بود مگر آنکه معاهده مقرر نماید ، یا طرفهای‌معاهده توافق کنند در صورت اختلاف متن معینی ملاک‌خواهد بود. ۲ ـ متن معاهده به زبانی غیر از زبانهایی که اعتبار متن‌معاهده به آنها تصدیق شده است تنها در صورتی معتبرخواهد شد که معاهده آن را پیش بینی کرده باشد ، یاطرفهای متعاهد آنگونه توافق کرده باشند. ۳ ـ اصل بر این است که اصطلاحات یک معاهده در تمامیان ، دارای معنای واحدی هستند. ۴ ـ به جز موردی که متن خاصی به موجب بند یک ملاک‌قرار می گیرد ، چنانچه مقایسه متون معتبر معاهده اختلافی‌را در معنی نشان دهد که از طریق اعمال مواد (۳۱) و (۳۲)قابل رفع نباشد ، معنایی برگزیده خواهد داشت که نظر به‌موضوع و هدف معاهده بهتر تلفیق را بین متون مزبوربرقرار می‌سازد.

فصل چهارم – معاهدات و کشورهای ثالث (ماده ۳۴ تا ۳۸

ماده ۳۴ قاعده کلی در ارتباط با کشورهای ثالث یک معاهده برای کشور ثالث بدون رضایت وی تعهدات یاحقوقی ایجاد نمی کند. ماده ۳۵ معاهداتی که برای کشور ثالث تعهداتی ایجاد می کند. مقررات یک معاهده در صورتی برای یک کشور ثالث‌ایجاد تعهد می‌نماید که قصد طرفهای معاهده ایجاد تعهدبرای آن کشور از طریق مقررات مزبور باشد و کشور ثالث‌کتبا و به طور صریح آن را بپذیرد. ماده ۳۶ معاهداتی که برای کشورهای ثالث حقوقی ایجاد می کند. ۱ ـ مقررات یک معاهده در صورتی برای یک کشور ثالث‌ایجاد حق می‌نماید که قصد طرفهای معاهده از مقررات‌مزبور اعطای آن حق به کشور ثالث ، یا به گروهی ازکشورها که کشور ثالث بدان تعلق دارد ، یا به همه کشورهاباشد و خود کشور ثالث نیز با آن موافقت نماید ، تا زمانی‌که خلاف آن احراز نشود ، اصل رضایت کشور ثالث است‌مگر آنکه معاهده ترتیب دیگری مقرر نماید. ۲ ـ کشوری که در اجرای بند یک حقی را اعمال می کندباید در این خصوص شرایط پیش بینی در معاهده یاشرایطی را که در انطباق با معاهده ثابت است ، رعایت کند. ماده ۳۷ رجوع یا جرح و تعدیل تعهدات یا حقوق کشورهای ثالث ۱ ـ در موردی که به موجب ماده ۳۵ تعهدی برای یک‌کشور ثالث ایجاد شده باشد ، تعهد مزبور تنها با رضایت‌طرفهای معاهده و کشور ثالث قابل رجوع یا جرح و تعدیل‌خواهد بود مگر آنکه ثابت شود آنها در خصوص ترتیب‌دیگری توافق کرده‌اند. ۲ ـ در موردی که طبق ماده ۲ حقی برای یک کشور ثالث‌ایجاد شده باشد چنانچه ثابت شود که مقصود این بوده‌است که از آن حق رجوع نشود و یا بدون رضایت کشورثالث جرح و تعدیل نشود ، طرفهای معاهده نمی‌توانند از آن‌حق رجوع و یا در آن جرح و تعدیل نماید. ماده ۳۸ قواعدی در معاهده که بر اساس عرف بین المللی برای کشور ثالث الزام آور می‌شوند هیچ کدام از ترتیبات مواد ۳۴ و ۴۷ مانع از آن نیست که یک‌قاعده مندرج در یک معاهده که به عنوان

قاعده عرفی درحقوق بین الملل شناخته شده است ، برای کشور ثالث الزام‌آور گردد.

بخش چهارم اصلاح جرح و تعدیل معاهدات (ماده ۳۹ تا ۴۱

ماده ۳۹ قاعـده کلی مربوط به اصـلاح معاهـدات یک معاهـده با موافقت طرفهای معاهـده قابل اصـلاح‌می‌باشد ، جز در مواردی که معاهده ترتیب دیگری را معین کرده باشد ، قواعد بخش دوم در خصوص چنین موافقتی‌مجری خواهد بود. ماده ۴۰ اصلاح معاهدات چند جانبه ۱ ـ جز در مواردی که معاهـده ترتیب دیگری را معین نموده‌باشـد ، اصـلاح معاهدات چند جانبه تابع مقررات بندهای‌زیر است ۲ ـ هر نوع پیشـنهاد اصلاح معاهده چند جانبه بین تمامی‌طرفهای معاهده باید به همه کشورهای متعاهد ابلاغ شودو هر کدام از آنها حق خواهد داشت در امور زیر شـرکت‌کند الف ـ اتخاذ تصمیم در خصوص اقدامی که می‌باید درارتباط با آن پیشنهاد صورت گیرد. ب ـ مذاکره و انعقاد هر نوع موافقتنامه‌ای برای اصلاح‌معاهده ۳ ـ هر کشوری که حق الحاق به معاهده‌ای را داشته باشد ، حق الحاق به معاهده اصـلاح شده را نیز خواهد داشت ۴ ـ موافقت‌نامه مربوط به اصـلاح ، کشوری را که قبلا طرف‌معاهـده بوده ولی به موافقت‌نامه مزبور ملحق نمی‌شود ، متعهد نمی‌کند. بند ۴ (ب ماده ۳۰ در مورد این‌چنین‌کشوری مجری خواهد بود. ۵ ـ هر کشوری که پس از لازم الاجرا شـدن موافقت‌نامه‌اصـلاحی به معاهـده اصـلاح شده محسوب خواهد شد و ، ب ـ در قبال هر طرف معاهده‌ای که تعهـدی در قبال‌موافقت‌نـامه اصـلاحی نـدارد طرف معاهـده اصـلاح نشـده‌محسوب خواهـد شـد. ماده ۴۱ موافقت‌نامه‌هـای جرح وتعـدیل معاهـدات چنـد جـانبه که فقط بین بعضیاز طرفها منعقـدمی‌گردد. ۱ ـ دو یـا چنـد طرف یـک معاهـده چنـد جـانبه فقط در صورتی‌می‌تواند موافقت‌نامه‌ای برای جرح و تعدیل معاهده بین‌خود منعقد کنند که الف ـ امکان چنین جرح و تعدیلی توسط معاهده پیش بینی‌نشـده باشـد ، یـا ب ـ معاهـد ، جرح و تعـدیل مزبور را ممنوع ننموده باشدمشـروط بر این که ۱ـ جرح و تعـدیل تاثیری در استفاده از حقوق سایر طرفهای‌معاهده ، طبق معاهده ، و یا در انجام تعهدات آنان نداشته‌باشد ، و ۲ ـ جرح وتعدیل مزبور به ترتیباتی از معاهده مربوط نشودکه تخلف از آنها با اجرای موثر موضوع و هدف معاهده درکلیت آن ، مباینت داشـته باشند. ۳ ـ در خصوص مورد مشـمول بند ۱ (الـف) جز در مـواردی‌که معاهـده ترتیب دیگری را مقرر نمایـد ، طرفهـای مـوردبحث بایـد قصـد خـود مبنی برانعقاد موافقت‌نامه و همچنین‌جرح و تعدیلات ناشی از موافقت‌نامه را به سایر طرفهای‌معاهده ابلاغ نمایند.

بخش پنجم بی اعتباری ، فسخ و تعلیق اجرای معاهدات

فصل اول ترتیبات کلی (ماده ۴۲ تا ۴۶)

ماده ۴۲ اعتبار و ادامه نفوذ معاهدات ۱ ـ اعتبار یک معاهـده یا رضایت یک کشور به التزام در قبال‌یک معاهـده تنها از طریق اعمال عهدنامه حاضـر قابل‌اعتراض می‌باشد. ۲ ـ فسـخ یـا رد یـک معاهـده یـا خروج یـک طرف از آن تنهـا براساس اعمال مقررات همان معاهـده یـا عهـدنامه حاضـرصورت می‌گیرد. همین قاعـده در مورد تعلیق اجرای یک‌معاهـده مجری است ماده ۴۳ تعهدات ناشـی از حقوق بین الملل و مستقل از یک معاهده بی اعتباری ، فسخ ، یا رد یک معاهده و نیز خروج یکی ازطرفهای معاهده یا تعلیق اجرای آنکه ناشی از اعمال‌عهدنامه حاضر یا مقررات خود معاهده باشد ، به هیچ وجه‌تاثیری در وظیفه یک کشور در انجام تعهدات مندرج درمعاهـده که طبق حقوق بین الملـل و مستقل از معاهـده مزبورملزم به رعـایت آنها است ، نخواهـد داشت ماده ۴۴ تفکیک پذیری مقررات معاهده ۱ ـ هر طرف می‌توانـد حق خـود را دایر بر رد ، یـا خروج ازیـک معاهـده یـا تعلیق اجرای آن که ناشـی از مقررات معاهده‌یا ماده ۵۶ عهـدنامه حاضـر باشـد ، تنها در خصوص تمامی‌معاهـده اعمال کنـد مگر آن که ، معاهـده مزبور ترتیب‌دیگری را

مقرر نمایـد یا طرفهای معاهده به نحو دیگری توافق کنند. ۲ ـ استناد به مبنای بی اعتباری ، فسخ ، یا خروج از یک‌معاهده و یا تعلیق اجرای آن که طبق عهدنامه حاضرپذیرفته شده باشد ، جز در شرایط پیش بینی شده دربندهای ذیل یا ماده ۶۰ فقط می‌تواند نسبت به تمامی‌معاهده انجام گیرد. ۳ ـ اگر مبنای مورد بحث فقط به مواد مشخصـی مرتبط‌باشـد ، تنها در خصوص همان مواد می‌توان به آن استناد کردمنوط به این که الف ـ مواد مزبور را از حیث اجرا از بقیه معاهده قابل‌تفکیک باشند. ب ـ از معاهده بتوان استنباط کرد یا به نحو دیگری ثابت‌شود که پـذیرش مواد مورد بحث مبنـای اساسـی رضـایت‌طرف یا طرفهای دیگر به التزام نسـبت به کل معاهـده نبوده‌است ، و ج ـ ادامه اجرای بقیه ترتیبات معاهـده غیر عادلانه نباشد. ۴ ـ در موارد مشمول مواد ۴۹ و ۵۰ کشوری که حق استنادبه تقلب یـا ارتشـا را دارد می‌توانـد حق مزبـور از موادمشـخص اعمـال کنـد. ۵ ـ در مـوارد مشـمول مـواد ۵۱ و ۵۲ و ۵۳ تفکیک مقررات‌معاهده مجاز نیست ماده ۴۵ از دست دادن حق استناد به مبنای بی اعتباری ، فسخ ، یا خروج از یک معاهده یا تعلیق اجرای آن یک کشور نمی‌توانـد بر مبنایی برای بی اعتباری ، فسخ ، یاخروج از یک معاهده یا تعلیق اجرای آن ، به موجب مواد۴۶ تا ۵۰ یا مواد ۶۰ و ۶۲ استناد نمایـد مگرپس‌از واقعیـات الف ـ صـریحا قبول کرده‌باشـد که ، حسب‌موردمعاهـده معتبریـا لازم الاجرا بوده و اجرای آن می‌توانـد ادامـه یابـد یـا ، ب ـ بـه دلیـل نحـوه رفتـارش بایـد آن کشـور را ، حسب مـورد ، موافق بـا اعتبـار ادامه نفوذیااجرای‌معاهده محسوب داشت

فصل دوم بی اعتباری معاهدات (ماده ۴۶ تا ۵۳)

ماده ۴۶ مقررات حقـوق داخلی در خصـوص صـلاحیت انعقـاد معاهــدات ۱ ـ یـک کشـور نمی‌توانـد بـا تکیـه بر ایـن واقعیـت که اعلام‌رضایت وی به التزام در قبال یک معاهـده تجاوزی نسبت به‌مقررات حقوق داخلی وی در خصوص صـلاحیت انعقادمعاهدات بوده است ، به بی اعتباری رضایت خود ، استنادنماید مگر آنکه تجاوز مزبور بارز بوده و با قاعده‌ای ازحقوق داخلی مربوط شود که دارای اهمیت اساسی است ۲ ـ تجاوز وقتی بارز است که بر کشوری که طبق رویه‌معمول و حسن نیت دراین مورد عمل کرده است ، به طورعینی روشن باشد. ماده ۴۷ محـدودیتهای خاص در اختیارات لازم برای اعلام و رضایت یک کشور اگر اختیار یک نماینده برای اعلام رضایت یک کشور ، به‌التزام در قبال معاهـده‌ای معین موضوع محـدودیت خاص‌واقع شود ، عـدم رعایت این محدودیت توسط نماینـده‌مزبور نمی‌تواند به عنوان بی اعتباری رضایت ابراز شده‌مورد استناد واقع شود مگر آن که پیش از اعلام رضایت ، این محدودیت به آگاهی دیگر دولتهای طرف مذاکره‌رسیده باشد. ماده ۴۸ اشتباه ۱ ـ در صورتی که اشتباه به واقعیت یا وضعیتی مربوط باشدکه به تصور یک کشور در زمان انعقاد معاهده موجود بوده‌است و این امر مبنای اساسی رضایت وی به التزام نسبت‌به معاهده را تشکیل داده باشد آن کشور می‌تواند به عنوان‌بی اعتباری بودن رضایت خود به التزام نسبت به معاهده ، به اشتباه خود استناد کند. ۲ ـ چنانچه کشور مزبور با رفتار خود به بروز اشتباه کمک‌کرده باشد یا اوضاع و احوال به گونه‌ای باشد که وی‌می‌باید از امکان اشتباه آگاه می‌بود ، بند ۱ ناظر بر موضوع‌نخواهد بود. ۳ ـ اشتباهی که منحصرا مربوط به عبارات متن معاهده‌می‌شود تاثیری در اعتبار آن ندارد و در آن صورت مفادماده ۷۹ حاکم خواهد بود. ماده ۴۹ تقلب هرگاه کشوری بر اثر رفتار متقلبانه کشور دیگر طرف‌مـذاکره معاهده‌ای منعقد سازد ، می‌تواند به عنوان بی اعتباربودن رضایت خود به التزام در قبال معاهده به تقلب استنادنماید. ماده ۵۰ ارتشای نماینـده یک کشور هرگاه اعلام رضایت کشوری به التزام در قبال یک معاهـده‌از طریق رشوه به نماینده وی خواه به طور مسـتقیم یا به‌طـور غیر مسـتقیم وتوسـط یـک کشور دیگر طرف مـذاکره ، تحصـیل شـده باشـد ، کشور مزبور می‌توانـد به عنوان بی‌اعتبـار بودن رضایت خود به التزام در قبال معاهده به ارتشا استناد نماید. ماده ۵۱ اجبار نماینده یک کشور اگر اعلام رضایت یک کشور به التزام در قبـال یک معاهـده‌بر اثر اجبار نماینـده آن کشور از طریق اقـدامات یا تهدیـدات‌علیه او تحصـیل شـده باشـد دارای هیـچ گونه اثر

حقوقی‌نیست ماده ۵۲ اجبار یک کشور به وسیله تهدید یا اعمال زور معاهده‌ای که انعقاد آن به وسیله تهدید یا اعمال زور و درنقض اصول حقوق بین المللی مندرج ملل متحد تحصیل‌شده باشد ، باطل خواهد بود. ماده ۵۳ معاهدات متعارض با یک قاعده آمره حقوق بین الملل عام (قواعد آمره معاهده‌ای که در زمان انعقاد با یک قاعده آمره حقوق بین الملل عام در تعارض باشد ، باطل است به منظورعهدنامه حاضر ، قاعده آمره حقوق بین الملل عام قاعده‌ایاست که به وسیله اجماع جامعه بین المللی کشورها به‌عنوان قاعده‌ای تخلف‌ناپذیر که تنها توسط یک قاعده‌بعدی حقوق بین الملل عام با همان ویژگی قابل تعدیل‌می‌باشد ، پذیرفته و به رسمیت شناخته شده است

فصل سوم فسخ و تعدیل اجرای معاهدات (ماده ۵۴ تا ۶۴

ماده ۵۴ فسخ یک معاهده یا خروج از آن به موجب مقررات معاهده یا با رضایت طرفهای معاهده فسخ معاهده یا خروج یک طرف از آن به طرق ذیل ممکن‌خواهد بود الف ـ به موجب مقررات معاهده ، یا ب ـ در هر زمان با رضایت کلیه طرفها پس از مشاوره بادیگر کشورهای متعاهد. ماده ۵۵ کاهش تعداد کشورهای طرف یک معاهده چند جانبه به‌کمترازتعدادلازم‌جهت لازم‌الاجرا شدن آن جز در مواردی که معاهده ترتیب دیگری را مقرر نماید ، یک معاهده چند جانبه تنها به این دلیل که تعداد طرفهایان به کمتر از تعدادی که برای لازم الاجرا شدن آن‌ضرورت دارد تقلیل یافته است ، خاتمه می‌یابد. ماده ۵۶ رد یا خروج از معاهده‌ای که حاوی مقرراتی درخصوص فسخ ، رد یا خروج از آن نیست ۱ ـ معاهده‌هایی که در آن مقررات مربوط به فسخ وجودندارد و رد خروج از آن پیش بینی نشده است ، قابل ردنیست و نمی‌توان از آن خارج شد مگر آن که الف ـ مسلم شود که طرفهای معاهده قصد داشته‌اند امکان‌رد یا خروج از آن را بپذیرند ، یا ب ـ ماهیت معاهده به گونه‌ای باشد که بتوان حق رد یاخروج از آن را استنباط کرد. ۲ ـ قصد رد معاهده یا خروج از آن طبق بند ۱ باید لااقل‌دوازده ماه پیش از رد یا خروج ابلاغ شود. ماده ۵۷ تعلیق اجرای یک معاهده طبق مقررات معاهده‌یا به موجب رضایت طرفهای آن اجرای یک معاهده را در قبال همه طرفهای معاهده یا یک‌طرف خاص معاهده می‌تواند در موارد ذیل معلق گرد الف ـ طبق مقررات خود معاهده ، یا ب ـ در هر زمان با رضایت کلیه طرفهای معاهده پس ازمشاوره با دیگر کشورهای متعاهد ماده ۵۸ تعلیق اجرای یک معاهده چند جانبه به موجب توافق فقط بعضی از طرفهای معاهده ۱ ـ دو یا چند طرف یک معاهده چند جانبه می‌توانندموافقت‌نامه‌ای منعقد ساخته و اجرای مقررات عهدنامه راموقتا و تنها بین خود به حال تعلیق در آورند اگر الف ـ امکان چنین تعلیقی در خود معاهده پیش بینی شده‌باشد ، یا ب ـ تعلیق مورد بحث به موجب معاهده ممنوع نگردیده‌باشد مشروط بر این که ۱ ـ تعلیق اجرای معاهده به استفاده حقوق دیگر طرفهای‌معاهده طبق معاهده آسیب نرسانده و مانع از انجام‌تعهدات آنان نگردد ، و ۲ ـ با موضوع وهدف معاهده مباینت نداشته باشد ۱ ـ در موارد مشمول بند ۱ (الف ، چنانچه معاهده ترتیب‌دیگری معین نکرده باشد ، طرفهای مورد بحث باید دیگرطرفهای معاهده را از قصد خود مبنی بر انعقاد موافقت‌نامه‌و از آن دسته از مقررات معاهده که قصد تعلیق اجرای آنهارا دارند مطلع نمایند. ماده ۵۹ فسخ یا تعلیق تلویحی اجرای یک معاهده به سبب انعقاد معاهده موخر ۱ ـ وقتی که کلیه طرفهای یک معاهده به انعقاد معاهده‌موخری در خصوص موضوع واحد مبادرت می‌ورزندمعاهده مقدم فسخ شده محسوب خواهد شد اگر الف ـ ازمعاهده موخر استنباط شود یا به نحو دیگری‌مسلم شود که قصد طرفها این بوده است که موضوع تابع‌مقررات معاهده موخر باشد ، یا ب ـ مقررات معاهده موخر به گونه‌ای با مقررات معاهده‌مقدم غیر قابل انطباق باشد که اجرای همزمان هر دومعاهده غیر ممکن باشد. ۲ ـ اگر از مفاد معاهده موخر استنباط شود ، یا به نحودیگری ثابت شود که قصد دول متعاهد تنها تعلیق معاهده‌بوده است ، فقط اجرای معاهده معلق تلقی خواهد گردید. ماده ۶۰ فسخ یک معاهده یا تعلیق اجرای آن در نتیجه نقض ۱ ـ نقض اساسی یک معاهده دو جانبه از سوی یکی ازطرفین ، طرف دیگر معاهده

رامجاز می‌دارد تا به نقض‌مزبور به عنوان مبنای فسخ ، یا تعلیق کامل یا بخشی از آن‌استناد نماید. ۲ ـ نقض اساسی یک معاهده چند جانبه توسط یکی ازطرفهای معاهده الف ـ به دیگر طرفهای معاهده حق می‌دهد تا با موافقت‌جمعی به تعلیق اجرای تمام یا بخشی از معاهده اقدام کنند ، و یا نسبت به فسخ آن ۱ـ خواه در روابط بین خود از سویی و کشور متخلف ازسوی دیگر ، یا ۲ ـ در روابط بین تمامی کشورهای امضا کننده مبادرت‌نمایند. ب ـ به طرفی که به ویژه از نقض معاهده زیان دیده است‌حق می‌دهد تا با استناد به آن ، تمام یا بخشی از اجرای‌معاهده را در روابط بین خود و کشور متخلف به حال تعلیق‌در آورد. ج ـ به هر یک از طرفهای معاهده به استثنای کشور متخلف‌حق می‌دهد تا با استناد به آن ، اجرای تمام یا بخشی ازمعاهده را در ارتباط با خود معلق نماید ، به شرط آن که‌ماهیت معاهده به گونه‌ای باشد که نقض اساسی مقرراتان توسط یک طرف ، وضعیت هر کدام از طرفهای دیگر رادر اجرای بعدی تعهدات وی که از معاهده ناشی‌می‌شوند ، از پایه دگرگون سازد. ۳ ـ به منظور ماده حاضر ، نقض اساسی یک معاهده تشکیل‌می‌شود از الف ـ اعراض از معاهده به طریقی که مورد تایید عهدنامه‌حاضر نباشد ، یا ب ـ تخلف از مقرراتی که برای تحقق موضوع یا هدف‌معاهده اساسی باشد. ۴ ـ بندهای اخیر به اعتبار هیچ یک از مقررات معاهده که‌در صورت نقض معاهده نیز مجری خواهند بود ، آسیب‌نمی‌رسانند. ۵ ـ بندهای ۱ تا ۳ فوق ، بر مقررات مربوط به حمایت ازافراد انسان که در معاهداتی که جنبه بشر دوستانه دارند گنجانیده می‌شود ، خصوصا مقرراتی که ناظر بر منع‌اقدامات تلافی جویانه علیه اشخاص مورد حمایت‌معاهدات مزبور است ، جاری نمی‌باشد. ماده ۶۱ حدوث شرایطی که اجرای معاهده را غیر ممکن می کند. ۱ ـ اگر عدم امکان اجرای معاهده ناشی از محو یا انهدام‌دایمی موضوعی باشد که برای اجرای معاهده‌اجتناب‌ناپذیر باشد هر طرف معاهده می تواند به عدم‌امکان اجرای معاهده به عنوان مبنای فسخ معاهده یاخروج از آن استناد کرد. ۲ ـ عدم امکان معاهده نمی‌تواند به عنوان مبنای فسخ یاخروج از یک معاهده و یا تعلیق اجرای آن مورد استناد یک‌طرف قرار گیرد هرگاه عدم امکان خود ناشی از نقض‌تعهدات معاهده یانقض هر تعهد دیگر بین المللی در قبال‌طرفهای دیگر معاهده از سوی طرف متخلف باشد. ماده ۶۲ تغییر اساسی اوضاع و احوال ۱ ـ تغییر اساسی در اوضاع و احوال موجود در زمان انعقادمعاهده که حدوث آن توسط طرفهای معاهده پیش بینی‌نشده باشد ، نمی‌تواند به عنوان مبنای فسخ یا خروج ازمعاهده مورد استناد قرار گیرد مگر آن که الف – وجود اوضاع واحوال مزبور مبنای اساسی رضایت‌طرفهای معاهده به التزام نسبت به معاهده باشد ، و ب ـ اثر این تغییر ، دگرگونی اساسی در ابعاد تعهداتی باشدکه به موجب معاهده هنوز می‌باید اجرا شوند. ۲ ـ در موارد ذیل ، تغییر اساسی اوضاع واحوال نمی‌توانـدبه عنوان مبنای فسخ یا خروج از معاهده مورد استناد واقع‌شود الف ـ اگر معاهده‌ای باشد که مرز را تعیین می‌نماید ، یا ب ـ اگر تغییر اساسی ناشی از نقض تعهدات معاهده ، یانقض هر تعهد دیگر بین المللی در قبال طرفهای دیگرمعاهده از سوی طرفی باشد که به آن تغییر استناد می کند. ۳ ـ اگر به موجب یکی از بندهای اخیر الذکر یکی ازطرفهای معاهده ، حق داشته باشد که به تغییر اساسیاوضاع و احوال به عنوان مبنای فسخ یا خروج از معاهده‌استناد نماید ، مضافا حق خواهد داشت تا به آن تغییر به‌عنوان مبنای تعلیق اجرای معاهده نیز استناد کند. ماده ۶۳ قطع روابط دیپلماتیک یا کنسولی جز در مواردی که وجود روابط دیپلماتیک یا کنسولی برایاجرای معاهدات اجتناب‌ناپذیر باشد ، قطع روابط‌دیپلماتیک یا کنسولی بین طرفهای معاهده تاثیری در روابط‌حقوقی آنها که به موجب معاهده برقرار شده است ، نمی گذارد ماده ۶۴ تاسیس یک قاعده آمرانه جدید حقوق بین الملل عام (قواعد آمره اگر یک قاعده آمره جدید حقوق بین الملل عام تاسیس گردد ، هر معاهده موجودی در تعارض با قاعده مزبورباشد ، باطل و منفسخ می گردد.

فصل چهارم روشها (ماده ۶۵ تا ۶۸)

ماده ۶۵ روشی که باید در موارد بی اعتباری ، فسخ ، یا خروج از یک معاهده و یا تعلیق آن تبعیت گردد ۱ ـ طرفی که بر اساس

مقررات عهـدنامه حاضـر به عیبی دراعلام قصـد خود دایر بر التزام نسبت به یک معاهـده یا به‌معنای دیگری برای نفی اعتبار معاهده استناد کنـد تا آن رافسخ نمایـد ، یا خروج خود از آن را اعلام داشته و یااجرایش را معلق گردانـد ، بایـد دیگر طرفهای معاهده را ازادعایش آگاه کنـد. در این اخطار اقـداماتی که به پیشـنهاد وی‌می‌باید انجام گیرد با ذکر دلایل آنها باید مشخص گردند. ۲ ـ اگر پس از انقضـای مهلتی که به استثنای موارد فوری‌خاص کمتر از سه ماه از دریافت اخطار مزبور نخواهـد بود ، هیـچ یک از طرفهای معاهـده اعتراضـی نکنـد ، طرفی که‌اقـدام بـه اخطـار کرده است می‌توانـد بـه نحـوی کـه در مـاده ۶۷مقرر شـده در مـورد عمـل به پیشنهاداتش اقدام نماید. ۳ ـ اگر از جانب دیگر هر یک از طرفهای معاهـده اعتراضـی‌مطرح سازد ، طرفهای معاهـده باید با توسل به طرق مـذکوردر مـاده ۳۳ منشـور ملـل متحـد راه حلی را جسـتجو نماینـد. ۴ ـ هیـچ یـک از بنـدهای اخیر در حقـوق یـا تعهـدات طرفهای‌معاهـده که ناشـی از مقررات لازم الاجرایی باشـد که آنها رادر خصوص حل و فصل اختلافاتشان متعهـد می‌کنـد ، تاثیری نخواهد داشت ۵ ـ بـا حفـظ مفاد ماده ۴۵ این که کشوری اخطـار مورد اشاره‌در بنـد ۱ را ارسـال نکرده باشـد مانع از این نیست که درپاسخ به طرف دیگری که خواستار اجرای معاهده یا مدعی‌نقض آن است ، به اخطار مزبور مبادرت نماید. ماده ۶۶ روشهای حل و فصـل قضایی ، داوری و سازش اگر به موجب بنـد ۲ ماده ۶۵ پس از دوازده ماه از تاریخ‌اعلام اعتراض هیـچ راه حلی یافت نشده باشـد ، از روشـهای‌زیر پیروی خواهـد شـد. الف ـ هر طرف اختلاف را رابطه با اجرا یا تفسیر مواد ۵۳ و۶۴ می‌توانـد به موجب یک دادخـواست کتبی دعـوی را به‌منظـور اتخـاذ تصـمیم در دیوان بین المللی دادگستری مطرح‌نمایـد مگر آن که طرفهـای اختلاـف با رضـایت مشترک توافق‌نماینـد که آن را به داوری ارجـاع کننـد. ب ـ هر طرف اختلاف در رابطه با اجرا یا تفسیر یکی دیگراز مواد بخش پنجم عهـدنامه حاضـر می‌توانـد بـا تسـلیم‌تقاضایی در این خصوص به دبیر کل سازمان ملل متحـد ، روشـی را که در ضـمیمه عهدنامه حاضـر پیش بینی شده‌است ، تعقیب کند. ماده ۶۷ اسناد اعلام بی اعتباری ، فسخ ، یا خروج از یک معاهده یا تعلیق اجرای آن ۱ ـ اخطار مقرر در بند ۱ ماده ۶۵ باید کتبی باشد. ۲ ـ هر اقـدامی جهت اعلام بی اعتباری ، فسخ یا خروج ازیک معاهده ، تعلیق اجرای آن طبق مقررات آن معاهـده یامفاد بنـدهای ۲ یا ۳ ماده ۶۵ بایـد از طریق سـندی صورت‌گیرد که به دیگر طرفهای منعکس شـده باشـد. اگر سـندمزبور به وسـیله رییس کشور ، رییس دولت ، یـا وزیر امورخـارجه امضا نشـده باشـد ، ممکن است از نماینـده کشورارسال کننده سند دعوت شود تا (سند) تام الاختیار خود راارایه نماید. ماده ۶۸ استرداد اخطارها و اسناد مقرر در مواد ۶۵ و ۶۷ اخطار یا سندی که در مواد ۶۵ و ۶۷ پیش بینی شده است‌در هر زمان پیش از تاریخ نفوذ آن قابل استرداد می‌باشد.

فصل پنجم آثار بی اعتباری ، فسخ ، یا تعلیق‌اجرای یک معاهده (ماده ۶۹ تا ۷۲

ماده ۶۹ آثـار بی اعتباری معاهـده ۱ ـ معاهـده‌ای که عـدم اعتبـار آن به موجب عهـدنامه حاضـرمحقق شـده است ، باطـل می‌باشـد. مقررات یک معاهده‌باطل اعتبار حقوقی ندارد. ۲ ـ معهذا در صورتی که با تکیه بر چنان معاهده‌ای اعمالی‌صورت گرفته باشد. الف ـ هر طرف می‌توانـد از طرف دیگر معاهـده بخواهـد تاآنجا که ممکن است در روابـط متقابـل خود وضع را به‌گونه‌ای که در غیاب اعمـال مزبور وجود می‌داشت اعاده‌نمایـد. ب ـ اعمـالی که بر اسـاس حسن نیت و قبل از آن که بی‌اعتباری معاهـده مورد اسـتناد واقع شود انجام گرفته است‌به صرف بی اعتباری معاهده ، مشروعیت خود را از دست‌نمی‌دهد. ۳ ـ در موارد مشمول مواد ۴۹ و ۵۰ ، ۵۱ یا ۵۲ نسـبت به‌طرفی که اعمـال تقلب ، ارتشا یا اجبار قابل انتساب به وی‌می‌باشـد ، بنـد ۲ فوق مجری نخواهـد بود. ۴ ـ در صورت بی اعتبـاری رضـایت یـک کشور مشـخص به‌التزام نسبت به یک معاهـده چنـد جانبه مقررات اخیرالـذکردر روابط فیمابین آن کشور با دیگر طرفهای معاهده مجری‌خواهد بود. ماده ۷۰ آثار فسخ یک معاهده ۱ ـ جز در مواردی که معاهده ترتیب دیگری را مقرر نماید ، یا طرفهای معاهده به نحو دیگری توافق کنند فسخ یک‌معاهده به موجب مقررات آن یا طبق عهدنامه حاضر الف ـ طرفهای معاهده

را از تعهـد ادامه اجرای آن معاف‌می‌نمایـد ، ب ـ اثری بر حقوق ، تکـالیف ، یـا وضـعیت حقوقی طرفهای‌معاهـده که به دلیل اجرای معاهده و قبل از فسخ آن ایجادشده باشد ، نخواهد داشت ۲ ـ وقتی که کشوری معاهده چنین جانبه‌ای را رد می‌کند یاخروج خود را از آن اعلام می‌دارد ، بنـد ۱ در روابـط بین آن‌کشور و هر یـک از طرفهـای دیگر معاهـده ، از تاریـخ نفوذ آن‌رد یا خروج ، مجری خواهد بود. ماده ۷۱ آثار بیاعتباری معاهـده‌ای که با یک قاعـده آمره حقوق بین الملل عام در تعارض است ۱ ـ در مورد معاهده‌ای که طبق ماده ۵۳ باطل باشد ، طرفهای معاهده مکلفند الف ـ تا آنجا که ممکن است نتایج هر اقدامی را که با تکیه‌بر مقررات معاهده صورت گرفته و در تعـارض بـا قاعـده‌آمره حقوق بین الملـل عـام باشـد از بین ببرنـد ، و ب ـ روابط متقابل فیمابین را با قاعـده آمره حقوق بین الملل‌عام انطباق دهنـد. ۲ ـ در مورد معاهـده‌ای که طبق مـاده ۶۴ باطـل و منفسـخ‌می گردد ، انفساخ مزبور الف ـ طرفهای معاهـده را از تعهـد ادامه اجرای آن معاف‌می‌نمایـد ، ب ـ اثری بر حقوق ، تکالیف ، یا وضـعیت حقوقی طرفهای‌معاهـده که به دلیل اجرای معاهـده و قبل از انفساخ ایجادشـده باشـد ، نخواهد داشت معهذا از تاریخ انفساخ به بعدحقوق ، تعهدات یا وضـعیت حقوقی مزبور تا حـدی حفظ‌خواهـد شـد که حفظ آنها فی‌النفسه با قاعده آمره‌جدیدحقوق بین الملل عام تعارض نداشـته باشد. ماده ۷۲ آثار تعلیق اجرای یک معاهـده ۱ ـ جز در مواردی که معاهـده ترتیب دیگری مقرر نمایـد یاطرفهای معاهـده به نحو دیگری توافق کننـد ، تعلیـق اجرای‌معاهــده بر اسـاس مقررات آن یـا بـه مـوجب عهــدنامه حاضــر الـف ـ آن دســته از طرفهـای معاهـده را کـه بیـن آنها اجرای‌معاهـده معلق شـده است ، در دوره تعلیق از تعهـد اجرای‌معاهده در روابط متقابل معاف می‌نماید. ب ـ اضافه بر آن تاثیری در روابط حقوقی موجود بین‌طرفهای معاهـده که به موجب معاهده بین آنها ایجاد شده‌است ، نخواهد داشت ۲ ـ در دوره تعلیق طرفهای معاهده باید از انجام اقداماتی‌که مانع از سرگیری اجرای معاهده می‌شود ، استنکاف‌ورزند.

بخش ششم مقررات متفرقه (ماده ۷۳ تا ۷۵)

ماده ۷۳ موارد جانشـینی دولتهـا ، مسوولیت دولت یـا شـروع روابـط خصـمانه مقررات عهـدنامه حاضـر به هیـچ مسأله‌ای که ممکن است‌در ارتباط با یک معاهده از حیث جانشینی دولتها یا به دلیل‌مسوولیت بین المللی یک دولت ، یا به علت شـروع روابط‌خصـمانه بین کشورهـا مطرح شود ، نمی‌پردازد. ماده ۷۴ روابط دیپلماتیک و کنسولی و انعقاد معاهـدات قطع روابط دیپلماتیک یا کنسولی یا عـدم وجود این گونه‌روابط بین دو یا چنـد کشور ، مانع از انعقاد معاهـده بین آن‌کشورها نمی گردد ، انعقاد یک معاهـده فی النفسـه تاثیری دروضـعیت مربوط به روابط دیپلماتیک یا کنسولی نـدارد. ماده ۷۵ وضع یـک کشور متجاوز تعهـداتی که در ارتباط با یک معاهـده ممکن است برای یک‌کشور متجاوز به سبب اقداماتی ایجاد گردند ، که منطبق بامنشور ملل متحد در قبال تجاوز آن کشور صورت‌می گیرند ، متاثر از مقررات عهدنامه حاضر نخواهند بود.

بخش هفتم امنا ، اخطارها ، تصحیحات و ثبت معاهدات (ماده ۷۶ تا ۸۵

ماده ۷۶ امنای معاهدات ۱ ـ تعیین امین برای معاهـده ممکن است توسط کشورهای‌مـذاکره کننده در خود معاهده یا به نحو دیگری صورت‌گیرد. امین می‌توانـد یـک یـا چنـد کشور ، یا سازمان‌بین المللی ، یا بالاترین مقام اداری آن سازمان باشـد. ۲ ـ وظایف امین معاهده خصوصـیت بین المللی دارد ، وامین موظف است در اجرای وظایف خود جانب بی طرفی‌را رعایت کند. به ویژه این واقعیت که معاهـده در بین بعضـیاز طرفهـا لازم الاجرا نشـده و یا اختلافی بین یک کشور باامین در خصوص اعمال وظایف او حاصل شـده است ، نباید در تعهد امین اثر بگذارد. ماده ۷۷ وظایف امنا ۱ ـ جز در مواردی که معاهده ترتیب دیگری را اتخاذ کرده‌باشد یا طرف معاهـده به نحو دیگری توافق نموده باشـند ، وظایف امین خصوصا مشـتمل بر الف ـ نگاهـداری متن اصـلی معاهـده و اسـناد مربوط

به‌اختیارات نامه‌ای که به وی تحویل داده می‌شود. ب ـ تهیه نسخه‌های مصدق از متن اصلی و تهیه متون‌دیگری از معاهده به زبانهای اضافی دیگر مورد لزوم وانعکاس آنها به طرفهای معاهده و به کشورهایی که حق‌دارند به معاهده ملحق شوند. ج ـ دریافت کلیه امضاهای معاهده ، وصول و نگهداری‌تمامی اسناد ، اخطارها و مکاتبات مربوط به معاهده د ـ بررسی صحت امضا یا صحت هر گونه سند ، اخطار یامکاتبه مربوط به معاهده و در صورت لزوم جلب توجه‌کشورهای مورد نظر به موضوع ه ـ مطلع ساختن طرفهای معاهده و کشورهایی که حق‌الحاق به معاهده را دارند از اقدامات ، اخطارها و مکاتبات ، مربوط به معاهده و ـ مطلع ساختن کشورهایی که حق الحاق به معاهده رادارند از ، این که امضاها با اسناد تنفیذ ، قبولی ، تایید یاالحاق به تعدادی که برای لازم الاجرا شدن معاهده مورداحتیاج است و اصل یا تحویل داده شده است ز ـ ثبت معاهده در دبیرخانه سازمان ملل متحد. ج ـ انجام وظایفی که در دیگر مقررات عهدنامه حاضرمعین گردیده است ۲ ـ در صورتی که اختلاف نظری بین یک کشور و امین درخصوص انجام وظایف امین ظهور کند ، امین باید مسأله رابه اطلاع کشورهای امضا کننده و کشورهای متعاهد و یادر صورت لزوم به آگاهی ارکان صلاحیتدار سازمان‌بین المللی مربوطه برساند. ماده ۷۸ اخطارها و مکاتبات جز در مواردی که معاهده یا عهدنامه حاضر ترتیب دیگری‌مقرر نماید ، هر اخطار یا مکاتبه‌ای که به موجب عهدنامه‌حاضر توسط یک کشور انجام گیرد الف ـ در صورتی که امینی وجود نداشته باشد ، مستقیما به‌کشور مخاطب ، و در صورت وجود امین ، مستقیما به وی‌منعکس خواهد شد. ب ـ تنها در صورتی توسط کشور مورد بحث ابلاغ شده‌محسوب خواهد شد که توسط کشور مخاطب و یا درموارد مقتضی توسط امین دریافت شده باشد. ج ـ در صورت انعکاس به امین ، فقط از زمانی ابلاغ شده به‌کشور مخاطب تلقی خواهد شد که کشور مزبور اطلاع‌مقرر در بند ۱ (ه) از ماده ۷۷ را توسط امین دریافت نماید. ماده ۷۹ تصحیح اشتباهات متون یا نسخه‌های مصدق معاهدات ۱ ـ چنانچه پس از تایید اعتبار متن یک معاهده کشورهایامضا کننده و کشورهای متعاهد توافق نمایند که متن‌معاهده حاوی اشتباهی است ، تصحیح آن به یکی از طرف‌مشروحه زیر انجام خواهد گرفت مگر آن که دول مزبورتصمیم دیگری را برای تصحیح اشتباه اتخاذ نمایند الف – از طریق انعکاس اصلاح مقتضی در متن و پاراف‌اصلاح به وسیله نمایندگان مختار ، ب ـ از طریق تهیه یا مبادله سند یا اسنادی که در آنها متن‌تصحیحی مورد توافق منعکس شده است ، یا ج ـ از طریق تهیه یک متن کامل تصحیح شده طبق روشی که‌در خصوص متن اصلی رعایت شده است ۲ ـ هنگامی که برای معاهده امینی در نظر گرفته شده‌باشد ، وی اشتباه و پیشنهاد اصلاح را به کشورهای امضا کننده و کشورهای متعاهد اطلاع خواهد داد و مهلتی را که‌ظرف آن اعتراض به پیشنهاد اصلاحی میسر است ، تعیین‌خواهد نمود ، در صورتی که پس از انقضای مهلت الف ـ هیچ اعتراضی صورت نگرفته باشد ، امین متن رااصلاح و آن را پاراف خواهد نمود و سپس صورت جلسه‌اصلاح متن را تنظیم و رونوشتی از آن را جهت طرفهای‌معاهده و برای کشورهایی که حق الحاق به آن را دارند ، ارسال خواهد کرد ، ب ـ چنانچه اعتراضی صورت گرفته باشد ، امین آن را به‌کشورهای امضا کننده و به کشورهای متعاهد منعکس‌خواهد نمود. ۳ ـ قواعد مندرج در بندهای ۱ و۲ مضافا در موردی که‌اعتبار متن به دو یا چند زبان تایید شده و سپس در انطباق آنها نقصی به نظر می‌رسد که حسب توافق کشورهای‌متعاهد باید تصحیح شود ، اعمال خواهد شد. ۴ ـ متن تصحیح شده از همان ابتدا جانشین متن ناقص‌خواهد شد مگر آن که کشورهای امضا کننده و دول متعاهدبه نحو دیگری تصمیم بگیرند. ۵ – اصلاح متن معاهده‌ای که به ثبت رسیده است ، به‌دبیرخانه سازمان ملل متحد اعلام خواهد شد. ۶ ـ اگر اشتباهی در نسخه مصدق یک معاهده دیده شودامین صورت جلسه‌ای در خصوص اصلاح آن تنظیم کرده ورونوشتی از آن جهت کشورهای امضا کننده و برای‌کشورهای متعاهد ارسال می‌نماید. ماده ۸۰ ثبت و انتشار معاهدات ۱ ـ معاهدات پس از لازم الاجرا شدن به دبیرخانه سازمان‌ملل متحد ارسال می گردند تا حسب مورد ، ثبت دبیرخانه ، بایگانی ، یا ثبت در سوابق شده و منتشر گردند. ۲ ـ انتصاب امین او را مجاز به انجام اقدامات مقرر در بنداخیر می‌نماید. ماده ۸۱ امضا عهدنامه حاضر جهت امضای کلیه کشورهای عضو سازمان‌ملل متحد یا نمایندگی‌های تخصصی یا آژانس بین المللیانرژی اتمی ، و نیز جهت هر طرف ملحق شده به

اساسنامه‌دیوان بین المللی دادگستری و یا هر کشور دیگر که توسط‌مجمع عمومی سازمان ملل متحد برای الحاق به عهدنامه‌دعوت گردیده است به نحو زیر ، مفتوح می‌باشد ، تا تاریخ‌نوامبر ۱۹۶۹ در وزارت امور خارجه اتریش ، و سپس تا ۲۰آوریل ۱۹۷۰ در مقر سازمان ملل متحد در نیویورك ماده ۸۲ تصویب عهدنامه حاضر مشروط به تصویب است اسناد تصویب به‌دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد. ماده ۸۳ الحاق عهدنامه حاضر برای الحاق هر کشور متعلق به هر کدام ازگروههای مذکور در ماده ۸۱ مفتوح خواهد بود اسنادالحاق به دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد. ماده ۸۴ لازم الاجرا شدن ۱ ـ عهدنامه حاضر در سی امین روز پس از تاریخ سپردن‌سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق لازم الاجرا خواهدشد. ۲ ـ عهدنامه حاضر برای هر کدام از کشورهایی که آن راپس از سپردن سی و پنجمین سند تصویب یا الحاق ، تنفیذکنند یا به آن ملحق شوند ، در سی امین روز پس از سپردن‌سند تصویب یا الحاق ، لازم الاجرا خواهد شد. ماده ۸۵ متون معتبر نسخه اصلی این عهدنامه که متون انگلیسی ، چینی ، اسپانیایی ، فرانسوی و روسی آن به طور یکسان معتبرهستند به دبیر کل سازمان ملل متحد تحویل خواهد گردید. نمایندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از سوی دولتهای‌متبوع خود به نحو مقتضی مجاز بوده‌اند ، عهدنامه حاضررا امضا نموده‌اند. وین بیست و سوم ماه یکهزار و نهصد و شصت و نه میلادی (عهدنامه در تاریخ بیست و سوم ماه مه ، یکهزار و نهصد وشصت و نه میلادی ازجانب کشورهای زیر ، امضا گردیده‌است افغانستان ، آرژانتین ، بارباداوس ، بولیوی ، برزیل ، کامبوج ، شیلی ، کلمبیا ، کنگو (برازاویل ، کستاریکا ، اکوادور ، فنلاند ، غنا ، گواتمالاـ ، گویان ، هندوراس ، ایران ، جاماییکا ، کنیا ، لیبریا ، ماداگاسکار ، مکزیک ، مراکش ، نپال ، نیجریه ، پرو ، فیلیپین ، سودان ، ترینیدا ، توباگو ، اروگویه ، یوگسلاوی و زامبیا).

اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری

فصل اول در تشکیل دیوان (ماده ۱ تا ۳۳)

ماده ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری که به موجب منشورملل متحد به عنوان رکن مهم قضایی سازمان تاسیس شده‌طبق مقررات این اساسنامه تشکیل یافته و انجام وظیفه‌خواهد نمود. فصل اول در تشکیل دیوان ماده ۲ ـ دیوان بین المللی دادگستری عبارت است از یك‌هیات قضات مستقل که بدون توجه به ملیت آنها از میان‌کسانی انتخاب می‌گردند که عالی‌ترین مقام اخلاقی را دارابوده و هر یك واجد شرایطی باشند که برای انجام مشاغل‌عالی قضایی در کشور خود لازم می‌باشند و یا از جمله‌متبحرین در علم حقوق باشند که تخصص آنها در حقوق بین المللی شهرت به سزایی دارد. ماده ۳ ـ ۱ ـ دیوان مزبور مرکب است از پانزده عضو بدون‌اینکه در میان آنها بیش از یك نفر تبعه یك دولت باشد. ۲ ـ در این مورد کسی که ممکن است تبعه بیش از یك‌دولت محسوب گردد تبعه کشوری محسوب خواهد شدکه معمولا در آنجا حقوق مدنی و سیاسی خود را اعمال‌می‌کند. ماده ۴ ـ ۱ ـ اعضا دیوان بین المللی دادگستری را مجمع‌عمومی و شورای امنیت از میان اشخاصی که اسامی آنها به‌وسیله دستجات ملی مربوط به دیوان دایمی داوری‌پیشنهاد می‌گردند طبق مقررات زیر انتخاب می‌نمایند. ۲ – در مورد اعضا ملل متحد که در دیوان دایمی داوری‌نماینده ندارد داوطلبان به وسیله دستجات ملی پیشنهادخواهند شد که دولتهای آنها برای این منظور و طبق‌شرایطی که به موجب ماده ۴۴ مقاوله نامه لاهه مورخ۱۹۰۷ راجع به تسویه مسالمت‌امیز اختلافات بین المللی‌برای اعضا دیوان دایمی داوری مقرر است معین‌می‌گردند. ۳ـ شرایطی که به موجب آن کشوری که طرف این‌اساسنامه است ولی عضو سازمان ملل متحد نیست‌می‌تواند در انتخاب اعضا دیوان شرکت کند در صورتی‌که موافقتنامه مخصوص وجود نداشته باشد توسط مجمع‌عمومی به توصیه شورای امنیت تعیین می‌شود. ماده ۵ ـ ۱ ـ سه ماه قبل از تاریخ انتخابات ، دبیرکل سازمان‌ملل متحد اعضا دیوان دایمی داوری را که تبعه دولتهایامضا کننده این اساسنامه می‌باشند و همچنین اعضا دستجات ملی را که طبق فقره دوم ماده ۴ معین شده‌اند کتبادعوت می‌نماید تا در مدت معینی به

معرفی اشخاصی كه‌موقعيت اشتغال مقام عضويت ديوان بين المللی دادگستری را حايز می‌باشند مبادرت كنند. ۲ ـ هيچ دسته‌ای نمی‌تواند در هيچ مورد بيش از چهار نفركه منتها دو نفر آنها از مليت خود آن دسته باشد معرفی كندو در هيچ مورد ممكن نيست بيش از دو برابر تعدادكرسی‌های خالی نامزد نمود. ماده ۶ ـ به هر دسته ملی توصيه می‌شود كه قبل از اقدام به‌تعيين داوطلبان با عالی‌ترين ديوان قضايی ، دستگاههای‌قضايی و از دانشكده‌های حقوق و فرهنگستان‌های ملی وشعبات ملی ، فرهنگستانهای بين المللی كه مخصوص‌مطالعات در علم حقوق می‌باشند مشورت كنند. ماده ۷ ـ ۱ ـ دبير كل صورتی از اسامی كسانی را كه به اين‌طريق معرفی شده‌اند به ترتيب حروف تهجی تنظيم‌می‌نمايد. فقط اين اشخاص قابل انتخاب خواهند بود مگردر موردی كه به موجب فقره دوم از ماده ۱۲ پيش بينی‌شده است ۲ ـ دبير كل اين صورت را به اطلاع مجمع عمومی وشورای امنيت می‌رساند. ماده ۸ ـ مجمع عمومی و شورای امنيت هر يك مستقلا اعضا ديوان را انتخاب می‌نمايد. ماده ۹ ـ در هر انتخاب ، انتخاب كنندگان بايد در مدنظربگيرند كه اشخاصی كه برای عضويت ديوان بين المللی دادگستری معين می‌شوند نه فقط بايد شخصا دارای‌شرايط مقرر باشند بلكه مجموعا بتوانند نماينده اقسام‌بزرگ تمدنها و مهمترين اسلوبهای قضايی جهان نيز باشند. ماده ۱۰ ـ ۱ ـ كسانی منتخب محسوب می گردند كه هم‌درمجمع عمومی و هم در شورای امنيت دارای اكثريت تام‌بوده‌اند. ۲ ـ در رای شورای امنيت خواه برای انتخاب قضات وخواه برای تعيين اعضا كميسيون مقرر در ماده ۱۲ هيچ‌فرقی بين اعضای دايم و غير دايم شورای امنيت گذاشته‌نخواهد شد. ۳ ـ هرگاه آرا مجمع عمومی و شورای امنيت به بيش ازيكنفر از اتباع يك دولت داده شود فقط مسن‌ترين آنها انتخاب می گردد. ماده ۱۱ ـ هر گاه پس از جلسه اول انتخابات باز كرسی‌هاخالی باقی بماند به طريق مذكور فوق به انتخاب دوم و درصورت لزوم به انتخابات سوم نيز مبادرت می گردد. ماده ۱۲ ـ هرگاه پس از سومين جلسه انتخابات بازكرسی‌هايی خالی بماند ممكن است در هر موقع خواه به‌درخواست مجمع عمومی وخواه به درخواست شورايامنيت كميسيون مشتركی مركب از شش عضو كه سه نفر ازآنها را مجمع عمومی و سه نفر ديگر را شورای امنيت‌معين می كند تشكيل شود تا برای كرسی خالی اسم يك نفررا به اكثريت تام معين و آن را به منظور انتخاب جداگانه به‌مجمع عمومی و به شورای امنيت پيشنهاد كنند. ۲ ـ كميسيون مشترك می‌تواند اسم هر شخصی را كه دارای‌شرايط مقرر بوده و حايز اتفاق آرا كميسيون باشد درصورت اسامی منظور دارد ولو اينكه اسم آن شخص درصورت اسامی اشخاصی كه به موجب ماده ۷ معرفی‌شده‌اند موجود نباشد. ۳ ـ هرگاه كميسيون مشترك تشخيص دهد كه نمی‌توانند به‌تامين انتخاب موفق گردد اعضا ديوان بين المللی دادگستری كه قبلا معين شده‌اند كرسی‌های خالی را درمدتی كه از طرف شورای امنيت معين می‌شود و از ميان‌اشخاصی كه در مجمع عمومی و در شورای امنيت دارای‌رای بوده‌اند پر می‌كنند. ۴ ـ هرگاه آرا قضات متساويا تقسيم شود رای مسن‌ترين‌آنها قاطع خواهد بود. ماده ۱۳ ـ ۱ ـ اعضا ديوان بين المللی دادگستری برای‌مدت ۹ سال انتخاب شده و قابل انتخاب مجدد نيزخواهند بود معذلك در مورد قضاتی كه در انتخاب اول‌اعضا ديوان معين می‌گردند مأموريت پنج نفر از آنها درانقضای ۳ سال و مأموريت پنج نفر ديگر در آخر ۶ سال‌خاتمه‌پذير می‌شود. ۲ ـ قضاتی را كه مأموريت آنها بايد در دوره مقدماتی سه‌ساله و شش ساله خاتمه يابد دبيركل ملل متحد فورا پس ازختم اولين انتخابات به وسيله قرعه معين می‌كند. ۳ ـ اعضا ديوان مادام كه جانشين آنها معين نشده است درشغل خود باقی خواهند بود و پس از تعيين جانشين نيزبكارهايی كه قبلا ـ به آنها رجوع شده است رسيدگی‌خواهند كرد. ۴ ـ در صورت استعفای يكی از اعضا ديوان بين المللی دادگستری آن استعفا به رييس ديوان مزبور داده می‌شود تابه دبيركل ملل متحد ابلاغ گردد ، به محض اين ابلاغ كرسی‌عضو مستعفی خالی محسوب می‌شود. ماده ۱۴ ـ پر كردن كرسی‌های خالی با قيد رعايت ترتيب‌ذيل به همان طريقی به عمل ميايد كه برای انتخابات اولی‌مقرر است دبيركل ملل متحد بايد در ظرف يك ماه ازتاريخ خالی شدن كرسی دعوتی را كه به موجب ماده ۵مقرر شده به عمل آورده و تاريخ انتخابات به وسيله‌شورای امنيت معين خواهند شد. ماده ۱۵ ـ مدت مأموريت عضو منتخب به جای عضوديگری كه هنوز مدت مأموريت او تمام نشده است همان‌بقيه مدت سلف او خواهد بود. ماده ۱۶ ـ ۱ ـ اعضا ديوان

نمی‌توانند هیچ مأموریت‌سیاسی یا اداری بعهده بگیرند و یا به شغلی مشتغل گردندکه جنبه حرفه‌ای داشته باشد. ۲ ـ در صورت تردید در این مورد حکم دیوان قطعی است ماده ۱۷ ـ ۱ ـ اعضا دیوان نمی‌توانند در هیچ کاری سمت‌نمایندگی یا مشاورتی و یا وکالت داشته باشند. ۲ ـ آنها نمی‌توانند در تسویه هیچ کاری که سابقا در آن‌سمت نمایندگی و یا مشاورت و یا وکالت یکی از طرفین ویا به سمت عضویت یک محکمه ملی و یا بین المللی و یایک هیات تحقیقی و یا به هر عنوان دیگری مداخله‌داشته‌اند شرکت کنند. ۳ ـ در صورت تردید حکم دیوان قاطع خواهد بود. ماده ۱۸ ـ ۱ ـ اعضا دیوان را نمی‌توان از شغل خود منفصل‌نمود مگر در صورتی که سایر اعضا متفقا رای دهند که‌دیگر آن عضو واجد شرایط مقرر نمی‌باشد. ۲ ـ دفتردار دیوان مراتب را رسما به دبیرکل ملل متحداطلاع می‌دهد. ۳ ـ به محض این ابلاغ کرسی عضو منفصل خالی محسوب‌می‌شود. ماده ۱۹ ـ اعضا دیوان در اجرا وظایف خود دارای مزایا ومصونیت‌های سیاسی خواهند بود. ماده ۲۰ ـ هر عضو دیوان باید قبل از تصدی شغل خود درجلسه علنی رسما تعهد نماید که مشاغل خود را در کمال‌بیطرفی و از روی نهایت وجدان انجام خواهد داد. ماده ۲۱ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری رییس و نایب‌رییس خود را برای مدت سه سال معین می‌نماید. تجدیدانتخاب آنها جایز است ۲ ـ دیوان دفتر دار و هر کارمند دیگری را که لازم باشدمعین می‌نماید. ماده ۲۲ ـ ۱ ـ مقر دیوان بین المللی دادگستری در لاهه‌خواهد بود معذلک دیوان مزبور می‌تواند در صورتی که‌مناسب بداند در جای دیگر مستقر گردد و اجرای وظیفه‌نماید. ۲ ـ رییس و دفتردار دیوان بین المللی در مقر دیوان مقیم‌خواهند بود. ماده ۲۳ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری همیشه در حال‌اشتغال خواهد بود مگر هنگام تعطیلات قضایی که اوقات‌و مدت آن را خود دیوان معین می‌نماید. ۲ ـ اعضا دیوان حق گرفتن مرخصی‌ها مرتب دارند تاریخ‌و مدت این مرخصی‌ها را خود دیوان با در نظر گرفتن مسافت بین لاهه و خانه اصلی اعضا معین خواهد نمود. ۳ـ جز در موارد مرخصی و یا عدم امکان حضور به علت‌ناخوشی یا به علت مهم دیگری که صحت آن را رییس‌دیوان تشخیص می‌دهد اعضا دیوان بین المللی دادگستری باید همیشه تحت اختیار دیوان مزبور باشند. ماده ۲۴ ـ ۱ ـ هرگاه نظر به علت خاصی یکی از اعضا دیوان تشخیص دهد که نباید در رسیدگی و به یک کارمعینی شرکت نماید مراتب را به اطلاع رییس می‌رساند. ۲ ـ هرگاه در چنین مواردی بین رییس و عضو دیوان‌اختلاف نظر باشد رای خود دیوان قاطع خواهد بود. ۳ ـ در صورت عدم توافق میان اعضا دیوان و رییس آن ، حکم دادگاه قطعی است ماده ۲۵ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری باید اختیارات‌خود را درجلسه علنی انجام دهد مگر اینکه به موجب این‌اساسنامه غیر از این تصریح شده باشد. ۲ ـ با قید اینکه عده قضات حاضر برای تشکیل دیوان بین المللی دادگستری به کمتر از دوازده نرسد نظامنامه دیوان‌مزبور می‌تواند مقرر دارد که یک یا چند نفر از قضات به‌نوبت و بر حسب اوضاع ممکن است از شرکت در جلسات‌معاف گردند. ۳ ـ برای اینکه دیوان بتواند تشکیل گردد حد نصاب نه نفرکافی خواهد بود. ماده ۲۶ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری می‌تواند در هرموقع بنا به تشخیص خود یک یا چند شعبه که لا اقل مرکب‌از سه نفر باشد تشکیل دهد تا به دعاوی از یک طبقه معین‌مثلا به دعاوی راجع به کار و یا راجع به ترانزیت وارتباطات رسیدگی نماید. ۲ ـ دیوان مزبور می‌تواند در هر موقع برای رسیدگی به یک‌کار معین شعبه‌ای تشکیل دهد. عده قضات این شعبه راخود دیوان با رضایت طرفین دعوی معین می‌نماید. ۳ ـ شعبه‌های مذکور در این ماده در صورتی که طرفین‌تقاضا نمایند حکم خواهند داد. ماده ۲۷ ـ هر حکمی که به وسیله شعبه‌های مذکور در ماده۲۶ و ۲۹ داده شود به منزله حکمی خواهد بود که خوددیوان داده باشد. ماده ۲۸ ـ شعبه‌های مذکور در ماده ۲۶ و ۲۹ می‌توانند بارضایت طرفین در خارج از لاهه منعقد گشته و اجرای‌وظیفه نمایند. ماده ۲۹ ـ به منظور پیشرفت سریع امور همه ساله دیوان بین المللی دادگستری یک شعبه مرکب از پنج قاضی‌تشکیل خواهد داد تا در صورت درخواست طرفین‌رسیدگی اختصاری نماید. بعلاوه دو نفر قاضی نیز معین‌خواهد شد تا جای هر قاضی را که نتواند در محاکمه‌شرکت کند بگیرند. ماده ۳۰ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری به موجب آیین نامه طرز انجام وظایف و اختیارات و مخصوصا آیین‌دادرسی خود را معین می‌نمایند. ۲ ـ آیین نامه دیوان مزبور می‌تواند وجود معاونینی را پیش‌بینی نماید که در خود دیوان یا در شعبه‌های آن بدون‌داشتن حق رای

حضور به هم رسانند. ماده ۳۱ ـ ۱ ـ قضاتی که ملیت هر یک از طرفین دعوی رادارند حق خواهند داشت در رسیدگی به دعوایی که دردیوان بین المللی دادگستری مطرح است شرکت نمایند. ۲ ـ اگر در دیوان مزبور یک قاضی از ملیت کشور اطراف‌دعوی باشد هر طرف دیگر می‌تواند شخصی را به انتخاب‌خود معین نماید تا به عنوان قاضی در محاکمه شرکت کند.این شخص باید حتی الامکان از میان کسانی انتخاب گرددکه طبق ماده ۴ و۵ معرفی شده‌اند. ۳ ـ هرگاه در میان قضات دیوان هیچکس از ملیت اطراف‌دعوی وجود نداشته باشد هر یک از آنها می‌تواند یک نفرقاضی به طریقی که در فقره پیش مذکور است معین کند. ۴ ـ مفاد این ماده در مورد ماده ۲۶ و ۲۹ نیز رعایت خواهدشد در این موارد رییس دیوان از یک و در صورت لزوم ازدو نفر از اعضا دیوان که شعبه راتشکیل می‌دهند تقاضاخواهد کرد که جای خود را با اعضایی که ملیت اطراف‌ذینفع را دارند واگذار کنند و اگر در میان اعضا عضوی ازملیت اطراف دعوی نباشد و یا در صورت بودن آن عضونتواند در محاکمه شرکت کند جای خود را به قضاتی که‌اطراف دعوی مخصوصا معین کرده‌اند خواهند داد. ۵ ـ هرگاه در یک محاکمه چندین طرف مشترك المنفعه‌باشند تمام آنها از حیث اجرای مقررات فوق در حکم یک‌طرف خواهند بود. در صورت تردید حکم دیوان قاطع‌است ۶ ـ قضاتی که به نحو مذکور در فقره ۲ و ۳و ۴ این ماده‌معین می‌شوند باید مقررات ماده ۲ و فقره دوم از ماده ۱۷ وهمچنین مقررات ماده ۲۰ و ۲۴ این اساسنامه درباره آنهارعایت گردد. قضات مزبور در پایه تساوی کامل باهمقطاران خود را رای شرکت خواهند کرد. ماده ۳۲ ـ ۱ ـ اعضا دیوان مقرری سالیانه دریافت خواهندنمود. ۲ ـ به رییس دیوان فوق العاده مخصوص سالیانه پرداخت‌می‌شود. ۳ ـ نایب رییس دیوان برای هر روزی که شغل ریاست را انجام می‌دهد فوق العاده مخصوص دریافت خواهدداشت ۴ ـ قضات غیر از اعضا دیوان که به موجب ماده ۳۱ معین‌می‌شوند برای هر روز که انجام وظیفه می‌نمایند حق‌الزحمه‌ای دریافت خواهند نمود. ۵ ـ مقرری و فوق العاده و حق الزحمه‌های مذکور در فوق را مجمع عمومی معین می‌نماید میزان آنها را نمی‌توان درمدت مأموریت قضات پایین آورد. ۶ ـ مقرری دفتردار را مجمع عمومی بنا به پیشنهاد دیوان‌تعیین خواهد کرد. ۷ ـ شرایطی را که به موجب آن درباره قضات دیوان بین المللی دادگستری و دفتردار آن مبلغی به عنوان وظیفه‌برقرار می‌گردد و همچنین شرایطی را که طبق آن بایدمخارج سفر قضات و دفترداری به آنها مسترد گردد آیین نامه‌ای معین خواهد نمود که به تصویب مجمع عمومی‌رسیده است ۸ ـ مقرری و فوق العاده و حق الزحمه‌ها از هر گونه مالیات‌معاف می‌باشند. ماده ۳۳ ـ مخارج دیوان بین المللی دادگستری به نحوی که‌از طرف مجمع عمومی معین می‌شود بعهده سازمان ملل‌متحد خواهد بود.

فصل دوم صلاحیت دیوان بین المللی دادگستری (ماده ۳۴ تا ۳۸)

ماده ۳۴ ـ ۱ ـ فقط دولتهای می‌توانند به دیوان بین المللی دادگستری رجوع کنند. ۲ ـ دیوان مذبور می‌تواند طبق شرایط مقرر در آیین نامه‌خود در مورد دعاوی که به دیوان رجوع شده است ازموسسه‌های بین المللی عمومی اطلاعات بخواهند و نیزاطلاعاتی را که این موسسات مبتکر به دیوان می‌دهنددریافت خواهد کرد. ۳ ـ هرگاه در ضمن دعوایی که به دیوان رجوع گردیده‌تفسیر سند تاسیس یک موسسه بین المللی عمومی و یاتفسیر قرارداد بین المللی که به موجب آن سند قبول شده‌است مطرح و مباحثه گردد دفتر دیوان باید صورتجلسات کتبی محاکمه را به اطلاع آن موسسه برساند. ماده ۳۵ ـ ۱ ـ دولت‌های امضا کننده این اساسنامه حق‌رجوع به دیوان بین المللی دادگستری را دارند. ۲ ـ شرایطی که به موجب آن سایر دولتهای می‌تواند بارعایت مقررات خاص عهدنامه‌های جاری به دیوان مزبوررجوع کنند از طرف شورای امنیت معین خواهد شد بدون‌اینکه در هیچ مورد در آن شرایط برای اطراف دعوی یک‌عدم تساوی در مقابل دیوان تولید گردد. ۳ ـ هرگاه دولتی که عضو ملل متحد نمی‌باشد طرف دعوی‌واقع گردد دیوان بین المللی دادگستری سهمیه‌ای را که بایدآن دولت در مخارج دیوان محتمل گردد معین خواهد نمودمعذلك اگر آن دولت در مخارج دیوان شرکت داشته باشددیگر اجرای این حکم مورد نخواهد داشت ماده ۳۶ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری نسبت به

کلیه‌اموری که اطراف دعوی به آن رجوع می‌کنند و همچنین‌نسبت به موارد خاصی که به موجب منشور ملل متحد یا به‌موجب عهدنامه و قراردادهای جاری پیش بینی شده است‌صلاحیت رسیدگی دارد. ۲ ـ دولتهای امضا کننده این اساسنامه می‌توانند در هرموقع اعلام دارند که قضاوت اجباری دیوان بین المللی دادگستری را نسبت به تمام اختلافاتی که جنبه قضایی‌داشته و مربوط به موضوعات ذیل باشد در مقابل هردولت دیگری که این تعهد را متقبل گردد به خودی خود وبدون قرارداد خاصی قبول می‌نمایند الف تفسیر یک عهدنامه ب هر مسأله که موضوع حقوق بین المللی باشد. ج حقیقت هر امری که در صورت ثبوت ، نقض یک تعهد بین المللی محسوب می‌گردد. د) نوع و میزان غرامتی که باید برای نقض یک تعهد بین المللی داده شود. ۳ ـ اعلامیه‌های مذکور در بالا ممکن است بدون هیچ قید ویا به شرط معامله متقابله با چند دولت و یا با بعضی از آنهاو یا برای مدت معینی به عمل آید. ۴ ـ این اعلامیه‌ها به دبیرکل سازمان ملل متحد تسلیم‌می‌گردند و مشارالیه رونوشت آن را به امضا کنندگان این‌اساسنامه و همچنین به دفتر دیوان بین المللی دادگستری ارسال می‌دارد. ۵ ـ اعلامیه‌هایی که به موجب ماده ۳۶ اساسنامه دیوان‌دایمی دادگستری بین المللی صادر شده و هنوز معتبر است‌در روابط بین امضا کنندگان این اساسنامه در حکم آن‌خواهد بود که قضات اجباری بین المللی دادگستری برای‌بقیه مدت مذکور در آن اعلامیه‌ها و بر طبق مقررات آنهاقبول شده است ۶ ـ در صورت اختلاف راجع به صلاحیت دیوان حکم‌دیوان قاطع است ماده ۳۷ ـ هرگاه به موجب یک عهدنامه یا قراردادی که‌هنوز معتبر است ارجاع اختلاف به هیات قضاتی پیش‌بینی‌شده باشد که بایستی از طرف جامعه ملل یا دیوان دایمی دادگستری بین المللی تشکیل گردد. نسبت به امضا کنندگان این اساسنامه آن هیات قضات عبارت خواهد بوداز دیوان بین المللی دادگستری . ماده ۳۸ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری که مأموریت دارداختلافاتی را که به او رجوع می‌شود بر طبق حقوق بین المللی حل و فصل نماید. موازین زیر را اجرا خواهدکرد. الف عهدنامه‌های بین المللی را اعم از عمومی وخصوصی که به موجب آن قواعدی معین شده است که‌طرفین اختلاف این قواعد را به رسمیت شناخته‌اند. ب رسوم و عرف بین المللی به منزله دلیل و رویه‌ای‌معمول مثل یک اصل حقوقی قبول شده است ج اصول عمومی حقوقی که مقبول ملل متمدن است د) با رعایت حکم ماده ۵۹ تصمیمات قضایی و عقایدبرجسته‌ترین مبلغین ملل مختلف را به منزله وسایل فرعی‌برای تعیین قواعد حقوقی ۲ ـ مقررات این ماده حقی را که دیوان دادگستری بین المللی دارد و به موجب آن می‌تواند در صورت‌تقاضای طرفین درباره آن به نحوی تساوی طبق قانون حکم‌دهد خللی وارد نمیاورد.

فصل سوم ـ آیین دادرسی (ماده ۳۹ تا ۶۴)

ماده ۳۹ ـ زبان‌های رسمی دیوان بین المللی دادگستری فرانسه و انگلیسی است هرگاه طرفین دعوی موافقت‌نمایند که تمام جریان کار به زبان فرانسه به عمل آید حکم‌نیز به زبان فرانسه امضا خواهد شد هرگاه طرفین دعوی‌توافق نمایند که تمام جریان کار به زبان انگلیسی به عمل‌آید حکم نیز به زبان انگلیسی داده می‌شود. ۲ ـ در صورت نبودن موافقتی برای تعیین زبانی که باید استعمال شود طرفین دعوی می‌توانند در تقریرات خود هریک از این دو زبان را که ترجیح می‌دهند بکار برند و حکم‌دیوان نیز به فرانسه و انگلیس داده خواهد شد. در این‌صورت خود دیوان معین می‌کند که کدامیک از این دو نص معتبر خواهد بود. ۳ ـ دیوان به درخواست هر طرفی اجازه خواهد داد که آن طرف زبانی غیر از فرانسه یا انگلیسی به کار برد. ماده ۴۰ ـ ۱ ـ دعاوی به اقتضا مورد یا به وسیله ابلاغ توافق‌طرفین دعوی و یا به وسیله دادخواستی که به دفتر دار داده‌می‌شود به دیوان رجوع می‌شود. در هر دو صورت بایدموضوع اختلاف و طرفین دعوی معین گردد. ۲ ـ دفتردار فورا عرضحال را بهر ذینفعی ابلاغ می‌کند. ۳ ـ و نیز نامبرده موضوع را به وسیله دبیرکل سازمان ملل‌متحد به اطلاع اعضا و ملل متحد و همچنین به اطلاع‌دولتهایی که حق رجوع به دیوان دارند می‌رساند. ماده ۴۱ ـ ۱ ـ دیوان بین المللی دادگستری اختیار دارد درصورتی که تشخیص دهد که اوضاع و احوال ایجاب می‌کنداقداماتی را که باید برای حفظ حقوق طرفین موقتا به عمل‌آید انجام دهد. ۲ ـ تا صدور حکم قطعی تعیین این اقدامات باید فورا به‌طرفین اختلاف و

به شورای امنیت ابلاغ گردد. ماده ۴۲ ـ ۱ ـ نمایندگی طرفین در دیوان بین المللی دادگستری بعهده کسانی است که از طرف آنها معین‌می‌شوند. ۲ ـ طرفین می‌توانند در صحن و محضر دیوان از مشاورین‌حقوقی و وکلای دادگستری کمک بگیرند. ۳ ـ نمایندگان و مشاوران و وکلای طرفین در صحن ومحضر دیوان دارای مزایا و مصونیت‌هایی خواهند بود که‌برای انجام آزادانه وظایف آنها لازم می‌باشد. ماده ۴۳ ـ ۱ـ آیین رسیدگی دو مرحله دارد یکی کتبی ودیگری شفاهی ۲ ـ آیین کتبی عبارت است از ابلاغ لوایح متقابل وعندالاقتضا جواب آنها به قاضی و بطرف و همچنین ازابلاغ لوایح و مدارک مربوط به دعوی ۳ ـ ابلاغ به وسیله دفتردار و به ترتیب در مدتی که از طرف‌دیوان معین می‌شود به عمل میاید. ۴ ـ رونوشت مصدق هرگونه اوراق که یکی از طرفین‌می‌دهد باید به طرف دیگر ابلاغ شود. ۵ ـ آیین شفاهی عبارت است از استماع اظهارات شهود وکارشناسان و نمایندگان و مشاورین حقوق وکلای دعاوی ماده ۴۴ ـ برای ابلاغ به هر کسی غیر از نمایندگان ومشاوران و وکلای طرفین بین المللی دادگستری مستقیما به‌دولتی مراجعه خواهد کرد که ابلاغ در خاک آن دولت‌می‌بایستی تسلیم شود. ۲ ـ همین ترتیب در مواردی که بایستی مدارکی در محل‌جمع آوری شود نیز صدق می‌کند. ماده ۴۵ ـ رسیدگی تحت ریاست و در صورت غیبت اوتحت ریاست نایب رییس به عمل میامد. در صورت غیبت هر دو ریاست بعهده قدیمی‌ترین قاضیاز میان قضات حاضر خواهد بود. ماده ۴۶ ـ جلسه رسیدگی علنی است مگر اینکه خوددیوان تصمیم دیگری بگیرد یا اینکه طرفین درخواست‌نماید که جلسه بدون حضور تماشاچی تشکیل شود. ماده ۴۷ ـ ۱ ـ در هر جلسه صورت جلسه‌ای تهیه خواهدشد که به امضا رییس و دفتردار می‌رسد. ۲ ـ فقط این صورتجلسه اعتبار سند رسمی خواهد داشت ماده ۴۸ ـ دیوان بین المللی دادگستری برای اداره کردن‌جریان دعوی و تعیین ترتیبات و مهلت‌هایی که باید هر یک‌از طرفین بر طبق آن آخرین تقاضای خود را از دیوان بنمایدقرارهایی صادر و هر اقدامی را که برای اقامه ادله مقتضی‌باشد به عمل میاورد. ماده ۴۹ ـ دیوان بین المللی دادگستری می‌تواند حتی قبل ازشروع جلسه از نمایندگان طرفین بخواهد که تمام مدارک راتقدیم و کلیه توضیحات خود را ارایه نماید. در صورتامتناع این نکته را دیوان منظور نظر خواهد داشت ماده ۵۰ ـ دیوان می‌تواند هرگاه لازم باشد یک تحقیق و یایک امر مشورتی را به هر شخص یا هیات یا دفتر یاکمیسیون و یا موسسه‌ای که خود دیوان انتخاب می‌کندرجوع نماید. ماده ۵۱ ـ در جریان محاکمه کلیه سوالات مقتضی از شهودو کارشناسان بر طبق ترتیباتی به عمل میاید که دیوان بین المللی دادگستری در آیین نامه مذکور در ماده ۳۰ مقررخواهد داشت ماده ۵۲ ـ پس از آنکه در مواعد مقرر اسناد و مدارک‌دریافت و اظهارات شهود استماع گردید دیوان می‌تواند هرشهادت یا مدرک جدیدی را که یکی از طرفین بخواهدبدون رضایت طرف دیگر به او بدهد رد نماید. ماده ۵۳ ـ ۱ ـ اگر یکی از طرفین در جلسه رسیدگی حاضرنشود یا از ابراز دلایل خودداری نماید طرف دیگر می‌تواندازدیوان تقاضا نماید که بر طبق درخواست‌های او حکم‌بدهد. ۲ ـ قبل از اینکه دیوان این تقاضا را بپذیرد باید مطمین گرددکه نه فقط طبق ماده ۳۶ و ۳۷ صلاحیت رسیدگی دارد بلکه‌درخواست‌های مزبور هم از نقطه نظر حقوقی و هم از نظرعملی صحیح و با اساس می‌باشد. ماده ۵۴ ـ ۱ ـ وقتی که نمایندگان و مشاورین و وکلای‌طرفین تمام وسایلی را که مفید می‌دانند تحت نظر دیوان‌بکار بردند رییس ختم محاکمه را اعلام می‌نماید. ۲ ـ سپس هیات داوران برای مشورت به اتاق مشاورمی‌روند. ۳ ـ مشاوره داوران باید محرمانه به عمل آمده و سری‌بماند. ماده ۵۵ ـ احکام داوران به اکثریت قضات حاضر صادرمی‌شود. ۲ ـ در صورت تساوی آرا رای رییس و یا کسی که جانشین‌او می‌باشد قاطع خواهد بود. ماده ۵۶ ـ ۱ ـ حکم باید موجه باشد.(مستدل و مستندباشد) ۲ ـ اسامی قضاتی که در صدور حکم شرکت کرده‌اند بایددر حکم قید گردد. ماده ۵۷ ـ هرگاه حکم کلا به اتفاق آرا قضات صادر نشده‌باشد هر قاضی حق خواهد داشت شرح عقیده شخصی‌خود را ضمیمه حکم کند. ماده ۵۸ ـ حکم باید به امضا رییس و دفتردار برسد و درجلسه علنی که نمایندگان طرف حسب المقر به آنجادعوت شده باشند خوانده می‌شود. ماده ۵۹ ـ احکام دیوان فقط درباره طرفین اختلاف ودرموردی که موضوع حکم بوده الزام آور است ماده ۶۰ ـ احکام دیوان قطعی و غیر قابل استیناف است درصورت اختلاف در مورد معنی و حدود حکم و دیوان‌می‌تواند به درخواست هر طرفی آن

را تفسیر نماید. ماده ۶۱ ـ ۱ـ تجدیدنظر در حکم را نمی‌توان از دیوانتقاضا نمود مگر در صورت کشف یک امری که در قضیه‌اثر قطعی داشته و قبل از صدور حکم ، خود دیوان و طرفی که تقاضای تجدیدنظر می‌نماید از وجود آن امر اطلاع‌نداشته‌اند و از ناحیه طرف مزبور هم تقصیری برای این‌عدم اطلاع نبوده است ۲ ـ آیین تجدیدنظر بر طبق حکمی شروع می‌شود که ازطرف دیوان صادر شده و به موجب آن صراحتا وجود امرجدیدی را که دارای کیفیات لازم برای امکان تجدیدنظرمی‌باشد اشاره کرده و از این حیث درخواست تجدیدنظررا قابل قبول اعلام می‌دارد. ۳ ـ دیوان می‌تواند شروع آیین تجدیدنظر را به اجرای قبلی‌حکم متوقف سازد. ۴ ـ درخواست تجدیدنظر باید در ظرف ۶ ماه از تاریخ‌کشف امر جدید به عمل آید. ۵ ـ پس از انقضای ده سال از تاریخ حکم هیچ درخواستتجدیدنظر امکان‌پذیر نخواهد بود. ماده ۶۲ ـ ۱ ـ هرگاه دولتی تشخیص بدهد که قضاوتی که به‌عمل آمده به یکی از علایق حقوقی آن مربوط می‌شودمی‌تواند برای دخالت در قضیه به دیوان عرضحال بدهد. ۲ ـ در مورد این تقاضا رای دیوان قاطع است ماده ۶۳ ـ ۱ ـ هرگاه امر مربوط به تفسیر قراردادی باشد که‌دران قرارداد دولتهای دیگر غیر از طرفین اختلاف شرکت‌داشته‌اند ، دفتر دار باید بدون درنگ مراتب را به اطلاع آن‌دولتها برساند. ۲ ـ هر یک از این دولتها حق دارد که وارد محاکمه شود و درصورت اعمال این حق تفسیری که به موجب حکم دیوان‌به عمل میاید درباره او نیز الزام‌آور خواهد بود. ماده ۶۴ ـ هر یک از اطراف دعوی مخارج محاکمه مربوط‌به خود را متحمل خواهد شد مگر اینکه دیوان ترتیب‌دیگری مقرر نماید.

فصل چهارم در آرا مشورتی (ماده ۶۵ تا ۶۸)

ماده ۶۵ ـ دیوان می‌تواند در هر مسأله قضایی به تقاضای‌هر سازمان یا موسسه‌ای که منشور ملل متحد به او اجازه‌چنین تقاضا را می‌دهد و یا بر طبق مقررات آن منشورمی‌تواند این اقدام را به عمل آورد رای مشورتی بدهد. ۲ ـ مسایلی که در مورد آن رای مشورتی دیوان خواسته‌می‌شود باید ضمن عرضحال کتبی بیان ودر عرضحال‌مزبور آن مسایل باید با عبارت صریح شرح داده شود. هرنوع مدارکی که ممکن است موجب روشن کردن مسیله‌باشد باید به عرضحال ضمیمه گردد. ماده ۶۶ ـ ۱ـ دفتردار فورا عرضحالی را که به موجب آن‌درخواست رای مشورتی به عمل آمده به تمام دولتهایی که‌حق اقامه دعوی در دیوان دارند ابلاغ می‌نماید. ۲ ـ به علاوه ، دفتردار باید به موجب ابلاغ مخصوص ومستقیم به هر دولتی که حق اقامه دعوی در دیوان و یا یک‌سازمان بین المللی که به تشخیص دیوان و یا در صورتی که‌دیوان به تشخیص رییس دیوان توانایی دادن اطلاعات لازم‌را داشته باشد اطلاع دهد که دیوان حاضر است درموعدی که رییس معین می‌نماید اظهاریه‌های کتبی دریافت‌و یا بیانات شفاهی آنها را در جلسه علنی که برای این‌منظور تشکیل می‌یابد استماع کند. ۳ ـ هرگاه یکی از این دولتها که ابلاغ مخصوص منظور درفقره دوم این ماده نسبت به او عمل نیامده است به دادن‌اظهاریه کتبی و یا به بیان توضیحات شفاهی اظهار میل کنددر مورد این تقاضا رای دیوان قاطع خواهد بود. ۴ ـ دولتها یا موسسه‌هایی که لوایح کتبی یا توضیحات‌شفاهی داده‌اند اجازه داده می‌شود که لوایح و توضیحات‌دولتها با سازمانهای دیگر را به طریق و در مدتی که در هرمورد بخصوص از طرف دیوان و در صورت دایر نبودن آن‌از طرف رییس معین می‌شود مورد بحث و اظهار نظر قراردهند و برای این منظور دفتردار در موعد مقتضی‌اظهاریه‌های کتبی را به دولتها و موسساتی که خود آنها نیزاظهاریه‌هایی تقدیم داشته‌اند ارسال می‌دارد. ماده ۶۷ ـ دیوان رای مشورتی خود را در جلسه علنی اعلام‌می‌دارد و مراتب قبلاً به دبیرکل و نمایندگان اعضا سازمان‌ملل متحد و دولتهای دیگر و به نمایندگان تاسیسات بین المللی که مستقیما ذینفع می‌باشند اطلاع داده می‌شود. ماده ۶۸ ـ دیوان باید در حین اجرای وظایف مشورتی خودمقررات این اساسنامه را در مورد اختلافات مطروحه‌ای که‌قابل اعمال می‌داند تا سرحد امکان مراعات کند.

فصل پنجم ــ اصلاحات (ماده ۶۹ تا ۷۰)

ماده ۶۹ ـ اصلاحات این اساسنامه به همان طریقی به عمل میاید که برای اصلاحات منشور ملل متحد مقرر است‌ولی مشروط و منوط به تصمیماتی خواهد بود که مجمع‌عمومی بنا به توصیه شورای امنیت برای شرکت دولتهاییاتخاذ می‌نماید که این اساسنامه را امضا کرده‌اند ولی‌عضو سازمان ملل متحد نمی‌باشد. ماده ۷۰ ـ دیوان می‌تواند اصلاحاتی را که به تشخیص اولازم است در این اساسنامه به عمل آید به وسیله ابلاغ کتبی‌دبیرکل سازمان ملل متحد پیشنهاد نماید تا طبق مقررات‌ماده ۶۹ مورد اتخاذ واقع شود.

ضمیمه عهدنامه وین

۱ ـ روش سازش ـ مربوط به بند (ب) ماده ۶۶ عهدنامه ۱ ـ دبیر کل سازمان ملل متحد فهرستی از سازش‌دهندگان را که مرکب از حقوقدانان واجد صلاحیت‌باشد، تهیه و نگهداری خواهد نمود. بدین منظور از هرکشور عضو سازمان ملل متحد یا طرف عهدنامه حاضردعوت خواهد شد تا اسامی دو نفر سازش دهنده راپیشنهاد نماید. اسامی افراد که بدین نحو پیشنهاد می‌شوند فهرست مورد نظر را تشکیل خواهد داد. مدت خدمت سازش دهندگان منجمله مدت خدمت فردی که برای اشغال پستی که به طور اتفاق بلاتصدی مانده است پیشنهاد می‌شود، پنج سال قابل تمدید خواهد بود.سازش دهنده ای که مدت خدمت او خاتمه یافته است کار خود را در ارتباط با وظایفی که به موجب بند ذیل به وی محول شده ادامه‌خواهد داد. ۲ ـ وقتی که تقاضایی که طبق ماده ۶۶ به دبیر کل تسلیم‌می‌شود، دبیرکل اختلاف را در کمیسیون سازشی که به‌ترتیب زیر تشکیل یافته است مطرح می‌نماید کشور یا کشورهایی که یک طرف اختلاف را تشکیل می‌دهند دو سازش دهنده را به ترتیب زیر انتخاب می‌نماید الف ـ یک سازش دهنده تبعه کشور طرف اختلاف یا یکی از کشورهای طرف اختلاف که ممکن است از فهرست‌مذکور در بند یک انتخاب شود یا از خارج آن و ب ـ یک سازش دهنده که تبعه کشور طرف اختلاف یاکشورهای طرف اختلاف نبوده و می‌باید از فهرست مذکورانتخاب شود. کشور و کشورهایی که طرف دیگر اختلاف را تشکیل‌می‌دهند به همین ترتیب و سازش دهنده را انتخاب می کنندچهار سازش دهنده منتخب طرفین باید در ظرف ۶۰ روزاز تاریخی که دبیرکل سازمان ملل تقاضا را دریافت کرده‌است منصوب شوند. شصت روز پس از آخرین انتصاب چهار سازش دهنده‌مزبور، شخص پنجمی را از همان فهرست به عنوان رئیس‌برخواهند گزید. اگر در مهلت مقرر برای انتصاب رئیس یا یکی از سازش‌دهندگان منصوب نشده باشد دبیرکل تا شصت روز پس ازانقضای مهلت مزبور، به انتصاب اقدام خواهد کرد. دبیرکل می‌تواند خواه یکی از اشخاص مندرج در فهرست‌و خواه یکی از اعضای کمیسیون حقوق بین‌الملل را به‌عنوان رئیس معین نماید. در صورت توافق طرفین اختلاف‌هر کدام از مهلت‌ها قابل تمدید می‌باشد. هرگاه پست یکی از سازش دهندگان خالی بماند انتصاب جانشین طبق همان ترتیبات خاصی انجام خواهد شد که درخصوص انتصاب بدوی رعایت شده است ۳ ـ کمیسیون سازش در خصوص آیین رسیدگی خودتصمیم خواهد گرفت در صورت توافق طرفین اختلاف کمیسیون می‌تواند هر طرف عهدنامه را دعوت کند تانظریات خود را شفاها یا کتبا به آن تسلیم نماید. تصمیمات‌و توصیه‌های کمیسیون به اکثریت آرای پنجگانه آن اتخاذ وتصویب می‌شود. ۴ـ کمیسیون می‌تواند طرفهای اختلاف را متوجه هرگونه تدابیری نماید که حل و فصل دوستانه اختلافشان را تسهیل می‌کند. ۵ ـ کمیسیون اظهارات طرفهای اختلاف را استماع خواهدنمود. ادعاها و ایرادات را بررسی و به آنان پیشنهاداتی‌خواهد کرد که آنها را برای حل و فصل دوستانه اختلاف یاری می‌نماید. ۶ ـ کمیسیون ظرف دوازده ماه پس از تشکیل گزارش کارخود را تهیه خواهد نمود. گزارش کمیسیون به دبیرکل‌تسلیم می‌شود و به آگاهی طرفهای اختلاف خواهد رسید. گزارش مزبور منجمله نتیجه گیریهای حاصله در خصوص وقایع و جنبه‌های حقوقی قضیه برای طرفهای اختلاف‌الزام آور نیست و فقط بیان توصیه‌هایی است که جهت‌بررسی به طرفها پیشنهاد می‌شود تا حل و فصل دوستانه‌اختلاف تسهیل گردد. ۷ ـ دبیرکل کمکها و تسهیلاتی را که کمیسیون سازش به آن‌نیازمند می‌باشد فراهم می‌آورد. مخارج کمیسیون را سازمان ملل متحد

تامین می‌نماید. ۲ ـ اعلامیه‌ها و قطعنامه‌های کنفرانس سازمان ملل متحد درباره حقوق معاهدات اعلامیه مربوط به ممنوعیت اجبار نظامی سیاسی یا اقتصادی در انعقاد معاهدات کنفرانس سازمان ملل متحددر خصوص حقوق معاهدات با تایید این اصل که هر معاهده لازم الاجرایی برای طرفین آن تعهد آور بوده و باید از جانب آنها با حسن‌نیت اجراگردد، با تاکید بر این اصل تساوی حاکمیت کشورها. با اعتقاد به این که کشورها جهت انجام هر اقدامی مربوط‌به انعقاد معاهده باید از آزادی کامل برخوردار باشند با ابراز تاسف از این که در گذشته کشورها مجبور بوده‌اندتحت فشار و تضییقات گوناگون دیگر کشورها معاهداتی‌منعقد کنند، و با تمایل به حصول اطمینان از این که در آتیه هیچ کشوری نتواند چنین تضییقاتی را در ارتباط با انعقادیک معاهده اعمال نماید. ۱ ـ توسل به تهدید یا اعمال هرگونه فشار اعم از نظامی سیاسی یا اقتصادی را که یک کشور به منظور مجبور کردن‌کشوری دیگر در انجام اقدامات مربوط به انعقاد معاهده وبرخلاف اصول تساوی حاکمیت کشورها و آزادی اراده به‌کار می‌برد، رسما محکوم می‌نماید. ۲ ـ تصمیم می‌گیرد که اعلامیه حاضر بخشی از پیمان نهایی‌کنفرانس راجع به حقوق معاهدات باشد. کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات با اعتقاد این که معاهدات چند جانبه مربوط به تدوین وتوسعه مترقیانه حقوق بین‌الملل یا آنهایی که موضوع وهدفشان برای کلیه جامعه بین المللی واجد نفعی است باید برای مشارکت همه کشورهای جهان مفتوح باشند و باتوجه به این که مواد ۸۲ و ۸۳ عهدنامه وین در خصوص‌حقوق معاهدات به مجمع عمومی اجازه دهد، تا ازکشورهایی که عضو سازمان ملل متحد یا یکی ازسازمانهای خاص فرعی آن یا آژانس بین المللی اتمی‌نیستند و یا به اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری ملحق‌نشده‌اند، مخصوصا دعوت نماید تا عضویت عهدنامه مزبور را بپذیرند. ۱ ـ از مجمع عمومی دعوت می‌کند که مسأله ارسال دعوت‌نامه را در بیست و چهارمین اجلاسیه خود مورد بررسی‌قرار دهد تا مشارکت بیشترین تعداد ممکن در عهدنامه وین در خصوص حقوق معاهدات تأمین گردد. ۲ ـ امیدوار است که کشورهای عضو سازمان ملل متحدبکوشند تا منظور اعلامیه حاضر را تحقق بخشند. ۳ ـ از دبیر کل سازمان ملل متحد تقاضا می‌کند توجه مجمع عمومی را به اعلامیه حاضر جلب نماید. ۴ ـ تصمیم می‌گیردکه اعلامیه حاضر بخشی از پیمان نهایی کنفرانس ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات باشد. قطعنامه مربوط به ماده یک عهدنامه وین در خصوص حقوق معاهدات کنفرانس کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات با یاد آوری این که مجمع عمومی سازمان ملل متحد درقطعنامه شماره (۱۲) ۳۱۶۶ مورخ ۵ دسامبر ۱۹۶۶ خودطرح پیشنهادی مواد فصل دوم گزارش کمیسیون حقوق بین‌الملل (هیجدهمین اجلاسیه آن را به کنفرانس تسلیم‌داشته است با توجه به اینکه مواد طرح پیشنهادی کمیسیون تنها به‌معاهدات منعقده بین کشورها و سازمانهای بین المللی یافیمابین دو یا چندین سازمان بین المللی با علم به این که سازمانهای بین المللی برخوردهای عملی‌مختلفی در این مورد دارند، و با آرزوی این که تجربه وسیع‌سازمانهای بین المللی در این زمینه به نحو احسن مورداستفاده قرار گیرد. به مجمع عمومی سازمان ملل متحد توصیه می‌کند موضوع‌معاهدات منعقده بین کشورها و سازمانهای بین المللی یا فیمابین دو یا چندین سازمان بین المللی را مجددا به‌کمیسیون حقوق بین‌الملل ارجاع دهد تا به مشورت سازمانهای بین المللی عمده مورد مطالبه واقع شود. قطعنامه راجع به اعلامیه مربوط به ممنوعیت اجبار نظامی سیاسی یا اقتصادی در انعقاد معاهدات کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص حقوق معاهدات که اعلامیه مربوط به ممنوعیت اجبار نظامی سیاسی یا اقتصادی جهت انعقاد معاهده را به عنوان بخشی از پیمان‌نهایی کنفرانس تصویب کرده است ۱ ـ از مجمع عمومی سازمان ملل متحد تقاضا دارد اعلامیه مزبور را به آگاهی کلیه کشورهای عضو و کشورهای دیگرشرکت کننده در کنفرانس و همچنین به ارکانهای مهم سازمان ملل متحد برساند. ۲ ـ از کشورهای عضو تقاضا دارد اعلامیه را هر چه گسترده‌تر تبلیغ و تکثیر نمایند.

مناسبتهای خاص سازمان ملل متحد دهه ها و سالهای بین‌المللی

۱۹۸۵ـ۱۹۶۶ دهه‌حمل و نقل و ارتباطات برای آسیا و اقیانوس آرام ۱۹۸۸ـ۱۹۷۷ دهه جهانی توسعه فرهنگی دهه ۱۹۹۰ سومین دهه

خلع سلاح دهه ۱۹۹۰ دهه بین‌المللی برای کاهش مصایب طبیعی ۱۹۹۰ـ۱۹۹۹ دهه حقوق بین‌الملل سازمان ملل متحد ۱۹۹۰ـ۲۰۰۰ دهه بین‌المللی ریشه کنی استعمار ۱۹۹۱ـ۲۰۰۰ چهارمین دهه توسعه ملل متحد ۱۹۹۱ـ۲۰۰۰ دومین دهه حمل و نقل و ارتباطات برای آفریقا ۱۹۹۱ـ۲۰۰۰ دهه ملل متحد برعلیه سوء استفاده از مواد مخدر ۱۹۹۳ـ۲۰۰۲ دومین دهه توسعه صنعتی برای افریقا ۱۹۹۳ـ۲۰۰۲ دهه معلولان آسیا و اقیانوس آرام ۱۹۳۳ـ۲۰۰۳ سومین دهه مبارزه با نژاد پرستی و تبعیض نژادی ۱۹۴۴ـ۲۰۰۴ دهه بین‌المللی مردم بومی جهان ۱۹۹۵ـ۲۰۰۵ دهه ملل متحد برای آموزش حقوق بشر ۱۹۹۴ سازمان بین‌المللی خانواده ۱۹۹۴ سال بین‌المللی ورزش و آرمان المپیک ۱۹۹۵ سال ملل متحد برای بردباری (عقیدتی

خصوصی

از قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

از قانون مدنی

از قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب – در امور مدنی

از قانون راجع به ازدواج – مصوب مردادماه ۱۳۱۰

از قانون امور حسبی – مصوب دوم تیرماه ۱۳۱۹ با اصلاحیه‌های بعدی

از قانون کار – مصوب ۲۹ آبان ماه ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی

از قانون اقدامات تأمینی – مصوب ۱۲ اردیبهشت‌ماه ۱۳۳۹

اخذ تامین از اتباع دولتهای خارجی از قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی

قانون مجازات عبوردهندگان اشخاص غیر مجاز از مرزهای کشور – مصوب ۱۴ مهر ۱۳۶۷

آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۸ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران

آیین نامه تعیین مرجع گواهی وکالت در دعاوی در ممالکی که دولت ایران در آن نمایندگی

آیین نامه اجرایی صدور روادید اتباع خارجی در مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی جمهوری اسلامی ایران

تصویبنامه در خصوص ماده ۲۴ قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱

تصویبنامه در خصوص الحاق تبصره (۲) به ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون راجع به ورود و اقامت

آیین نامه اجرایی ماده ۱۹ قانون ورود و اقامت اتباع خارجه در ایران

ضوابط پذیرش سرمایه گذاری خارجی تحت پوشش قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی

آیین نامه اجرایی قانون اجازه ثبت شعبه یا نمایندگی شرکتهای خارجی

تصویبنامه در رابطه با سرمایه‌گذاریهای مشمول قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی

آیین نامه استملاک اتباع خارجه – مصوب سال ۱۳۲۸

تصویبنامه راجع به استملاک اتباع خارجه – مصوب مهرماه سال ۱۳۴۲

آیین نامه اجرایی راجع به استملاک اتباع بیگانه در ایران – مصوب مردادماه سال ۱۳۴۴

تصویبنامه در خصوص الحاق عبارتی به ضوابط پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی تحت پوشش قانون جلب و حمایت سرمایه

اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران

آیین نامه اجرایی قانون ورود و اقامت اتباع بیگانه – مصوب ۱۲ خردادماه ۱۳۵۲

تصویب نامه راجع به اصلاح آیین نامه اجرایی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی – مصوب ۱۳۸۲

تصویب نامه راجع به صدور ویزای ورود مکرر یک ساله برای سرمایه گذاران خارجی، پرسنل و کارکنان منسوب به آ

تصویب‌نامه درخصوص ممنوعیت سفر اتباع ایرانی به سرزمین فلسطین اشغالی – ۱۶ ۱۰ ۱۳۸۶

عمومی

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی منع و مجازات جنایت آپارتاید

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مؤسسه بین‌المللی یکنواخت‌سازی حقوق خصوصی پیرامون

قرارداد تکمیلی منع بردگی و برده‌فروشی و عملیات و ترتیباتی که مشابه بردگی است – مصوب ۷ سپتامبر ۱۹۵۶ میلادی

مقدمه

بخش اول – رسوم و ترتیبات نظیر بردگی (ماده ۱ تا ۲

بخش دوم – برده‌فروشی (ماده ۳ تا ۴)

بخش سوم – بردگی و ترتیبات و رسوم نظیر بردگی (ماده ۵ تا ۶

بخش چهارم – تعریفات (ماده ۷)

بخش پنجم – همکاری‌و ارتباطات و تبادل اطلاعات بین اطراف این قرارداد (ماده ۸)

بخش ششم – مقررات نهایی (ماده ۹ تا ۱۴)

قانون الحاق به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با قاچاق مواد مخدر و داروهای روانگردان

کنوانسیون مواد روانگردان

موافقتنامه مصونیتها و مزایای سازمان کنفرانس اسلامی – مورخه ۱۵ مه ۱۹۷۶ برابر با ۲۵ خرداد ۱۳۵۵

قانون مجازات مرتکبین جنحه و جنایت علیه کشورهای خارجی – مصوب ۲۳ آبان‌ماه ۱۳۵۰

قانون راجع به استرداد مجرمین – مصوب ۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۳۹

فصل اول شرایط استرداد (ماده ۱ تا ۱۱)

فصل دوم ترتیب استرداد (ماده ۱۲ تا ۲۶)

قانون راجع به تعقیب جزایی مجرمین فراری از مناطق سرحدی مجاور ایران – مصوب ۱۷ مردادماه ۱۳۱۳

کنوانسیون حقوق کودک

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی مربوط به کنوانسیون بین

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل مربوط به متن معتبر پنج‌زبانی کنوانسیون هواپیمایی کشور

پروتکل جلوگیری از اعمال غیرقانونی خشونت‌آمیز در فرودگاههایی که در خدمت هواپیمایی کشوری بین المللی م

قانون تصویب پروتکل جلوگیری از اعمال غیر قانونی خشونت‌آمیز در فرودگاههایی‌که در خدمت هواپیمایی کشوری

کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین‌المللی کالا از طریق جاده

مقاوله‌نامه راجع به اصلاح کنوانسیون هواپیمایی بین‌المللی کشوری

کنوانسیون راجع‌به‌جرایم و برخی‌اعمال ارتکابی دیگر درهواپیما

قانون الحاق دولت ایران به کنوانسیون توکیو راجع به جرایم و برخی اعمال ارتکابی دیگر در هواپیما

کنوانسیون جلوگیری از اعمال غیر قانونی علیه امنیت هواپیمایی کشوری

قانون داوری تجاری بین‌المللی

قانون اجازه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون حقوق کودک

قانون مربوط به قرارداد وین درباره روابط سیاسی – مصوب ۲۱ مهر ۱۳۴۳

کنوانسیون بین المللی کمکهای متقابل اداری به منظور پیشگیری تجسس و جلوگیری از تخلفات گمرکی

پروتکل کنوانسیون قرارداد حمل و نقل بین المللی کالا از طریق جاده

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اصلاحات به عمل آمده در کنوانسیون پاریس برای حمایت از مالکیت

اصلاحیه آیین نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقهای بین‌المللی

بخشنامه شورای عالی قضایی در رابطه با مصونیت مأمورین سیاسی

بخشنامه وزارت دادگستری در رابطه با نحوه تهیه و تنظیم اوراق و اسناد راجع به استرداد متهمین

قانون الحاق یک تبصره به بند ۳ لایحه قانونی محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرا

لایحه قانونی راجع به محمولات سیاسی و لوازم شخصی متعلق به نمایندگان سیاسی ایرانی و خارجی

کنوانسیون راجع به جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین‌المللی من جمله مأمورین دیپلماتیک

موافقتنامه استرداد مجرمین بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

قانون واحده اسلامی در مورد تحریم اسراییل – مصوب ۲۹ شهریور ۱۳۷۱

قانون تصویب قانون واحده اسلامی در مورد تحریم اسراییل – مصوب ۲۹ شهریور ۱۳۷۱

قانون تشدید مقابله با اقدامات تروریستی دولت آمریکا – مصوب دهم آبان ۱۳۶۸

لایحه قانونی لغو اجازه استفاده مستشاران نظامی آمریکا در ایران از مصونیتها و معافیتهای قرارداد وین

قرارداد وین درباره روابط سیاسی و پروتکل اختیاری مربوط به حل اجباری اختلافات

قرارداد وین درباره روابط سیاسی

موافقتنامه انتقال محکومین به حبس بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری آذربایجان

آیین‌نامه چگونگی تنظیم و انعقاد توافقهای بین‌المللی

قانون مربوط به کنوانسیون راجع به جلوگیری و مجازات جرایم علیه اشخاص مورد حمایت بین‌المللی من جمله ما

آیین‌نامه اجرایی یادداشت تفاهم مورخ ۲۶۱۱۱۳۶۸ در مورد تسهیل عبور و مرور ساکنان مناطق مرزی دو کشور جمه

آیین نامه تعیین تعرفه خدمات کنسولی

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری کرو

قانون موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری تاجیکستان – مصوب۱۳۸۲

تصویب نامه در مورد قانون الحاق دو تبصره به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان ها و مجامع

تصویب نامه راجع به ماده (۱۰) موافقتنامه بین دولتی راجع به کریدور (دالان) حمل و نقل بین المللی شمال –

قانون پروتکل اصلاحی و متمم موافقتنامه حمل و نقل هوایی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت پادشاهی بح

قانون قرارداد جامع همکاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بولیواری ونزوئلا

قانون موافقتنامه بازرگانی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری غنا

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به اصلاحیه ماده (۸) کنوانسیون بینالمللی رفع کلیه اشکال تبعیض

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل ۱۹۸۸ در ارتباط با کنوانسیون بین‌المللی خط

قانون کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل کیوتو در مورد کنوانسیون چارچوب سازمان ملل متحد در

تصویب‌نامه درخصوص لغو روادید یک ماهه برای دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت بین دولت جمهوری اسلامی ا

قانون تصویب احکام و مصوبات بیست و دومین کنگره اتحادیه پستی جهانی (UPU) منعقد شده در پکن ۱۳۷۸، (۱۹۹۹

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده بینالمللی ذخایر ژنتیکی گیاهی برای غذا و کشاورزی

تصویب‌نامه راجع به برقراری مقررات لغو روادید یک ماهه برای دارندگان گذرنامه‌های سیاسی و خدمت بین دولت

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون چارچوب سازمان بهداشت جهانی در مورد کنترل دخانیات

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و

قانون معاهده روابط حقوقی و معاضدت قضایی در امور مدنی و کیفری بین دولت جمهوری‌اسلامی‌ایران و دولت اوک

تصویب‌نامه راجع به بندر اروندکنار به عنوان مرز دریایی

قانون موافقتنامه معاضدت و روابط قضائی در موضوعات مدنی و جزائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جم

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده همکاری در ثبت اختراعات

قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون علامتگذاری موادمنفجره پلاستیکی به منظور شناسایی

قانون موافقتنامه معاضدت حقوقی در امور مدنی و جزائی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری قرقیزس

قانون موافقتنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه‌گذاری بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت کویت

صلاحیت محاکم

قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای خارجی

قانون اصلاح قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی مدنی علیه دولتهای

اصلاحیه آیین نامه اجرایی قانون صلاحیت دادگستری جمهوری اسلامی ایران برای رسیدگی به دعاوی

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم جاهِدُوا بِأَمْوالِكُمْ وَ أَنْفُسِكُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِكُمْ خَیْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱) با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹ بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند. مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است. اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید. از جمله فعالیتهای گسترده مرکز : الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و... د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴) ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و... ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ... ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶ وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱) نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به

رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله. شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید ارزش کار فکری و عقیدتی الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید». التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟». [سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد». مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه ای
اصفهان
WWW
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹